

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Yıl 7 / Sayı 89 / 15 Kasım 1989 / 2.50 DM

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDEKİ YÜKSELİŞ SÖMÜRGEÇİ EGEMENLİĞİN SANCILARINI AĞIRLAŞTIRIYOR

□ Gerilla, özel time ait 500 koyunu kamulaştırdı. Ardından kurduğu pusuda 10'u aşkın özel tim elemanını cezalandırdı.

Sömürgeci-faşist Türk egemenliği tarihinin en büyük sarsıntılarını geçiriyor. Kürdistan'daki bağımsızlık mücadelesinin kesintisizliğinin yanı sıra, uluslararası ciddi gelişmeler faşist Türk rejiminin temelini kemirmekte olan bunalım sürecini daha da hızlandırıyor. Rejimin, hayatın her alanında yaşadığı kriz ciddi boyutlarda bir seyir izliyor. İç ve dış gelişmeler, Türk egemenlik sisteminin rotasını yolundan çıkararak, geleceği belli olmayan bir yöne yöneliyor. Rejimin temsilcileri, bundan müthiş bir ürküntü duyuyor, geleceklerini kurtarmanın büyük telaşını yaşıyorlar. Bundan hareketle, sömürgeci egemenler ve onların akıl hocaları, dünyanın gelecek konjunktüründe Türkiye'nin yeni yerini arıyorlar.

1989 yılı, sömürgeci rejimin oldukça yıprandığı, tutunduğu her dalın kırıldığı, umutla baktığı gelişmelerde büyük bir fiyaskoyla karşılaştığı ve böylelikle ortaya çıkan tablo ortamında "tabu, dokunulmaz" olarak görüldüğü birçok noktada tartışmak zorunda kaldığı bir yıl oldu. Açık ki, faşist rejimin yaşamakta olduğu çıkmazın temelinde, Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mü-

cadelesinin ulaştığı boyut yatıyor. Türk egemenlik sisteminin temelinde büyük gedikler açan, ulusal kurtuluş mücadelemizin keskinleşen gerçekliğidir. Her türlü engelleme çabalarına rağmen tasfiye edilemeyen bu

gerçeklik, faşist Türk devletini içte olduğu kadar, uluslararası alanda da zor durumda bırakıyor. Türk egemenlik sisteminin ayakta tutan ve yaşatan Kürdistan, eski Kürdistan konumunu Devamı 3. sayfada

FMLN GERİLLALARI BAŞKENT SAN SALVADOR'DA

"Kazanacaklar veya ölecekler,
ama onlar hiçbir zaman geri çekilmeyecekler"

Bir FMLN'li kadın gerilla...

El Salvador ulusal kurtuluş mücadelesi, tarihinin en büyük devrimci operasyonunu 11 Kasım 1989 günü başlattı. Ulusal kurtuluş mücadelesine önderlik eden FMLN (Frabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi), ülkenin önemli bir kesimini elinde bulunduruyordu. Hükümet kuvvetleri tamamen ABD

emperyalizmine dayanmakta ve onun 55 kişilik danışmanının yardımıyla karşı-devrimci savaşı yürütmektedir. Yeni sömürgecilik ilişkileri içinde ülke ekonomisi tamamen felç olmuş durumdadır. Zaten FMLN gerillalarının uzun yıllardır yürüttüğü silahlı mücadele karşısında hükümet güçleri, önemli düzeyde bir dağılmayı yaşıyorlardı. Kitle gücü de büyük oranda FMLN'nin kontrolüne ve denetimine girdiği için rejim ancak ABD emperyalizminin direkt desteğinde zorla ayakta tutuluyor. Rejimin dayandığı silahlı güçler de lümpen ve serserilerden oluşturulmuş kontralardır. Dolayısıyla rejimin bu güne kadar yaşaması tamamen ABD'nin desteği ile mümkün olabilmıştır.

11 Kasım'da FMLN'nin saldırıları başlayınca kontralardan oluşan hükümet güçleri de başkent San Salvador'un zengin mahallelerine sıkışmış durumdadırlar. Gerilla güçleri, ülke ge-

Devamı 14. sayfada

Özal cumhurbaşkanı seçildi

12 EYLÜL REJİMİNİN SORUNLARI VE GELECEĞİ

12 Eylül faşist rejimi, diğer bir ifade ile ikinci cumhuriyet yeni bir sürece girdi. Aslında buna "normal bir devir-teslim tarzında bir gelişmedir" deniyorsa da, bunun böyle olmadığı ortadadır. Yani saf bir mantıkla Evren anayasa gereği görevini yeni seçilen Özal'a normal koşullarda devretti. Bu anlamda gelişmenin beklenen olağanüstü hiçbir yönünün olmadığı olağanlıktır, denilemez. Çünkü, "... patlamacı bir döneme giriliyor. Şimdi bir kez daha, Türkiye değişik biçimlerde, '60-70 ve '80'lerde içine girdiği darboğazı tekrar yaşamaktadır. Ama bu sefer içine girdiği darboğaz ve bunalım çok daha kapsamlıdır. Bu defa ordu, eski ordu olmaktan çok uzaktır. Yine burjuva muhalefeti eski muhalefet olmaktan çok uzaktır. Halk ise eski halk olmaktan çok uzaktır. Ekonomik bunalım, sosyal çürüme, geçmişte yaşanılanndan Devamı 10. sayfada

F. Almanya-PKK Davası
tutukluları açıklıyor:

CAN GÜVENLİĞİMİZ TEHLİKEDE

Mahkeme heyeti mevcut tutumuyla devre dışı edilmiştir ya da bariz taraf tutmaktadır.

Halbuki taşıdığı ada göre bir adalet kurumudur; sözde, davalı ve davacı arasında hak eşitliği sağlayan kurumdur.

Yargılanan insanların siyasal kimlikleri ne olursa olsun can güvenliklerinin mahkeme heyeti tarafından sağlanması zorunludur. Aksi durumda ne yargılamanın adilliklerinden, ne de mahkeme heyetinin tarafsız hukuki kimliğinden söz edilebilir.

Cezaevi koşullarını ve şimdiki kadar maruz kaldığımız uygulamaların vahşetini bir yana bırakırsak bile, mahkeme sürecince olan uygulamalar, bizleri can güvenliğimiz konusunda ciddi bir şekilde endişelendirmektedir. Açık olarak fiziki varlığımızı hedefleyen planlı bir komplo ile yüzyüzeyiz.

-Duruşma günleri sabahın 05'inde kaldırılıyor, en erken olarak ancak akşamları saat 7'de tutulduğumuz cezaevlerine dönülebiliyoruz. Ertesi gün aynı işlem tekrarlanıyor. Böylece mahkemeye gidip gelmek tam bir işkenceye dönüşmektedir. Bu yorgunlukla mahkemeye çıkarılmaktayız. Bu durum, bilinçli yaratılmaktadır. Duruma trafik tıkanıklığı gerekçe gösteriliyorsa, sorumlusu biz değiliz. Herhalükarda, mahkeme heyeti

Devamı 6. sayfada

PKK'nin 11.

kuruluş yıldönümünü
kutlama geceleri başladı

Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin Partileştiği gün, halkımız açısından ulusal dirilişin resmen başladığı bir gündür. Bundan 11 yıl önce, Par-

timiz kuruluşunu gerçekleştirerek, halkımızı kurtuluş savaşında bir öncü güce kavuşturuyordu. PKK'nin "tüm Devamı 5. sayfada

F. Almanya-PKK Davası'na devam edildi

24 Ekim 1989 günü açılan F. Almanya-PKK Davası'na mahkeme duruşmalarıyla devam ediliyor.

Gazetemize son ulaşan bilgilere göre, duruşmada söz alan devrimci tutuklulardan Ali Haydar Kaytan, mahkemenin özgür ve eşit koşullarda yürütülmediğini, komplo ve provokasyonlarla karşı karşıya olduklarını ve bu nedenle savcının iddianamesini ve kendilerine verilecek kararı tanımayacaklarını açıkladı.

Söz alan diğer devrimci tutuklular da, maruz kaldıkları koşulları dile getirip can güvenliklerinin tehlikede olduğunu, kendilerine yönelik şiddet uygulamalarının tamamen bilinçli ve planlı bir şekilde yürütüldüğünü belirterek, "İçinde tutulduğumuz koşullar ve yüzyüze bulunduğumuz tehlike Türk sömürgeciliğinin mahkemelerinde Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı esirlerinin yüzyüze bulunduğu tehlikelerle benzerdir" dediler.

Mahekemenin adil olmayan uygulamaları sürüyor. Bütün amaç, mahkemenin seyrini devrimci Kürt politikacıların aleyhine dönüştürmektir. Ancak bu duruma seyirci kalmayan devrimci tutuklular, kararlı ve güçlü savunmalarıyla yargılamak isteyenleri yargılıyorlar.

Kürt politikacıların Kürdistan halkının temsil eden iradi güçleri, emperyalist yargılayıcılar yargılamaya devam edecektir.

DİRENİŞ KAHRAMANLARIMIZ

Sayim CAV (Arif) yoldaş, 9.1.1966 tarihinde Bingöl'ün Korman köyünde dünyaya geldi. Henüz 4 yaşında olduğu 1970 yılında, ailesi ile birlikte Elazığ'ın Karakoçan ilçesine bağlı yenice köyüne yerleşti. İlköğrenimine Karakoçan-Bölge Yatılı Okulu'nda başladı. Ortaokulu da bitirdikten sonra, liseye başladı, ancak liseyi bitirmeden terketti. Sömürgeci eğitimin kendisine bir gelecek hazırlayacağına inanmadığı veya buna umut beslemediği için Sayim yoldaş okulu bırakarak başka arayışlara girdi. Bu süreçte, bir yandan da ailesinin geçimine katkıda bulunmak amacıyla tarla işlerinde çalışıyordu.

Orta halli bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Sayim yoldaşın büyüdüğü çevre, Şeyh Sait İsyanı'ndan etkilenerek isyana katılmıştır. Bilindiği üzere Şeyh Sait İsyanı, Türk sömürgeciliği tarafından büyük bir barbarlık örneği olan kanla bastırıldı. Bunun ardından isyana katılan bölgeler üzerinde büyük baskılar geliştirildi. İsyanı direkt katılan aileler katledildiler, evleri yakılıp yıkıldı. Türk devletinin bu vahşeti, henüz bölge insanların hafızasından silinmiş değildir. Bu isyan ve sonrasındaki gelişmeler anlatılagelmektedir. Bir de isyanın direnişçileri büyük bir saygıyla anılırken, satın alınan ihanetçileri ise nefret ve kinle anılmaktadırlar. Direnişçiliğe olan büyük saygı ile ihanetçiliğe olan kin günümüze kadar gelmiş ve bu olay, günümüzün modern ulusal kurtuluş mücadelesinde çağdaş bir durum almıştır. Günümüzün ihanetçileri, isyanda ihanette bulunan unsurların adıyla anılmaktadırlar. Bir örnek: Hidayet Bozyiğit adlı unsur ihanet edip teslim olduktan sonra, itiraflarında bir yurtsever bayanı da devrimcilere yardım ettiği gerekçesiyle ihbar eder. Tutuklanarak mahkemeye çıkarılan yurtsever bayan, H.Bozyiğit ihanetçisinin yüzüne "sen Hasan Begon'sun" diye haykırarak onu lanetler. Hasan Begon, 1925 isyanında satın alınan ve ihanet ettirilen bir işbirlikçidir. Bu unsur, isyanın askeri önderlerinden Yado'nun katledilmesine yol açan ve bölge halkı arasında lanetlenen bir ihanetçidir. Çünkü, Şeyh Sait'in de içinde olduğu isyan önderlerinin yargılanarak idam edilmelerinden sonra, Yado eşi Telli ile birlikte Bingöl'ün sık ormanlı dağlarına çekilir; ve Türk ordu birliklerinin tüm çabalarına rağmen, ne öldürülebilir ve ne de teslim alınabilir. Bu durumda, Hasan Begon adlı uşak ruhlu unsur satın alınarak

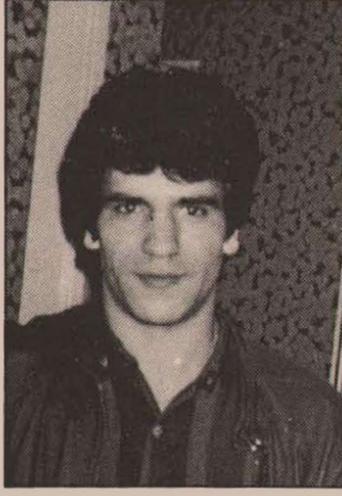
devreye sokulur ve bir komplo sonucu Yado katledilir. Şimdi bölge halkı arasında Yado Çeşmesi olarak anılan ve 12 Eylül faşist cuntasından sonra adı "Atatürk Çeşmesi" olarak değiştirilen noktada, Şehit Mustafa AYÇİÇEK yoldaşın da içinde olduğu ARGK gerillaları birçok başarılı eylem gerçekleştirerek, sömürgecilere büyük kayıplar verdirdiler. Bir anlamda halk arasında kahramanlığıyla efsaneleşen Yado'nun da intikamı alınmış oldu. Türk sömürgeciliği bu kez de "çağdaş" Hasan Begon olan Hidayet Bozyiğit adlı ihanetçiyi devreye sokarak, ulusal kurtuluşun gerillalarını imha etmek ya da en azından teslim almak istedi. Ancak, ihanetçi unsurun tüm alçakça girişimleri önemli tahribatlar yaratsa da sonuca gidemedi. Çünkü PKK önderliğinde her geçen yeni dönemde büyük mevziler kazanan çağdaş ulusal kurtuluş mücadelemiz, ihanete aman vermiyor ve onu sonuç alıcı darbelerle parparça ediyor.

İşte kısaca aktarılan bu gelişmeler, halkımız arasında yaşamın kopmaz bir parçasıdır. Direniş ile teslimiyetin sınırları netleşmiş ve onur ile onursuzluğun yolu her zamankinden daha çok keskinleşmiştir. Onurlu yaşamı tercih eden ve dürüstlüğü elden bırakmayanlar er veya geç doğru yolu bulmakta ve bu yolda yürümeyi bir borç olarak görmektedirler.

Sayim yoldaş, bu yönlü gerçeklerin yaşandığı bir çevreden geliyordu. Daha çocukluk yıllarında, yaşlıları arasında farklı bir yapı sergiliyordu. Arkadaşları oynayıp eğlenirken, başıboş ve amaçsız sağa-sola koştururken, O olgun davranışlarıyla yaşamı anlamaya çalışıyordu. Çevresine karşı saygı ve sevgiyle doluydu. Olgun ve düşünen kişiliği, onu saygın bir konuma ulaştırıyordu. Tabii ki, Kürdistan halkının katlanılmaz yaşam koşullarının altında yatan nedenlerin ayrımında değildi. Fakat mevcut durumun gerçekleri, kendisinde böyle bir sonuç ortaya çıkarıyordu. O, bu ağırbaşlı ve olgun yapısıyla, kendisini Türk sömürgeciliğinin Kürdistan gençliğinin üzerindeki oyunlarına kapalı tutuyordu. En azından toplum geleneklerine ters düşmeyerek, sömürgeciliğin gençliği özendiren oyunlarına alet olmuyordu. Her ne kadar devrimci mücadeleyle tanışmamış olsa da, kendi çapında mevcut yaşam koşullarına nefreti vardı. Bu nefreti dile getirmenin ve onu pratiğe geçirmenin yolunu bilmediğinden içinde saklı tutuyordu.

Avrupa'ya çıkmadan önce Partimizin özellikle 15 Ağustos 1984'te başladığı yeni dönem silahlı ulusal kurtuluş mücadelemizin sesini duyuyordu ve buna sempati de besliyordu. Yine 12 Eylül cuntasından sonra akraba çevresinden tutuklanmalar da olmuştu. Bu durum da, kendisinde devlete karşı kin ve nefreti ortaya çıkarmıştı. Ancak, O'nun mevcut yaşam olanakları, ulusal kurtuluşçu gerillalarla ilişkiye girmesini mümkün kılmıyordu. Bu koşullar, Sayim yoldaş için bir şanssızlıkta. Çünkü, O'nun olgunluğu, dürüstlüğü ve haksız-

Olgun, dürüst ve kararlı bir militan SAYIM CAV

Bu isyanın savaşçısı ve yaşayanıdır. Vedalaşsak bile buluşuruz özgürlükte yeniden. Bedelsiz değil yaratmak yarınları... Kan besler, ölümler yaratır zaferi.

lığa boyun eğmeyen yapısı devrimciliğe oldukça açıktı.

Türk sömürgeciliği, bölgede direnişçiliğin efsaneleştiğini ve ihanetin de her zaman lanetlendiğini bildiği için, bölge gençliği üzerinde tehlikeli oyunları vardır. Örneğin, 1980 öncesinde Partimizin mücadelesinin henüz başlayıp gelişmediği dönemlerde, sömürgeci faşizmin sivil örgütlenmesi olan MHP'nin önemli düzeyde etkinliği vardı. İhtilalci ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmesiyle birlikte, bu faşist etkinlik kırılmaya başlamış ve günümüzde tümden ortadan kaldırılmıştır.

Ve böylelikle bölge gençliği, faşizmin yabancılaştırıcı ve yozlaştırıcı oyunlarından sıyrılıp arınarak ulusal kurtuluşçu düşüncenin etkisine girmiştir. Dolayısıyla oluşan devrimci potansiyel adım adım harekete geçmektedir.

Sayim yoldaş da, böylesi bir devrimci potansiyeli bağrında taşımış ve devrimleşmenin objektif bir beklentisi içerisine girmiştir. Nitekim, Partimizle tanıştıktan yaklaşık bir ay sonra ulusal kurtuluşun saflarına katılacaktı.

Türk sömürgeciliği, özellikle de yeni dönem silahlı mücadelemizin başladığı 15 Ağustos 1984'ten sonra, ekonomik sıkıntılarla halkımızı göçe zorlayarak vatan topraklarından koparmak istedi. Daha çok gençlik üzerinde oynayarak, ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişme zeminini kurutmaya çalıştı. Bunun için de kendisine bağlı oluşturduğu şebekeler vasıtasıyla Avrupa özentisini geliştirerek, gençliği Kürdistan'dan koparıp Avrupa ülkelerine gönderdi. Avrupa'nın "kurtuluş" olduğu konusunu işleyerek, bunu Kürdistan toplumunun dinamik kesimleri arasında yaygınlaştırdı. Bu politikanın bir sonucu olarak, insanlarımızı kendi vatan topraklarından uzaklaştırdı.

Sayim yoldaş da 12.09.1985 tarihinde akraba çevrelerinden bazılarının bulunduğu Fransanın Paris şehrine gitti. Burada bir yıla yakın süre konfeksiyon atölyelerinde ve lokanta işinde çalıştıktan sonra, Partimizin devrimci mücadelesi ile tanışır. O, bu süre içerisinde Avrupa'nın bir kurtuluş alanı olmadığını ve tersine kendi yoz kültürü kapsamında gençliği uyuşturarak benliğinden uzaklaştırdığını, insanı alabildiğine bireycileştirdiğini ve böylelikle toplum dışına iterek hiçleştirdiğini görmüştü. Partimizin yaşam mücadelesiyle tanıştığında, gerçek kurtuluş çizgisine kavuştuğuna inanacaktı. 1986'nın sonlarına doğru ulusal kurtuluş mücadelemizle tanıştıktan kısa bir süre sonra çalışmalarda profesyonelce yer almak ister. Özlem duyduğu gerçek kurtuluş yoluna hemen girmenin sabırsızlığını yaşar. O'nun bu kesinlik derecesindeki kararlılığı, Partimize olan büyük güvenini ve Avrupa'nın "kurtuluş" umudunun kof olduğunu gösterir. Dolayısıyla kendi şahsında, Türk sömürgeciliğinin başlattığı ve Avrupa'nın tamamlamaya çalıştığı oyunu yerle bir eder; ve ulusal kurtuluşçu yaşamın zaferini kişiliğinde gerçekleştirir. Sayim yoldaşın bu tereddütsüz ve ulusal kurtuluşçu kararlılığı, Kürdistan gençliğinin örnek alması gereken bir tavrıdır.

Sayim yoldaşın ulusal kurtuluşçu çalışmalara profesyonelce katılma isteği olumlu karşılanarak kabul edilir. Kısa süreli bir siyasi eğitime alınır. Eğitim esnasında bir fiziki rahatsızlık sonucu hastaneye kaldırılarak ameliyat olur. Tekrar sağlığına kavuşunca, Avrupa'da kalmak istemediğini, gidip ülke topraklarında savaşmak istediğini belirtir. Sağlık durumunun ülke koşullarına elverişli olmadığını belirten bir tanıdığına; "Hayır, ben buradaki anlamsız yaşama tanık oluyorum. Avrupa yaşamının benim için hiçbir anlamı yok. İnsan onurlu bir yolda yürümeli ve bu onurlu yol uğruna ölmelidir" diyerek, Kürdistan'ın sıcak savaş ortamında yeralmadığı kararlılığını dile getirir. Çünkü, bulduğu gerçek kurtuluş yolundaki yürüme fırsatını kaçırmak istemez. Paris'te bulunduğu bir yıllık süre içerisinde, olgun ve sade kişiliğiyle kendisini her türlü yoz ilişkilerden uzak tutar. Çevresiyle kurduğu ilişkilerde, hep bunu esas alır. Çünkü yoz ve eritici yaşama karşı nefreti vardı. Olaylara karşı tavrı, isabetli ve istikrarlı şekilde geliştirdi. Güçlü izleme yeteneğiyle, sonucu iyice düşünüp o şekilde olaylara müdahalede bulunurdu. Olgun kişiliğini yabancı etkilere kapalı tutması ve bu temelde bir kişilik şekillenmesine ulaşması, O'nun diğer bir olumlu özelliği idi. İnsanları mücadeleyle tanıştırmak ve mücadeleye kazandırmak için, güler yüzlü bir yaklaşım sergileyerek onlarla kaynaşmayı sağlamaya çalışırdı. Bunda ba-

şarılı da olurdu. O, profesyonelce mücadeleye katıldıktan sonra tüm enerji ve yeteneğini ulusal kurtuluş mücadelesi için harekete geçirecekti.

Sayim yoldaş, henüz mücadeleye yeni yeni sempati duymaya başladığı sırada, Parti Genel Sekreterimizin bir çağrı yazısını okur. Çağrıda, "Her Kürdistanlı ailemiz en azından bir mensubunu savaşçı olarak vermeli, bu bir yurtseverlik görevidir" vb. açıklamalar yer alıyordu. Bunu okuyan Sayim yoldaş, yeğeniyle konuşup tartışarak, "Bizden de birinin mücadeleye katılması gerekiyor. Ailemizin savaşmaya uygun en genç üyeleri ikimiziz. Hangimiz katılalım" diye sorar. Sonunda kura çekiminde anlaşılır. Kura Sayim yoldaşa çıkınca hemen çalıştığı işi bırakarak, yetkili yerlere mücadeleyle profesyonelce katılma isteğini iletir; bu isteği kabul edilir.

Sayim yoldaşın ülkede savaşma isteği Parti tarafından kabul görünce, 1987'nin sonlarına doğru Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gitti. Bir süre askeri ve siyasi eğitime gördü. Burada Partinin sunduğu olanaklardan yararlanmasını bilerek, başarılı şekilde eğitimini tamamladı. Daha sonra bir grup yoldaşıyla birlikte, Bingöl-Diyarbakır hattında ulusal kurtuluşun sıcak savaş ortamında yer almak üzere ülke topraklarına yöneldi. Büyük bir kararlılıkla ülkeye giren Sayim yoldaş ve beraberindeki yoldaşları, 1988'de açığa çıkan ve "PKK'ye evet, Apo'ya hayır" maskesi altında Partimize karşı düşmanlık bayrağı açan provokatör çetenin bir komposu sonucu 30.07.1988 tarihinde Diyarbakır'a bağlı Hani ilçesinin Serde köyünde pusuya düşürülürler. Kalabalık sayıdaki operasyon birliğinin "teslim ol" çağrısına ateşle karşılık verilir. 1925 İsyanı'nın merkezi Hani'de, yoldaşlarımız bu kez çağdaş temellerde isyan ateşini alevlendirirler. Şiddetli süren çatışmada sömürgeci ordu birliği büyük kayıp verir. Alana helikopterler desteğinde yeni takviye güçler aktarılır. Buna rağmen yoldaşlarımız teslim alınmazlar ve direnişleri kırılmaz. Sömürgeci ordu, büyük bir çıkmazı yaşar ve yoldaşlarımızı teslim alamamanın çılgınlığıyla bu kez kimyasal gaz kullanımına başvurur. Günlerce süren şiddetli çatışmada yoldaşlarımız 34 asker öldürürken, birçoğunu da yaralarlar. Sömürgeci ordu birliğinin, bu ezici darbenin karşılığında kimyasal gaz kullanması sonucu, Sayim yoldaşın da içinde bulunduğu 9 yoldaşımız ölümsüzleşerek ulusal kurtuluş tarihimizin şehitler kervanına katılır.

Şimdi, Sayim yoldaş 8 yoldaşıyla birlikte, Kürdistan topraklarının derinliklerinde yatmaktadır. Fakat, O'nun yoldaşları o topraklar üzerinde sömürgeci barbar düşmana ardı-arkası kesilmeyen ölümcül darbeler indirilmektedirler. Ve o büyük zafer gününü daha da yakınlaştırarak, diğer devrim şehitlerimiz gibi, Sayim yoldaşın da anısını yaşıyorlar.

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDEKİ YÜKSELİŞ SÖMÜRGEÇİ EGEMENLİĞİN SANCILARINI AĞIRLAŞTIRIYOR

Baştarafı 1. sayfada
dan hızla uzaklaşıyor. Bu gerçeklik, faşist egemenlik sistemini her yönüyle zorluyor. Ekonomik, siyasi, sosyal, kültürel ve diğer tüm alanlarda gittikçe derinleşen bir bunalıma yol açıyor. Geçmişin yaşamayan ve direnmeyen Kürdistan'ı, günümüzde yaşamayan ve direnmenin de ötesinde bir gelişmeyi yaşıyor. İşte mevcut Türkiye gerçekliğini ortaya çıkaran asıl gelişme budur. Türk egemenlerinin hayati önemde yaklaştığı ve yoğun çözüm arayışları içinde olduğu asıl sorun, bugünkü Kürdistan gerçekliğidir.

"Türkiye bundan daha geriye götürülemez" tabloları çiziliyor. Enflasyonun şok yaratan bir düzeye ulaştığından bahsediliyor. "Gelecekte, değişen dünyada Türkiye'nin yeni yeri neresi olacaktır" soruları üzerinde alabildiğine tartışmalar yürütülüyor. Türkiye, kendi sorunlarına ortak etmek istediği AT'tan eskisi gibi artık yüz bulamıyor. Rolünü oynayamayan, stratejik önemini yitiren TC, emperyalist sistemin başı ABD tarafından, "Ermeni tasarısı" vb. kozlarla daha fazla hizmete koşulmaya çalışılıyor. Kısacası, TC'nin mevcut statüsünün hızla parçalandığı tartışma götürmez bir gerçektir.

Dikkati çeken bir nokta, TC'nin geleceğini tehdit eden tehlikenin uluslararası gelişmelerde aranmasıdır. Burada işlenen tema, Doğu Avrupa ülkelerinde yaşanan gelişmelerin, Doğu-Batı ilişkilerinin vardığı düzeyin TC'nin Batı dünyasındaki stratejik önemini azalttığı ve gittikçe de azaltacağı yönündedir. Gerçekte ise, uluslararası gelişmeler öne çıkarılarak, TC'yi asıl zorlayan sorunun bir süre için de olsa geçiştirilmesi hedefleniyor. Çünkü TC'nin geleceğini adım adım yokoluşa götüren, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesidir. TC'nin gerçek aynasını, içte ve dışta tüm yönleriyle yansıtan biricik gelişme budur. Emperyalist devletlerin, TC ile ilişkilerinde yeni düzenlemelere gitmeleri bu nedenledir. Bu ilişkilerin esas çevresini, Partimizin yaratarak geliştirmekte olduğu Kürdistan gerçekliği oluşturuyor. TC artık emperyalist cephe, rolünün gereklerini yerine getiremeyen suçlu bir dilenci konumuna düşmüştür. Emperyalizm, TC'ye sunduğu yüksek boyutlardaki askeri, siyasi ve ekonomik desteğin karşılığını alamadığı ve alamayacağı sonucuna ulaşmıştır. Bu yoğun destek, bırakalım ulusal kurtuluş mücadelesinin imhasını, onun yükselişini bile yavaşlatamadı. Emperyalist ülkelerin, ulusal kurtuluş mücadelesini geliştiren Partimize yönelik fiili saldırılara girişmelerinin bir nedeni de buradan kaynaklanıyor. Emperyalist saldırıların, TC'nin başaramadığını başarmak uğruna yığınca uygulamalara başvurarak, kendi yasalarını bile hiçe sayıyor ve bu da yetmiyormuş gibi Partimizin tasfiyesini amaçlayan özel yasalar çıkarıyorlar. Bu saldırgan politika, sonlarına

yaklaştığımız yüzyılda görülmemiş bir boyutta seyrediyor. Burada, emperyalist statükoyu paramparça edecek bağımsız Kürdistan'ın taşıyıcısı PKK'nin doğru devrimci ve ihtilalci mücadele çizgisinin sonuç alıcılığını görmek gerekiyor.

Son dönemlerde, TC'nin siyasal çıkmazı "Fetret Devri"ne benzetiliyor. Çünkü, rejimin mevcut yönetim gerçekliğinin gayri-meşruluğu, daha katı düzeyde katledilen demokrasiyle netleşerek görülüyor. Faşist egemenliğin kuklası T. Özal, Bizans politikacılığı ile cumhurbaşkanlığına seçiliyor. Halkın ezici çoğunluğunun karşısında olduğu ve resmen destek vermediği bu unsur, suçlarının hesabından da kurtulabilmek için, kendisini bu makama seçtiriyor. Tabii ki bu, T. Özal kendi başına uygulamaya geçirdiği bir oyun değildir. Bu oyunun senaristleri, T.

Özal'ın iplerini ellerinde tutanlardır. Bu bile, TC'nin siyasal yapısını zorlayan bir bunalım parçasıdır. Açık ki bu, "bile bile lades" türünden geliştirilen bir oyun değildir; seçeneksizliğin ortaya çıkardığı bir durumdur.

19. yüzyılda merkezi Osmanlı İmparatorluğu'nun, Batı'da feodalizmin tasfiyesi temelinde gelişen kapitalizme karşı Avrupalara ve Afrikalılara kadar uzanan kolları bir bir kırılıp söküldüğü gibi, bugün de Türk egemenlik sisteminin Kürdistan'daki kolu bükülmeye ve yer yer de kolun kırılışın sesleri duyulmaya başlanmıştır. Ancak burada önemli bir fark vardır: Parçalanarak dağılan Osmanlı İmparatorluğu'nun kalıntıları üzerinde çeşitli entrika ve komplolarla -koşulların elverişli ortamında- TC şekillendirildi. Günümüzde ise, hem koşullar TC'nin aleyhinde ve hem onun karşısında teslimiyetçi ve suskun Kürdistan'ı çağdaş önderliğe kavuşturan ve emperyalist dünyanın boyun eğdiremediği bir güç olan PKK vardır. Evet, miyadını çoktan doldurmuş TC, tarihin karanlığına gömülmenin günlerini sayıyor; ama bu kez dirilmemesine. PKK, TC'nin bu karanlık geleceğinin hazırlayıcı görevini kesintisiz sürdürerek başarıyla sonuçlandıracaktır.

KURTULUŞ ORDUMUZDAN BÜYÜK İNTİKAM VURUŞLARI

Son onbeş gün içinde Kurtuluş Ordumuza bağlı gerilla birlikleri Kürdistan'ın birçok alanında yaygın ve kapsamlı eylemler gerçekleştirdiler. Burjuva basın sayfalarında rambovari resimleri yayınlanarak pohpohlanan ve İzmir-Foça'daki eğitim kampından umut diye sürülen özel timler, ARGK gerillalarından darbe üstüne darbe almaktan kurtulamadılar. Kürdistan'ın kendilerine mezar olmasının önüne geçemediler. Bunun da ötesinde, uyguladıkları vahşet uygulamalarıyla Kürdistan halkını daha fazla karşılarına aldılar. Bu yılın ikinci yarısında

karşı koyacak! Oysa en modern silah TC ordusunda bulunmasına rağmen, gerilla savaşı karşı karşıya kalıyor. Bu taktik olsa olsa ulusal kurtuluş mücadelemizin lehine dönüşecektir.

TC, halkı kaybetmiştir. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği "Her köye bir renkli televizyon kampanyası" başlatmıştır. Bunun halkı aldatmak amacını taşıdığını kim inkar edebilir... Sömürgeci asimilasyon eğitiminin ve ulusal kurtuluş mücadelemizi karalayan yayınların daha renkli şekilde sunulmak istendiğini kim görmezden gelebilir... Öğretmen tayin edemedikleri binlerce okulu kapatmak zorunda kalan sömürgeciler, asimilasyoncu eğitimin aksaklığını gidermenin yoğun çabasını yürütüyorlar.

Son haftalarda İçişleri Bakanı A. Aksu, burjuva basına verdiği bir demeçte "PKK militanlarının sayısının 150-200 arası değiştiğini" belirtiyordu. Halbuki, Bölge Valiliği'nin çatışmalarla ilgili birçok açıklamasında 100-200-250-300'lü gruplardan bahsediliyordu. Bu belki, psikolojik savaşın bir gereği olabilir. Ancak bunun da bir kuralı olur. Kaldı ki gerçekten gerillalarımızın sayısı 150-250 olsa, daha büyük bir başarıdan bahsetmek gerekiyor; 5 yıldır yarım milyonluk ordu, bu kadarlık bir gerilla grubuyla başa çıkamıyor... TC, hangi sahteliğe ve yalana başvurursa vursun, tutunamayacak ve bir şeyler elde etmek yerine elindekileri de kaybetmeye mahkum olacaktır.

Yine İçişleri Bakanı A. Aksu, Bolu'da bir Türk haber ajansına verdiği demeçte şunları söylüyordu: "Güneydoğu'da, olaylara yüzde seksen hakim durumdayız. Güvenlik kuvvetleri savunmadan saldırıya geçmiştir." Ardından, "Eşkiya kaçıyor, asker kovalıyor... PKK'ya hodri meydan" diyordu. Diğer taraftan 3 Kasım '89 tarihli Tercüman, "Dikkatler cumhurbaşkanlığı seçimlerine çekilirken PKK hergün eylem yaptı" haberi altında bir aylık eylem bilançosunu veriyordu. A. Aksu'nun da demeci aynı günlere tekabül ediyordu. İçişleri Bakanı A. Aksu'nun bu yönlü yalan bir demeç vermeye zorlayan son onbeş günlük eylemlerden gazetemize ulaşanlar şunlardır.

URFA

30 Ekim günü, ARGK'ye bağlı şehir gerillası bir grup, Urfa'nın şehir merkezinde Türk Hava Yolları Bürosu'nu ateşe verdiler. Büro tamamen yakılarak yerle bir edildi. Eylem büyük hasara yol açtı.

Sömürgecilerin beklemedikleri bir anda ve yerde gerçekleşen eylem, kitlelerde de büyük etki yarattı. Düşman, bir süre eylemi gizlemeye çalışarak, kitlelerde yaratılan olumlu etkiyi kırmak istedi. Ancak her tarafta eylemin duyulması üzerine, olayın "kimliği meçhul kişilerce" gerçekleştiğini belirten sömürgeciler, daha sonra söylediklerini

yalanlamak zorunda kalarak, eylemi ARGK'nin bir şehir timinin gerçekleştirdiğini açıkladılar. Urfa'nın şehir merkezinde ilk defa böylesi bir eylemin gerçekleşmesi, sömürgeci düşmanında şok etkisi yarattı.

Eylem sonrasında sömürgeci ordu birlikleri, Urfa'nın şehir merkezinde ve çevresinde yoğun operasyonlar başlatıldılar. 13 Kasım günü Urfa'ya bağlı Suruç ilçesinde operasyonlarını sürdüren kalabalık sayıdaki sömürgeci kolluk kuvvetleriyle bir grup ARGK gerillası arasında çatışma çıktı. Çatışma akşam saatlerinde başladı. Uzun süre devam eden çatışmada, ölü ve yaralı sayısı hakkında bilgi alınamadı.

Viranşehir'in Baştuğ mezarına giden ARGK gerillaları, düşmanla işbirliği yapan Ahmet Ekinci adlı unsurun evini yayılım ateşine tutarak uyardılar.

SIIRT

2 Kasım günü, Siirt'in Pervari ilçesinin Camikari yaylası mevkiinde ARGK gerillaları bir pusu eylemi gerçekleştirdiler. Pusuda düşman ağır kayıplar verdi.

Gündüz saatlerinde, Camikari yaylasındaki seyyar jandarma karakolunda geceyi geçirmek üzere yola çıkan 3 askeri araç ve Köy Hizmetleri İl Müdürlüğüne ait bir grayder ARGK gerillaları tarafından pusuya düşürüldü. Pusu noktasında mevzilenen gerillalar, otomatik silahlarla çaprazlama ateş açtılar. Askeri araçlarda bulunanların -2'si dışında- tümü imha edildi. Grayderin sürücüsü de öldürüldü ve grayder ateşe verilerek yakıldı. Sömürgeciler kayıplarını, 1 jandarma er, 3 köy korucusu ve 1 grayder operatörünün öldüğü, ayrıca Pervari İlçe Jandarma Karakolu Komutanı astsubay ile 1 korucunun da yaralandığı şeklinde açıkladılar. Alınan bilgilere göre pusuya düşen düşman konvoyundaki tüm güçler öldürülmüştür.

Bu konvoy, askeri amaçlı yol yapımında çalışan ekibi korumakla görevlendirilmişti. ARGK gerillaları düşmana büyük darbe vurdukları gibi, yol yapım çalışmalarını da boşa çıkardılar.

ARGK birliği, başarılı eyleminden sonra üssüne geri çekildi. Daha sonraları ise, sömürgeciler eylem alanına kalabalık sayıda askeri birlik ve kamyonlar dolusu korucu aktardılar.

Yine bu eylemden birgün önce bir grup ARGK gerillası, Pervari'ye bağlı Dügüncüler köyüne giderek, köylülerle toplantı gerçekleştirip propaganda yaptı.

Pervari'nin Sarıyaprak köyünde ise, Jandarma timlerine erzak taşıyan bir traktör, gerillaların döşediği mayına çarparak parçalandı. 2 köy korucusu ağır şekilde yaralandı.

3 Kasım günü, Şırnak'ın Geçitboyu köyü yakınlarında operasyon sürdüren sömürgeci birliklerle, 70'e yakın bir grup ARGK gerillası arasında çatışma çıktı. Çatışma günboyu şiddetli şekilde devam etti. Sö-

mürgeci ordu sonuç alamayınca, çatışma bölgesine helikopterlerle asker, özel hareket timleri ve köy korucuları aktarıldı. Ermeni Dağı mevkiinde başlayan ve muharebeye dönüşen çatışma sonucunda, düşman ağır kayıplar verdi. Ölü ve yaralı sayısı hakkında bilginin alınmadığı eylemde, düşman kayıplarını gizleyerek, ARGK'nin kayıp verdiğini açıkladı.

Yine aynı gün diğer bir çatışma da Eruh'un Akdizgin köyü yakınlarında meydana geldi. Kalabalık sayıdaki ARGK birliği, operasyon yürüten askeri timlere pusu kurdu. Gerillalar seri ateşleriyle, askeri tim birliğinin karşı ateşine fırsat vermediler. Özel tim elemanları ağır darbe alarak, geri çekilmek zorunda kaldılar. Düşman yine kayıplarını gizleyerek, sadece 1 erinin öldüğünü, 1'inin de yaralandığını açıkladı. Ayrıca 1 köy korucusunun da öldürüldüğü belirtildi.

6 Kasım günü, Şırnak'ın Güneyçam köyünden 3 genç ARGK saflarına savaşmak üzere katıldı.

7 Kasım günü, Şırnak'ın Kızılsu bucağı yakınlarındaki Gabar Dağı'nda özel tim elemanları ile ARGK gerillaları arasında çatışma meydana geldi. Öğle saatlerinde çıkan çatışmada, ölü ve yaralı hakkında bilgi alınmadı.

8 Kasım günü, bir grup ARGK gerillası, Şırnak'ın Toptepe ve İkizce köylerine ardarda yaptıkları baskınlar da köylülerle toplantı yaparak propaganda konuşması yaptı. Toplantılar arasında her iki köyden 8 genç gönüllü olarak ARGK saflarına katıldı.

15 Kasım günü, akşam saatlerine doğru Siirt'in Eruh ilçesine bağlı Fındıktaş mevkiinde operasyon yürüten bir askeri komando timi, ARGK gerillalarıyla karşılaştı. Askeri timin "teslim ol" çağrısına, ARGK gerillaları ateşe karşılık vermesi üzerine çatışma çıktı. Çatışma sonucu kesin sayı hakkında bilgi alınmayan çok sayıda komando öldürüldü ve yaralandı. Düşman, kayıplarını 2 ölü olarak açıkladı.

HAKKARİ

2 Kasım günü, Hakkari'nin Çukurca ilçesine bağlı Üçköy köyüne giden ARGK gerillaları, köylüleri bir araya toplayarak toplantı yaptılar. Toplantıda ulusal kurtuluş ve düşman cepheleindeki güncel gelişmelerin yanı sıra, sömürgeci eğitimin tahribatları dile getirildi. Toplantı ardından köydeki ilkokulu da ateşe vererek yakan gerillalar, daha sonra geri çekildiler.

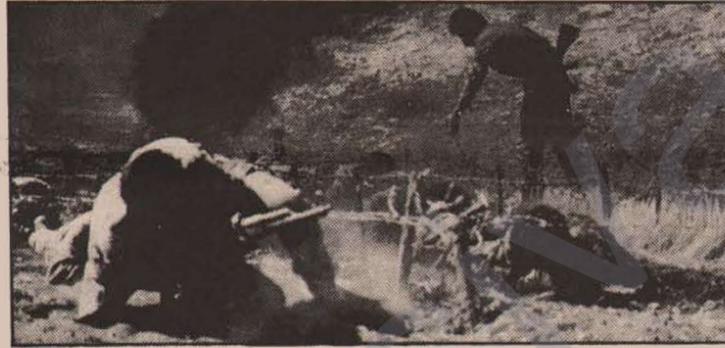
6 Kasım günü bir grup ARGK gerillası, Hakkari'nin Uludere ilçesine bağlı Yıldız köyündeki Jandarma Karakolu'nu kuşatmaya aldı. Kuşatmaya öğle saatlerinde başlayan gerillalar, karakolu yoğun ateşe tutarak delik-deşik ettiler. Karakolda üslenen sömürgeci birlik dışarı çıkamayıp savunmada kaldı. Gerillalar kuşatmayı bir sonraki günün sabah saat 08.00'ine kadar kaldırmadan sürdürdüler. Karakolda büyük hasarın meydana geldiği eylemde, sömürgeciler kayıplarını vermeyerek gizlediler.

Yine aynı gün Uludere'nin Ortasu köyü yakınlarında bir jandarma panzerine pusu kuruldu. Eylemde gerillalar, panzere roketatarlarla saldırdılar. Ölü ve yaralıların tespit edilmediği eylemde, panzer büyük hasar gördü.

8 Kasım günü bir grup ARGK gerillası, Uludere'nin Gülyazı köyündeki tabur komutanlığına uzaktan otomatik silahlarla taciz ateşi açtı. Paniğe kapılan sömürgeci askerler lojmanlara çekilerek karşılık veremediler. Ölü ve yaralıların olup olmadığına ilişkin bilgi alınmadı.

9 Kasım günü ARGK gerillaları Uludere'nin Bağlıca köyüne baskın düzenlediler. Köylüleri bir araya toplayan gerillalar, bir süre siyasi propaganda konuşması yaptıktan sonra köyden ayrıldılar.

13 Kasım günü bir grup ARGK gerillası, Çukurca ilçesine bağlı Işıklı köyüne akşam saatlerinde baskın düzenledi. Köylüleri bir araya toplayan gerillalar ulusal kurtuluş mücadelemizin kaydettiği gelişmeleri aktardılar. Toplantı ardından işbirlikçi köy muhtarı Ramazan Atalay'ı birlikte götürmek istediler. Bunun üzerine, gerillalara karşı koymak isteyen bir korucu yaralandı. Daha sonra gerillalar, muhtar Ramazan Atalay'ı alarak beraberlerinde götürdüler.

15 Kasım günü, bir grup ARGK gerillası, Hakkari'nin Çukurca ilçesinin Tekevler mahallesine baskın eylemi gerçekleştirdi. Mahalleyi denetimleri altına alan gerillalar, daha sonra faşist askeri birliklerin et ihtiyacını karşılamak amacıyla halktan gaspedilip bulundurulmuş 500'e yakın koyunu beraberlerinde alarak dağlık kesime ulaştırdılar. Bir süre sonra, gerillaları yakalamak amacıyla bir askeri komando timi operasyona çıktı. Askeri komandolar dağlık kesime yakın bir mesafede ARGK gerillalarınca kurulan pusuya düştüler. Gerillaların ani ve yoğun ateşi karşısında paniğe kapılarak can telaşına düşen tim elemanları gerillalara karşılık verme fırsatını bulamadan sağa-sola kaçıştılar. Şiddetli geçen çatışma sonucunda 10'un üstünde komando ölürken, birçoğu da yaralandı. Sömürgeci düşman kayıplarını, 6 komando erinin öldüğü şeklinde açıkladı.

MARDİN

7 Kasım günü bir grup ARGK gerillası, Mardin'in Nusaybin ve Silopi ilçeleri arasında bulunan tünel şantiyesini bastılar. Çalışanlara yönelik propaganda konuşması yapan gerillalar, daha sonra gönüllü 12 işçiyi ARGK'ye asker olarak aldılar. Eylem, Habler mevkiinde akşam saatlerine doğru gerçekleşti.

DİYARBAKIR

9 Kasım günü Kurtuluş Ordusuna bağlı bir gerilla birliği, Diyarbakır'ın Lice ilçesine bağlı Bekirhan mezrasını bastı. Tüm uyarılara rağmen düşmanla işbirliğinden vazgeçmeyen Kamil Doğan, iki oğlu ve bir başka unsuru cezalandırmak amacıyla eyleme girişen gerillalar, bu unsurların buldukları evi kuşatmaya aldılar. İçeri de giren gerillalar, evden Kamil Doğan, Örfi Doğan, Abdullah Doğan ve Mahmut Alkan'ı teslim alarak köyden 700 metre kadar uzaklaştırdılar. Burada ifadeleri altına işbirlikçi unsurlar, işledikleri suçların karşılığı olarak ölümle cezalandırıldılar.

MARAŞ

Maraş'ın Pazarcık ilçesine bağlı Narlı nahiyesinde, 1980'den bu yana düşman tarafından satın alınarak ajanlaştırılan, onlarca yurtseverin tutuklanıp işkencelerden geçirilmesine neden olan, birçok yurtseverin isim listesini çıkarıp sömürgecilere bildiren ve ARGK gerillalarının tüm uyarılarına rağmen düşmanla işbirliğini kesmeyerek ihbarcılığı sürdürmede ısrar eden Avdo Ericcek adlı unsur ölümle cezalandırıldı.

Dicle-PKK Davası Sonuçlandı

Diyarbakır 1 Numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde iki yıldan bu yana süren 4'ü tutuklu olan 25 kişilik Dicle-PKK Davası karara bağlandı. Mahkeme heyeti, iddianameyi okuduktan sonra, tutuklu bulunan Aydın Işıktaş, Ahmet Ceylan, Şeyhmuz Çelik ve Aydın Sözen'e 8 yıl 4'er ay hapis cezasını verdi.

İzmir-PKK Davası'na devam edildi

PKK'yi Ege bölgesi'nde örgütlemek ve çeşitli silahlı eylemlerde bulunmakla suçlanan ve 6'sı hakkında ölüm cezası istenen 27 kişilik davanın görüşülmesine devam edildi. Duruşma esnasında devrimci tutuklular söz alarak, cezaevi yönetiminin uyguladığı baskıları kınadılar ve, "Cezaevine kitap sokulmuyor, gazete sokulmuyor. Hasta olan arkadaşlarımız doktora gönderilmiyor. Cezaevinde insanlıkdışı uygulamayla karşı karşıya bulunan kişiler her an için patlama durumunda" dediler. Tutukluların avukatı, mahkeme heyetinden müvekkillerinin tahliye edilmesi talebinde bulundu. Mahkeme heyeti, avukatın tahliye talebini reddetti.

Maraş bölgesinde teritoryal sistemin elemanları açığa çıkarılıp yargılanıyorlar

Türk sömürgecileri 1970 yılından bu yana Maraş bölgesini hassas bir alan olarak görmekte-dirler. 1972 yılında Türkiye devrimci gençlik hareketinin önderlerini koruyan yöre halkı, TC'nin gözüne bir diken gibi batmıştır. Maraş o dönemden bu yana sabıkalı bir alan olarak görülmektedir. Türk sömürgecileri, 1978 Maraş katliamını bu nedenle bilinçli bir tarzda Özel Harp Dairesi'ne planlatarak hayata geçirmişlerdir. Bu katliamda rol oynayan Özel Harp Dairesi'nin elemanları halkın ve Türk solunun içine sızarak örgütledikleri geniş bir işbirlikçi ajan kesimi ile amaçlarına ulaşmışlardır.

Katliam ardından Kürdistanlı kitleler üzerinde sıkı bir denetim kuruldu. İhbarcılık daha sistemli bir tarzda geliştirildi. Kürdistan'da Maraş bölgesi tutuklama ve işkence uygulamalarının doruğa çıkarıldığı bir alan oldu. Gerçekten Kürdistan'ın hiçbir bölgesinde sıradan bu kadar çok insan tutuklanmamıştır. TC'nin ihbarcılığını dayandırdığı kesim, muhtarlar, öğretmenler, köy bekçileri, tefeciler ve tüccarlardan oluşuyor. TC ilk etapta öğretmenliği ve bekçiliği cazip kılmış; Türk subaylarına kız vermek, kirve olmak, şan-şeref ve onurun sahibi olma imajını yaratmış; devletin faşist kurum ve kuruluşlarında torpilli olmayı övünmenin bir geleneği haline getirmiştir. Yöre halkı üzerinde geliştirilen bu atmosfer, toplumda çıkarları TC ile bütünleşen kişiliklerde adeta yarış başlatmıştır. İşte 1984'ün 15 Ağustos devrimci atılımı ardından gerilla savaşının Türkiye'ye oynayacak olan Maraş bölgesine ulaşmasıyla birlikte, Türk Özel Harp Dairesi'nin geliştirdiği teritoryal sivil savunma taktiğini ilk kez burada devreye soktu. Türk sömürgecilerinin programında, sivil savunma sistemini ilk etapta gizli ajan şebekelerine dayandırarak gittikçe yaygınlaştırmak ve Maraş alanını Kürdistan ile Türkiye arasında beyaz bir tampon bölge haline getirmek hedeflenmiştir. İş arama bahanesiyle ajan şebekeler, sivil savunma eğitim devrelerine alınarak bu yörede eğitilmiş; parola, şifre, telsizler, para ve ilişki adresleri verilerek geldikleri alanlara geri göndermişlerdir. Eğitilen bu ajanlar çok yönlü çalışmalarda bulunmuşlardır. Sosyal alanda yozluğu geliştirmek, halk içinde Avrupa'yı çekici kılan ve göç ettirmeyi amaçlayan propaganda faaliyetleri yürütmüşlerdir. Akraba bağlarını iyi kullanarak gerilla birliğine ve yöre halkının içine dost, tanıdık, kirve, hıssım vb. adlar altında ajan sızdırmışlardır. Ulusal kurtuluş mücadelesine

dost görünerek düşmana bilgi sızdırmak, bunların en çok başvurduğu taktik olmuştur.

Bugüne kadar yörede açığa çıkarılan ve bu yönlü faaliyet yürüten çok sayıda teritoryal sistemin elemanları mevcuttur. Tüm gizlenme yöntemlerine rağmen, ARGK gerilla birliklerinin tutukladığı unsurların verdiği ifadelerden bir klasör dolusu isim listesi oluşmuştur. Daha da önemlisi, dinlenen telsiz ve telefon konuşmaları geniş bir ajan şebekenin yörede ne tür çalışmalar içinde olduğunu açığa çıkarılmıştır. İlk etapta yöre halkı, bu şebekenin özel olarak eğitilmesinden dolayı durumlarını açığa çıkarmada hayli zorlanmıştır. 1989 yılında PKK'nin Maraş ve çevresinde yürüttüğü kapsamlı kitle çalışması sonucu kitlelerde gittikçe aydınlanma sağlanmıştır. Kitleler aydınlandıkça düşman faaliyetlerini yürüten bu ajanları teşhis etmekte artık zorlanmamaktadır.

Şüphesiz PKK, Maraş'ın stratejik önemine uygun bir faaliyeti bu alanda geliştirmektedir. Bunun bir gereği olarak, temelleri 1970'li yıllara dayanan ve Türkiye devrimci hareketinin önderlerinin ihbar edilip katledilmesinde rol oynayan ve günümüzde de Alman devletinin eğittiği kurt köpekleri gibi bağımsızlık gerillalarının arkasına takılan, bu yaratıkları, kesinlikle affetmeyecektir. Bu amaçla, ARGK'ye bağlı Sinan Cemgil İntikam Timi, Maraş'ta oluşturulmuştur. 1989 yılında 10'un üzerinde teritoryal sistem elemanı ölümle cezalandırılmıştır. En son 1980 darbesi ardından ordu birliklerine kabarık bir isim listesini sunarak 20'ye yakın yurtseverin ve sıradan insanın işkence görmesine ve uzun dönem zindanlarda her türlü insanlıkdışı muameleye uğramasına neden olan, yine 1989 yılına kadar yörede gelişen sıradan gelişmeler hakkında sık sık karakola bilgi veren; gerilla birliğinin tüm ikaz ve uyarılarına rağmen düşmanla ilişkisini kesmeyerek, ihbarcılığı akraba çevrelerine kadar uzatan Avdo Ericcek ölümle cezalandırılmıştır. Gerilla birliği bu haini tutuklayıp kapsamlı bilgiler elde etmek istemesine rağmen, yer ve zamanın müsait olmamasından dolayı Narlı nahiyesinde ölümle cezalandırılmıştır.

Yörede ARGK Sinan Cemgil İntikam Timi, devrimci operasyonlarını sürdürerek, durumları açığa çıkarılan bu tür ajanların ve samimi bir biçimde ARGK'ye teslim olmayan bu düşman uzantılarını kesinlikle kendiliğinden affetmeyecek, şehitlere verilen intikam sözünü mutlaka ama mutlaka yerine getirecektir.

PKK'nin 11. kuruluş yıldönümünü kutlama geceleri başladı

Baştarafı 1. sayfada

randandır. Sadece fiziksel bir cihana Kürt ölmedi dedirten" bu çıkışı gerçekleştirmesi, Kürdistan tarihinin en büyük olaylar varlığı olan halkımızın siyasi direnişinin ilan edilmesi, aynı zamanda çağdaş Kürdistan tarihinin bir başlangıcı da oluyordu. Atılan bu kararlı ve bir o kadar da sağlam ve cesaretli adım, büyük umut emareleri bağrında taşıyor ve özgür bir geleceği müjdeliyordu. Bu ihtilalci çıkışta belirlenen hedefe, çıkışın sahipleri dışında tüm çevreler "gerçekleşmesi imkansız" gözyle yaklaşım gösteriyorlardı.

Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin ortaya çıkardığı bugünkü gerçeklere ve kazandığı yüksek boyutlara bakıldığında, atılan ilk adımın büyük tarihselliği kendiliğinden anlaşılacaktır. Dolayısıyla atılan adım nasıl ve hangi ortamda atıldığını, hangi sınırlı imkanlarla geliştirildiğini ve önüne dikilen her engeli nasıl aştığını bilince çıkarmak ve gerekli değeri biçerek ona layık bir kişilik pratiğini sergilemek büyük önem taşımaktadır. Bu adımın Kürdistan sorununa kazandırdığı ivme dost ve düşman cephesinin beklemediği bir seyir izledi. Partimizin doğuşundan günümüze kadarki geçen yıllarda geliştirdiği kesintisiz mücadele pratiği ve bu mücadelenin Kürdistan sorununa beklenmedik bir çıkış yaptırması karşısında dost ve düşman çevreler kendi politik yaklaşımlarını yeniden gözden geçirmek zorunda kaldılar. Özellikle ulusal direniş gününün kutlandığı bu yılda Kürdistan kurtuluş sorununun meşru temsilcisi PKK'ye yönelik dostça ve düşmanca yaklaşımlar önemli düzeyde netlik kazandı. Bu yılda, ulusal kurtuluş mücadelemiz her yönüyle önemli gelişmeler ortaya çıkararak, büyük bir hareketliliği yaşadı.

Ulusal direniş gününü kutladığımız bu yılda, halkımız daha fazla mücadele saflarına çekilerek kendi öncü gücü PKK etrafında daha sağlam temellerde kenetleniyor. Öncü gücüne daha çok sahip çıkıyor ve önderliğinde hızla gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinden gurur duyuyor. Kürdistan'da ve yurtdışı alanlarında Partimize yönelik saldırı-

lara karşı yurtsever halkımız harekete geçiyor ve tüm engelleme, tehdit, komplo ve provokasyonlara rağmen, büyük bir cesaretle öncüsünü yalnız bırakmıyor. Böylece de onun Kürdistan halkı olduğunu dünya kamuoyuna ilan ediyor. Halkımız öncü gücüne en güçlü temellerde sahip çıkacağını ve her koşul altında emperyalist saldırılara karşı koyacağını bu kutlama gecelerinde de gösterecektir. Nitekim bunun ilk örneğini Fransa'nın başkenti Paris'te kutladığı ulusal direniş gecesinde gösterdi.

PARİS

(Paris-Berxwedan)

11 Kasım 1989 günü, binlerce Kürdistanlı yurtseverin yanı sıra, Türkiyeli ve diğer yabancı dostlar, PKK'nin kuruluş yıldönümünü kutlamak amacıyla biraraya geldi. Akın akın gelen kitleler, kutlama salonunu tıklım tıklım doldurdular.

Kutlamanın etkileyici havasında mutlu ve heyecanla bekleyen 4000'i aşkın kitle devrim şehitlerine saygı duruşu çağrısına uyarak ayağa kalktı ve yumruklarını havaya kaldırarak bir dakikalık saygı duruşunda bulundu. Programın başlangıcı olan saygı duruşundan sonra, "Biji PKK", "Biji Serok APO" sloganları eşliğinde, kutlamanın özel programına geçildi. Bu programda, PKK'nin doğuşundan günümüze kadarki tarihi süreçleri okunurken, arada bu süreçleri konu alan türküler söyleniyordu. PKK'nin kısa tarihçesinin de böylelikle yansıtıldığı program ilgiyle izlendi. Programda müziğin daha ağırlıkta yer alması halinde, özel program daha da ilgi çekecekti.

Kutlamanın normal programı koronun söylediği devrimci marşlarla başladı. Kitleler, sık sık sloganlar ve alkışlarla kutlama programına eşlik ettiler. Programın zengin olmasına rağmen sürükleyici şekilde sunulmaması, zaman zaman kitlelerin dikkatini dağıtarak kutlamanın coşkulu havasının zayıflamasına yol açtı. Kutlamanın birinci bölümü ozanların söylediği türkülerle devam ettirildi. Yapılan siyasi konuşma-

kitlelerin alkış ve sloganları eşliğinde tamamlandı. Nancy'den folklor ekibi, Koma Serhed (bayanlar) ve Koma Cudi'nin çocuk folklor ekibi folklorik gösterileriyle kitlelerin alkışlarını aldılar. Ayrıca kitlenin ilgisini çeken bir de skeç oynandı.

Gecenin ikinci bölümünün başında Koma Serhed ve Koma Cudi'nin ortak oluşturduğu müzik grubu, sunduğu başarılı programla büyük beğeni kazanarak yoğun alkış topladı. Kutlama bu bölümde hareketli ve coşkulu bir havaya büründü. Koma Serhed, Koma Cudi (karma) ve Nevers'den gelen ekip, ilgiyle izlenen folklorik gösterilerde bulundular. Fransızca yapılan siyasi konuşma zayıf geçti. Gerek konuşmanın uzun olması ve gerekse görevlilerin disiplini sağlayamayıp coşkuyu sloganlar ve alkışlarla desteklememesi, konuşmaya ilginin azalmasına yol açtı. Kutlamanın sonlarına doğru tiyatro oyununun sergilenmesi ve ardından folklor gösterileri ve ozanların söylediği türküler kitlelerin coşkusunu arttırdı. Programın son bölümünde Koma Berxwedan türküler programını sundu. Kutlama APO Hate Hilvané halayı çekilerek sonuçlandı.

Bu kutlama gecesinde, Paris'te ilk defa bu düzeyde kalabalık sayıda kitle bir araya geldi. Bu kadar kitle gücünün biraraya gelmesi, PKK düşmanlarına kahredici bir darbe oldu. PKK'nin dayandığı bu kitle gücü, her türden saldırıya karşı bir siper rolünü oynayacak ve emperyalizmin alçakça komplo ve provokasyonlarını sahiplerinin aleyhine dönüştürecektir. Bu kalabalık kitle gücüne dostlarımız ve en başta da Kürdistanlı yurtseverler sevindiler. Yapılan sınırlı bir kitle yoklamasında, katılımın 5-6 bin arası olduğu belirtilerek bu gelişmeden duyulan sevinç dile getiriliyordu.

Kutlama gecesine Türkiyeli ve diğer yabancı dost örgütler de mesajlar sunarak dayanışmalarını dile getirdiler.

Geceye kutlama mesajı gönderen parti ve örgütler: **THKP-C (Acilciler), TKP/B, Ekim, SVP, YXK, YJWK, Elam Kurtuluş Kaplanları (Tamil), YKWK.**

Federal Almanya'da tutuklu bulunan Kürt politikacıların, PKK'nin kuruluş yıldönümüne ilişkin ortak mesajları:

Kürdistan Ulusal Direniş Gecesi Tertip Komitesine,

Halk tarihimizin son on yılına damgasını vuran, bu tarihi kendinden öncesi ve sonrası diye ikiye ayıran, sömürgeciliğin ve emperyalizmin halkımıza reva gördüğü yokoluş sürecini tersine çevirerek, halkımızın ulusal, toplumsal, siyasi ve askeri gelişiminin yolunu açan, geçen süreçte tüm bu alanlarda önemli gelişmeler kaydeden, halkımızın yol göstericisi ve örgütleyicisi PKK'nin onbirinci kuruluş yıldönümünü yaşıyoruz, kutluyoruz. Böyle tarihi öneme sahip birgün vesilesiyle, Partimizin kurucusu ve Önderini, dağda, şehirde, zindanda ve yurtdışında büyük bir özveri ve kararlılıkla mücadele eden savaşçıları, tüm yurtsever halkımızı ve bu geceye katılan herkesi saygıyla selamlıyor; halkımızın ve Partimizin yaşadığı bütün bu gelişmelerin yaratıcısı olan, kanlarını ve canlarını bu gelişmelerin temel harcı yapan kahraman şehitlerimizin anıları önünde saygıyla ve minnetle eğiliyoruz.

Bizim için en değerli yıldönümlerden biri olan böyle bir günü, ikinci kezdir tüm dünyadan koparılmış olarak, tek başımıza yaşıyoruz. Ancak, yalnız başımıza olsak da, bu günün anlamını tüm benliğimizde duyarak yaşamaya çalışıyoruz. Halkımızla, Partimizle, mücadelemizle, sizlerle her zaman beraberiz ve kurtuluş mücadelemizde üzerimize düşen görevi en iyi tarzda yerine getirmenin gayreti içindeyiz. Tarih, Kürdistan halkı ile emperyalizm arasındaki mücadelenin böyle bir halkasında bize yer verdiği için, bundan sadece mutluluk duyuyoruz. Yolumuz Diyarbakır direnişçilerinin yolu, önderlerin yoludur.

Burada, Partimizin mücadele tarihini ve halkımızın yaşadığı gelişmeleri anlatacak değiliz. Yine, günümüzde yaşanan siyasi olaylara da değinmek istemiyoruz. Bunların en yeterli bir tarzda yapıldığından eminiz. Ve tüm bunların güncel bir parçası olarak, bir siyasi davayı yaşıyoruz. Bu davanın, ulusal ve uluslararası düzeyde kapsamlı ve derin bir anlamı vardır. Davayı açanlar, önlere çok yönlü amaçlar koymuşlardır. Halkımızın da, dünya ulusları ve halkları arasında eşit ve saygın bir yer edinme mücadelesinde bu davadan sağlayacağı kazançlar çoktur. Bunların da yeterince bilindiğine inanıyoruz. Bu vesileyle, en çok, bu dava ile yaratılmak istenen şovenizm dalgası üzerinde, halklar arasında olumsuzluk duyguları yaratma ve onları birbirine karşı getirme çabaları üzerinde durmak istiyoruz. Bu davanın açılmasının ve bu tarzda sürdürülmesinin en önemli amaçlarından biri budur. Açıkça, Avrupa'nın "yüceliği", bizim ise geriliğimiz ve hatta "vahşi" olduğumuz beyinlere sokulmak isteniyor. Başta Alman halkı olmak üzere Avrupa halklarına sesleniyoruz: Eğer ortada bir "yücelik" varsa, bunun temelinde halkımızın yarattığı tarihi uygarlıklar vardır. Günümüzde de halkımızın ve dünya halklarının çabaları buna ortaktır. Yine, ortada bir gerilik varsa, insanlığa karşı sorumluluk duyan herkes, bunda da sorumluluğun ortak olduğunu bilir. Öyleyse, geriliği ortadan kaldırma mücadelesinin de hepimizin olması gerekir. Biz de Avrupalı topluluklar kökeninden gelen bir halkız. Dilimiz, Hint-Avrupa dil grubundandır. Emperyalistler ve sömürgeciler elinde bu duruma düşürülmüşüz. Ve bundan kurtulmak istiyoruz, bunun için kurtuluş mücadelesi veriyoruz. Bu mücadeleye karşı yapılan baskılar, açılan davalar yalnızca emperyalist burjuvazinin çıkarlarını yansıtıyor. Emperyalistler, halklar arasında güvensizlik yaratmaya ve yaymaya çalışıyor. Halkların da, bunun bilinciyle, eşit ve özgür ilişkilerini ve dayanışmalarını geliştirmeleri gerekiyor. Halkımız bu bilinçle hareket ediyor ve edecektir. Başta Alman halkı olmak üzere Avrupa halklarının da, ilerici-demokrat güçlerinin de bu bilinçle hareket etmeleri kendi çıkarları gereğidir. Alman toplumunun yakın geleceği, bu dava çerçevesinde çizilecektir. İnanıyoruz ki, emperyalist amaçlar tümünden boşa çıkacak, bu dava çerçevesinde halkların dayanışması en geniş ve gelişkin düzeye ulaşacaktır.

PKK'nin onikinci mücadele yılının, halkımızın her alanda yeni ve daha büyük zaferler kazandığı bir yıl olacağından eminiz. Özellikle, bütün gelişmelerin temeli olan gerillanın, Kürdistan'ın kırında ve kentinde yeni mevziler kazanacağına ve faşist-sömürgeci düşmana daha ağır darbeler vuracağına yürekten inanıyoruz. Yine halkımızın, daha fazla destek ve katılımıyla bütün uluslararası saldırıları boşa çıkaracağına ve ulusal kurtuluş hareketimizin uluslararası alanda mevzilerini güçlendirip, önemli siyasi gelişmeleri yaşayacağına inanıyoruz. Ve PKK'nin, geçmişte olduğundan daha güçlü bir tarzda halkımıza önderlik edeceğine, her türlü komplo ve saldırıyı boşa çıkararak halkımıza daha görkemli bir zafer yılı yaşatacağına olan inancımız tamdır. Biz de, bu gelişmelerin bir parçası olacağız. Bu inançla, PKK'nin onikinci zafer yılı, halkımıza ve ilerici insanlığa kutlu olsun diyoruz.

- Kahrolsun Faşist Türk Sömürgeciliği ve Emperyalizm!
- Yaşasın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi!
- Yaşasın Halkların Kardeşliği ve Dayanışması!
- Biji PKK! Biji Serok APO!

B.Almanya'da PKK'li Tutuklular

CAN GÜVENLİĞİMİZ TEHLİKEDE

Baştarafı 1. sayfada
bizlerin sağlığını koruyarak mahkemeye çıkarmak zorundadır.

-Mahkeme salonunun durumu adil bir yargılama koşullarını ortadan kaldırmaktadır. Mevcut uygulamada daha da ötesi var. Kendisi yerin altında olan mahkeme salonundan çıkarıldığımızda bir-iki kat daha da alta indiriliyor. Toplu değil, her iki üçümüz ayrı bir bölmeyle alıyoruz, bu küçük gruplarımız orada da toplu tutulmuyor, her birimiz dört yanı kapalı, tuvaletsiz, kutu kadar küçük hürelere kapatıyoruz. Tuvaletlere gitmek için bile zile basmak, gardiyan çağırmak gerekmektedir. Bu uygulamanın yarattığı yorgunluk bir yana, uygulamanın kendisi bizleri psikolojik olarak etkilemektedir. Uygulama bilinçli bir planın parçasıdır. Bu yeraltı kutu hürelere ciddi endişelerle kalıyoruz. Her an olabilecek bir saldırı ve provokasyona karşı tamamen savunmasız durumdayız. Ki şimdiye kadar olanlar kuşularımızın doğruluğunu göstermektedir.

-Davanın siyasal karakteri ve bizlerin siyasal kimliği ortada olduğu halde, duruşmalar boyunca iki mislimiz kadar sayıda gardiyanlar yanımda

tutulmaktadır. Gerçekte tam bir şiddet ve tehdit kuşatması altındayız. Bu durumun mahkemece açıklanan gerekçesi hiç de doğru değildir. Uygulama bizleri yıldırmaya ve hareketsiz bırakmaya yöneliktir.

Bu bir şiddet uygulamasıdır. Özellikle iri gardiyanlar seçilmiştir. Kendilerine emir verilmiştir. Bize karşı şartlandırılmışlardır. Mahkeme salonundan çıkar çıkmaz saldırmayı bir gelenek haline getirmişlerdir. İlk oturumda olan bilinçli bir provokasyondur. Uygulamayı haklı göstermeye ve sıkılaştırmaya yöneliktir. Geçen haftaki son oturum (31 Ekim) kapanır kapanmaz yine saldırıya uğradık, üstelik buna yol açacak hiçbir hareketimiz olmamasına rağmen. Durum gösteriyor ki bu gardiyanlar istedikleri zaman bizlere hakaret etme, dövme ve gerektiğinde öldürme hakkı ile donatılmışlar. Çünkü, savcının da izahıyla "imparatorluktan kalma" Alman yasaları buna elvermektedir. Mahkeme heyeti salonu terkeder etmez saldırıya uğruyoruz. Demek ki hakimlerin salonu terketme anı saldırı için önceden kararlaştırılmış bir işaret oluyor.

Bazı gardiyanlar özellikle saldırıyor ve hakaret ediyorlar.

Aralarında sorumlu bir zat vardır. Bu her defasında özellikle gardiyanları saldırıya teşvik etmektedir.

Teşvik edilen saldırganlar, yaptıklarından cesaret almakta, kendilerine temelinde "hayvani şiddet duygularının olduğu" "üstünlük kompleksi" gelmektedir.

Biliniyor ki Nazizim budur. Nazi düşüncesi halkları medeniler-üstün ırk ve vahşiler-asağı ırklar şeklinde böler. Sözde üstün ırkın temsilcileri, diğer ırklardan insanlara her türlü hakareti yapma ve vahşeti uygulama hakkını kendilerinde görürler. Biliniyor ki, bu sefil ve vahşi

ideoloji ile şimdi yine -üstelik sözde bir adalet yuvasında- sözde adalet adamlarının eliyle insanlardaki hayvani duygular körükleniyor. Gardiyanların sürekli hakaret ve provokasyonları başka türlü nasıl değerlendirilebilir? Kaldı ki salonda sayıları izleyicilerden fazla olan polisler de her an devreye sokulmak üzere bekletiliyorlar.

Bu durumda bize olan saldırıdan, saldırgan gardiyanlar kadar, onlardan da çok mahkeme heyeti sorumludur.

Mahkeme heyeti uygulamasını ve gardiyanların neden bize saldırdığını açıklamalıdır.

Başta gardiyanların so-

rumlusu olan başgardiyan olmak üzere tüm saldırgan gardiyanlar geçen haftaki saldırılarının gerekçesini ve kimlerin emir verdiğini açıklamalıdır.

Durum nettir. İçinde tutulduğumuz koşullar ve yüzyüze bulunduğumuz tehlike, Türk sömürgeciliğinin mahkemelerinde Kürdistan ulusal kurtuluş savaşçı esirlerinin yüzyüze bulunduğu tehlikelerle benzerdir.

İnsanlarının fiziki varlıklarının her an tehlike altında tutulduğu yargılamanın adil olmayacağını belirtmeye bile gerek yoktur.

6.11.1989

"Tarihi bir mücadeleye gireceğiz"

Sevgili arkadaşlar;

Mücadele istiyoruz, mücadele devam ettikçe, burada ömür boyu da kalsak, hiç gam yemeyiz. Hepimizin isteği bu. Var mı daha güzel bir duygu? İşte öyle; mücadele geliştikçe diğer tüm gelişmeler de peşinden geliyor. Mahkemenin açılış kararını bilmiyorum. Yer yer tükürdüklerini yalamışlar; elbette açık yazmıyorlar, ama karar şimdiden çözümsüzlüklerini dile getiriyor. Hatta İbrahim için hazırlanan son ek iddianame bile acizliğin bir örneği oldu. Rebmann ne zaman aleyhte bir gelişme ile karşı karşıya kalıyorsa, karşı taaruz geçiyor. Onun tak-

tiklerinden bizim için çıkarılacak çok ders var. Son günlerde basında bizim lehimize bir-iki haber çıktı ve herif, hemen kendisine has cüretkar utanmazlığı ile bir basın açıklamasını yaptı. "Halk mahkemesi" safsatası bitti, şimdi "halk cezaevi" hikayesini çıkardı. Terimin Almanca kullanışı da saçma; "Volkgefengnis." Saçmalığı herkes anlayacak zamanla, ama amaç başka. Çamur at, tutmasa bile izi kalır misali.

Biliyorsunuz mahkeme yakında başlıyor. O nedenle bizleri Düsseldorf etrafında topladılar. Üç, dört, beş kişi bir cezaevinde kalıyoruz. Ancak cezaevi içindeki

tecrit, yani birbirimizden ayrı tutulmamız devam ediyor; ve hatta duyduğum kadarıyla bazı arkadaşlar için daha da ağırlaşmış bu durum. (Özellikle Bochum cezaevine getirilen arkadaşlar açısından bu böyle.) Diğer taraftan her ne kadar birbirimizden tecrit ediliyorsak da yine aynı cezaevinde daha başka arkadaşların olması ve bunun bilincinde olmak apayrı bir durum. Bazen çok basit olguların bile anlamı değişiyor böylesi durumlarda. Bütün cezaevinde duyurulan basit bir anons bile daha değişik algılanıyor. En azından bu anonsu diğeri de Devamı 16. sayfada

Kürtlerin Savunma Avukatı:

BİR SENARYO YARGILAMA

Lotta Schüllerqvist/DN (İsveç gazetesi)

"DÜSSELDORF: Hukuk toplumuna yaraşmayan bir senaryo yargılama. Mahkeme politik merkezler tarafından yönetiliyor. Ve suçlananlar önceden mahkum edilmişlerdir."

Bunları, B. Almanya'nın Düsseldorf kentinde 19 Kürdün yargılanmakta olduğu büyük davadaki avukatlar söylüyor.

19 Kürde yönelik ana suçlama, PKK içerisinde ayrılanları takip edip öldürmekle meşgul olan özel bir gruba mensup olmaları iddiasıdır. Bu 19 kişiden bazılarının üzerinde cinayet, cinayete teşebbüs, adam kaçırmaya ve sahte evrak düzenleme şeklindeki iddialar söz konusudur.

"Bu dava maddesiyle, Federal Almanya ceza yasası, uluslararası hukuk kurallarının aksine yurtdışında da geçerli olma durumuna getiriliyor. Savaş durumu yaşandığı düşüncesiyle Lübnan'da konuyla ilgili herhangi bir dava açılmamıştır." Suçlanmakta olan Kürtlerden birisini savunmakta olan Bremenli avukat Hans-Eberhard Schultz, "Bir kurtuluş örgütünü kriminal olarak göstermeye çalışmakla B. Alman hukuku, Türk istihbarat örgütünün uzatılmış bir kolu haline getirilmiştir" diyor.

Dava maddelerinden birisi de, 1987 baharında Lübnan'da işlenen iki cinayete ilgilidir. Zanlılardan ikisi, ayrılan iki kişiyi ölüme mahkum eden "devrim mahkemesi" üyeleri oldukları şeklinde suçlanmaktadır.

TAMAMEN TECRİT

Sanıklardan 12'si geçen yılın Şubat ayından bu yana çok katı tecrit uygulamasıyla gözaltı nezarethanelerinde tutulmuşlardır. Haklarındaki suçlamaların geri alındığı onüçüncü bir sanık ise geçenlerde serbest bırakılmıştır.

Sanıklar gözaltında hem cezaevi tutuklu ve mahkumlarından ve hem de dünyadan tamamıyla tecrit edilmişlerdir. Sadece ayda iki kez cam duvar arkasında olup kontrol edilen yarım saatlik görüşmeye müsaade ediliyor. Herhangi başka bir dil (Kürtçe, Türkçe dışında, bn.) bilmemelerine rağmen, ana dillerinde yazılı materyal bulundurmaları yasaklanmıştır.

"Biz savunma avukatları dahi, müvekkillerimizle normal bir ilişkiye geçemiyoruz. Ziyaretlerimiz kontrol ediliyor. Telefon konuşmasına müsaade edilmediği gibi, aramızdaki tüm yazışmalar da inceleniyor. Bazen mektuplar tamamen ulaşmayıp, bazen de ulaşana kadar haftalar alıyor ve bu durum savunma çalışmalarımızı güçlü bir şekilde zorlaştırıyor" diyor avukat Schultz.

TECRÜBE

Bu güvenli avukatlar çoğu kez, müvekkillerinin istedikleri avukatı seçemedikleri konusunda protestoda bulunmuşlardır. Batı Almanya terörist duruşmalarıyla yeni bir terim

türetildi: Emniyet avukatları. Bunlar mahkeme tarafından atanıp, tek görevleri işlemlerin doğru gidip gitmediğine bakmaktır.

"Bu emniyet avukatlarının davayı üsleneceklerini öğrenir öğrenmez, müvekkillerimizin güven duyduğu tanınmış ve tecrübeli avukatların davayı üstlenmelerini önerdik. Fakat mahkeme, sanıkların kabul etmediği tamamen apayrı avukatları atadı" diyor Schultz.

19 kişiye yapılan suçlamalar 250 sayfayı içerip, araştırma materyalleri 40.000 sayfanın üzerindedir. Suçlamalar, sanıkların evlerinde ve değişik dernek lokallerinde ele geçirilen binlerce yazılı materyale dayanmaktadır. Bu materyaller, örgütün siyasi programları, üye ve sempatizan listeleri, ekonomi ve yardım verenler üzerine raporlar, şahsi günlük defterler ve notlardan oluşmaktadır.

"ÖNCEDEN MAHKUM ETMİŞLER"

Fakat Düsseldorf duruşmasında bu üç şahit önemli bir rol oynayacaklardır. Bunların vermiş oldukları bilgilerle ele geçirilmiş olan belgeler yanyana getirilecektir. Polis suçlamasının bu 19 kişiye karşı gelişmesinin tek kaynağı, bu tür şeylerdir. Güvenilir savunma avukatları ise suçlamaların zayıf temelli olduklarını, "suni" olduklarını ve gözle görülüp elle tutulabilen deliller olarak eksik ve yetersiz olduklarını belirtiyorlar.

"Basın aracılığıyla yaydırılan bir karalama kampanyasıyla önceden mahkum edilmişlerdir. Savcı, iddianamesinde suçlu olduklarını belirtirken, bu suçları kanıtlayan herhangi bir veri yok ortada" diyor avukat Schultz.

Düsseldorf Eyalet Üst Mahkemesi'nden yapılan bir basın toplantısında, bu suçlanan 19 kişinin ayrıca "dış ve iç düşmanlarını takibata alıp imha etmekten kendini alıkoyamayan" bir örgüte mensup oldukları söyleniyor. Bu 19 kişinin hepsi ad ve doğum tarihleriyle anılıyor bu basın toplantısında.

BOMBA İŞLEMEZ

Bu duruşma, şu an Stockholm'deki terörist duruşmasıyla (PFLP-GC duruşması kastediliyor bn.) mukayese edilebilir. Savcı ve savunma avukatı zanlıları ad belirtilerek anmak istememişti, onlar hakkındaki hüküm yürürlüğe geçmeden.

Savunma avukatları bu 19 kişiye karşı verilen hükmün önceden kararlaştırıldığına dair bir belirtinin daha bulunduğu işaret etmişlerdir. Bu belirtir, daha dava açmak gibi bir kararın alınmadığı bir dönemde 28 milyon Krona mal olan, özel mahkeme binasının inşasına başlanması olayıdır.

Bomba işleme bu mahkeme binası yarı yeryüzünde olup penceresizdir. Mahkeme salonunda, suçlananlar özel cam bölmeli bir yerde, avukatlarıyla dahi en ufak bir ilişki imkanına sahip

olmadan tutulabiliyorlar.

"Savunma ve sanıkların direkt ilişki sağlamaları, bütün kurallara karşıdır. Duruşma salonu modern Batı Avrupa türünde bir Türk askeri mahkemesini andırıyor" diyor avukat Schultz.

İTİRAFÇIYA CEZA VERMEME

Ayrıca polise bilgi veren üç tanık mevcuttur. Bu tanıklardan birisi, verdiği bilgilerin Hans Holmer ve Ebbe Carlsson'un "Kürt-İzi"nin temelini teşkil eden ve İsveç'te "Kaynak A" diye bilinen kişidir. "Kaynak A" bu yılın başında İsveç'ten B. Almanya'ya teslim edildi. 1984'te Berlin'de işlenen bir cinayetten sanık durumundadır.

Fakat "Kaynak A" polise verdiği bilgilerin karşılığı olarak bu suçtan beraat etme sözü almıştır. Şimdiye kadar B. Almanya'nın en önde gelen şahitler prensi olarak mahkemede bulunacaktır. Ve bu şahitlik prensi ile ilgili kurallar geçen yaz gibi yakın bir geçmişte düzenlenmişti.

"Kaynak A", kendi verdiği ifadeye göre Avrupa'da PKK içinde yüksek bir mevkiide görev almış, daha önceleri ve bu özelliğinden dolayıdır ki, Hans Holmer ve Ebbe Carlsson'un "Kürt-İzi"nde ilginç bir itirafçı olarak ele alınmıştı. Fakat Palme cinayeti araştırmacılarının bir kesimi, "Kaynak A"nın verdiği bilgilerin inanılır olmadığını belirtmişlerdir.

**F. Almanya-PKK Davası tutuklusunu A. Haydar Kaytan:
"Yargılamak isteyenler yargılanıyorlar.
Halkımızı temsil ettiğimizi asla unutmayacağız..."**

Sevgili dostlarım
24 Ekim, bizler için ömrümüzün en güzel ve en anlamlı günlerinden biriydi. Sizler de kendi gözlemlerinizle gördünüz. Mahkeme salonunda sadece Kürt halkı değil, Kürdistan'da vardı. Bizim içine konduğumuz o insan akvaryumu Kürdistan'ın ta kendisiydi. Bu insan akvaryumunun içine hapsedilerek boğulmak istenen bizler değildik, halkımızdı. Kendi payıma kişiliğimizde halkımızı temsil edeceğimizi iyi biliyordum. Bundan hiç kuşum yoktu. Ancak karıştırlarımız Kürdistan'da mahkeme salonuna getirdiler. Federal Alman emperyalizmi niyetinin şu ya da bu insanı yargılamak olmadığını, esas hedefinin özgürlüğe yürüyen Kürdistan olduğunu açıkça ortaya koyma zorunluluğunu duydu. Emperyalizm açısından bu bir kararlılık gösterisiydi. Bunun için benim kimlik açıklamasında bulunmayı bilinçsiz bir tepkinin ürünü değildi. Çünkü yargılanmak istenen kendi ulusal kimliğine sahip çıkan KÜRT'tü. Çünkü orada yargılanmak istenen siyasal kişiliğimize damgasını vuran Partimizdi. Ve bizler duruşma salonunda köleliğe hayır diyen bir halkı temsil etmenin verdiği o engin coşkuyu ve gururu yaşadık. Duruşma salonundaki her arkadaşım kendisi olmaktan çıkmıştı: Hepimiz halktık. Emperyalizmin kendisini yeniden kölelik yoluna sokmak için harcadığı sonuçsuzluğa mahkum çabalarla alay eden ve kazanma kararlılığı ile dopdolu olan bir halk!

Başından beri bizleri düşünemez hale getirmek için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Okuma olanağımız hemen hiç yok. Bu yüzden daha çok sezgilerimi konuşuyorum. Bu da yetmiyor. Düşündüklerimi size aktaramıyorum. Ancak bu davanın boyutlarının yalnızca Kürdistan ve Kürtlük gerçeği ile sınırlı olmadığına inanıyorum. Bir yanda geldiği noktada evrensel insanlık değerlerini toptan mezara gömmek isteyen emperyalist-kapitalizm, öbür yanda bu değerleri koruma savaşımı veren güçler var. Ulusal kimliğimiz belki de burada anlamını buluyor. Kürdistan kendi tarihinin eski günlerine dönüyor ve insanlığı yeniden yeşertiyor. Savunmanın ilk bölümünde de var: Abdullah ÖCALAN, eski hayat fişkuran günlerine kavuşmuş bereketli Mezopotamya toprağıdır diyorum. Başkalarını bilmiyorum, kendi tanımlamamı çok seviyorum. Kürdistan Devriminde Kürt'ün değil insanlığın kazan-

dığını görüyorum. Ortada bir çıkmaz var ve devrimimizin insanlık için bir açılım sağlayacağını düşünüyorum. Bunun için ÖCALAN'ın Kürdistan'ı değil, dünyayı omuzladığının bilincindeyim. O'nun liderliği ve gücümüze güç katan düşünceleriyle gurur duyuyorum, gurur duyuyoruz.

Yaşam Kürdistan'ın dağlarındadır. Kaynak oradadır ve gürül gürül özgürlüğe akıyor. Bizler bu kaynaktan akan yaşam suyunun sesiyiz. Gerillanın gücünden güç almasaydık ya da onun silahının sesi olmasaydık, bizi hiç kimse dinlemeyecekti. Şimdi bir insan akvaryumuna da kapatılsak, konduğumuz yerde birer kartal yavrusu gibi duruyoruz. Espri çok açık ve bu bütün salona da yansıyor: Yargılamak isteyenler yargılanıyorlar. Bizler mevcut coşkumuzdan hiçbir şey kaybetmeyeceğiz. Ancak, coşkuyu ağırbaşlılıkla bütünleştireceğiz. Halkımızı temsil ettiğimizi asla unutmayacağız.

Yarın (30 Ekim) yine duruşmamız var. Her duruşma günü bizim için bir bayram gibi geliyor. Ben konuşmama devam edeceğim. Benden sonra asıl savunmamızı Selahattin arkadaşım yapacak. Ardından yine ben söz alacağım. Eski önerilerimin yetersizliğini ya da en azından şimdilik yersizliğini çok daha iyi anlıyorum. Bu mahkeme bir kürsüdü ve bu olanağı yaratılana teşekkür etmek gerekiyor. Savunmamıza devam, sonuna kadar! Ben, Selahattin ile Meral'in arasındayım. Salondaki düzenlemede beni baş sanık haline getirmişler. Arkadaşlarım da onayladı. Sağımda ve solumda bulunan arkadaşlarımın engin desteğiyle görevimi başaracağıma inanıyorum. Özgür bir ortamda bulunsaydık mevcut konumu büyük olasılıkla rededecektim. Burada gururla benimsiyorum. Eminim, eğer burada birimizin mutlaka darağacına gitmesi gerekiyor denilseydi, aramızda kesinlikle sorun çıkardı. Hepimiz darağacına giden kişi olmak isterdik. Ruh halimiz budur. Ve bu bir zaferdir. Bu konuda kuşkunuz olmasın. "Arkadaşlar" dedim, "on sene sonra hepimiz özgür vatanımızda resmi devlet töreniyle karşılanacağız." Yarı şaka yarı ciddi. Herkes güldü tabii.

Çabamız, özgürlük için döğüşen herkese layık olmaktadır. Hepinizi tüm coşkuyla kucaklıyoruz.

Sizin
Ali Haydar Kaytan
29.10.1989

NORVEÇ

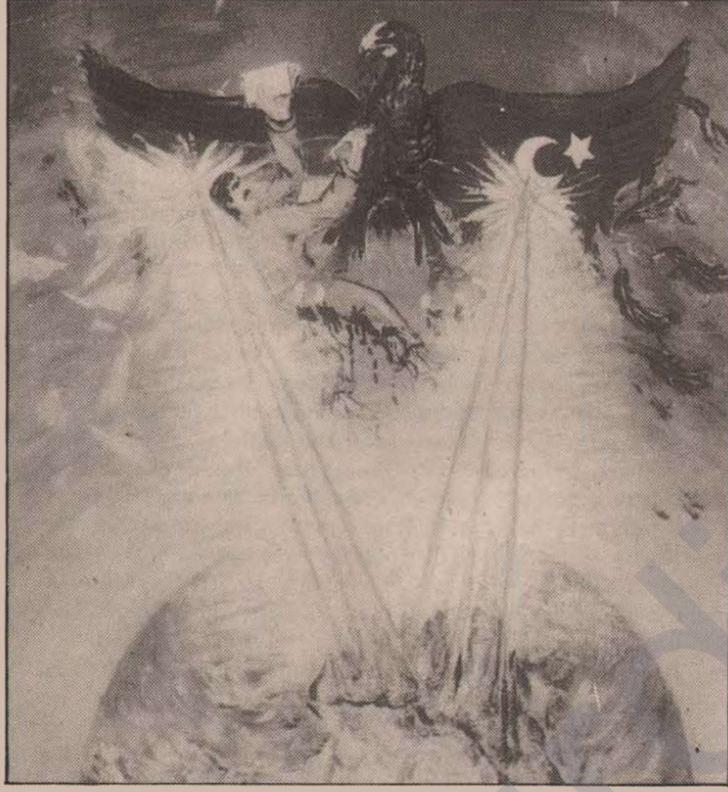
Alman emperyalizminin iki yıldan beri tutukladığı 18 devrimci Kürt politikacıya yönelik anti-demokratik uygulamaları protesto amacıyla, Alman Konsolosluğu işgal edildi. 24.10.1989 tarihinde gerçekleşen eylem; içinde çocukların da bulunduğu 15 kişi katıldı. Saat 10.30'da ey-

lemi başlatan yurtseverler, taleplerini teleksle Alman yetkililerine bildirilmesini istediler. İstemlerinin yerine getirilmesiyle, eylem saat 12.00'de son verildi.

Eylem kamuoyunda büyük etki bırakırken, Stavanger Aftenblat gazetesi de geniş yer ayırdı.

★

FEDERAL ALMAN EMPERYALİZMİNİ PROTESTO EYLEMLERİ

AVUSTURYA

Viyana'da Alman emperyalizmini protesto yürüyüşü yapılarak, Konsolosluğa siyah çelenk bırakıldı

21.10.1989 tarihinde Almanya'da Kürt politikacılarının mahkemeye çıkarılmalarını protesto amacıyla Viyana'da gerçekleşen yürüyüş platformunda şu güçler yer aldı: Filistinli Öğrenciler Birliği, Avusturya Komünist Öğrenciler Birliği, Avusturya Sosyalist Partisi Gençlik Federasyonu, Kürt Halkıyla Dayanışma Komitesi, Kürdistan Enformasyon Bürosu, Bürgerland Anti-faşist, Bağımsız Kişiler Komitesi, Avusturya Dev-Genç taraftarları, TKP/ML-TİKKO ve TDKP taraftarları dayanışmacı olarak yer aldılar.

Yaygın olarak bildirilerin dağıtıldığı ve 200'ü aşkın bir kitlenin katıldığı yürüyüş, saat 10.00'da başladı. Yürüyüş korteji Alman Konsolosluğu önüne geldiğinde platform adına konuşma yapıldı ve Kürt politikacılara yönelik anti-demokratik uy-

HANNOVER

2.11.1989 tarihinde Celle'de tutuklu bulunan Kürt politikacı Adil Aslan'la dayanışma için, ERNK taraftarları cezaevi önünde bir miting düzenlediler. Mitinge 360 civarında yurtsever katıldı. Miting, aynı zamanda da Almanya'da başlayan PKK Davası'nı kamuoyuna duyurmayı da amaçlıyordu.

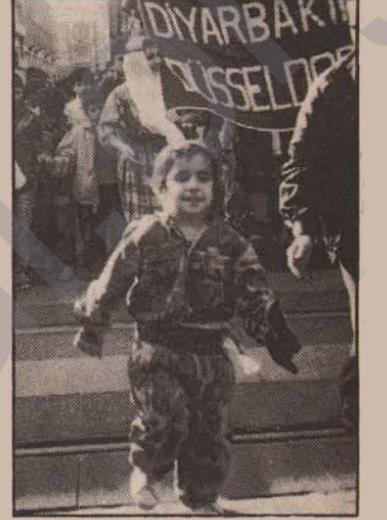
Dayanışmacı yurtseverler, tutuklu Adil Aslan ile görüşme talebinde bulundular. Bu vesileyle cezaevi yöneticileriyle görüştüler. Ancak onlar telefonla Federal Başsavcıyla görüştüler ve o da reddetti. Federal Savcının görüşme talebini reddetmesi üzerine; kitledeki tepki büyük bir coşkuya dönüştü. Özellikle YJWK üye ve taraftarlarının zılgıtları yeri-göğü inletirken, coşkuyu doruğa çıkardı. Böylece

★

DÜSSELDORF

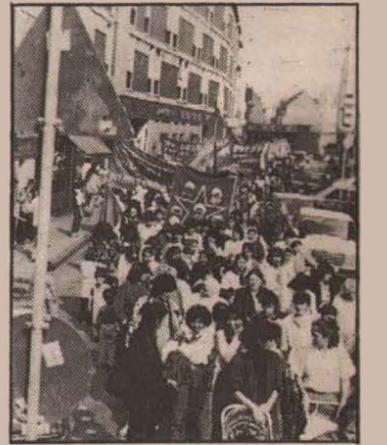
24.10.1989'da Düsseldorf'ta başlayan B. Almanya-PKK Davası'nın başladığı gün; genelde olmak üzere Batı Berlin şehrinde de protesto eylemleri yapıldı.

İlki; birçok Kürdistanlı çocuk, o gün okullarına gitmeyerek, protesto eylemi yaptılar. Ve eylemin içeriğini yazılı olarak okul yönetimine verdiler.

İkincisi; aynı gün sembolik olarak eyalet mahkemesi önünde saat 12.00'de başlayan ve saat 17.00'de son bulan oturma eylemi yapıldı. Eylemin içeriğini anlatan bildiri ve Almanca yayınlar yaygın bir tarzda dağıtıldı. Eylem, kitlemizde büyük moral ve coşku yaratırken, kamuoyu üzerinde de olumlu etki yaptı. Taz, Berlin eylemini resimli verdi.

BELÇİKA

Alman emperyalizmi, açtığı PKK Davası'yla 18 Kürt politikacının şahsında halkımızı ve mücadelesini yargılamak istiyor. Bu yüzden iki yıldır Kürt politikacıları zorla içerde tutuyor. Ve halkımızı "terörist" göstermeye çalışıyor.

Bunu protesto amacıyla 50 kişilik bir yurtsever grup Liege'de eylem yaptı. Eylem, 24.10.1989 tarihinde Alman Konsolosluğu önünde yapıldı. Ve gür sloganlar eşliğinde konsolosluk önüne siyah çelenk konuldu. Konsolosluk yetkililerine istekleri bildirmek için 3 yurtsever içeri girip, konsolos yetkilileriyle görüştü. İstemleri kabul edildikten sonra yurtseverler, sonucu kitleye açıkladı ve eylem sonuçlandırıldı. Kitle, "Faşist Rebmann", "Emperyalizm Kürt halkını yargılayamaz", "Biji PKK", "Biji Serok APO" sloganlarıyla eylem yerinden dağıldı.

Düsseldorf'ta "PKK Davası" ve Alman solcularının suskunluğu

Federal Alman makamlarının yıllardır özenerek planlı bir biçimde hazırladıkları sözde "Almanya-PKK Davası" 24 Ekim'de başladı. Düsseldorf'ta başlayan bu davanın benzerleri, sanıyor şu ana kadar pek görülmemiştir. Bu davanın Türkiye ve Kürdistan'ı ilgilendiren yönleri olduğu gibi, uluslararası boyutları da vardır. Bunun için biz Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin mensupları olarak bu davaya büyük bir değer biçiyoruz. Alman emperyalist yönetimi "adli" mekanizmasını harekete geçirecek, bir avuç Kürt politikacısı şahsında yok olmayla karşı karşıya olan Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesini sanık sandalyesine oturtmaya çalışıyor.

Bunun için bizler mahkeme salonunda ne canı ve ne de yarığ görüyoruz. Tersine o bonker tipi insanlıkdışı salonda Kürt halkının politik temsilcileriyle, yapısı iyi bilinen emperyalist bir devletin temsilcileri karşı karşıya bulunuyor. Tamamen bir gösteriye dönüştürülen bu dava salt biz Kürtleri değil, aynı zamanda Almanya'daki sol çevreleri de ilgilendiriyor. Alman devleti bu davaya iki yönlü ihtiyaç duymaktadır. Birincisi; Almanya'nın dış (özellikle Ortadoğu) ekonomik, politik ve askeri çıkarları için; ikincisi ise Almanya içindeki birtakım politik-emniyet tedbirlerin uygulanması için ihtiyaç duymaktadır.

Geldiğimiz ülke (Kürdistan), Alman devletinin ve aktif üyesi bulunduğu NATO'nun çıkar sahasına girmektedir. Bu çıkar sahasında sömürgecilğe, ulusal baskıya karşı gelişen direniş Ankara'dan çok, Bonn, Brüksel ve Washington'u rahatsız etmektedir. Bunların Kürt halkı için öngördüğü biçim, tamamen Kürt halkının özgürlükten yoksun bir şekilde kendi toprakları üzerinde adeta kölece yaşamasıdır. Biz Kürtlerin bu biçimdeki bir elbiseyi giymesi mümkün değildir. Her uygar halk gibi Kürt halkının da kendi toprakları üzerinde özgür olma hakkı vardır. İşte bizler en asgari olarak bu hak için mücadele ediyoruz. Mensup olduğumuz Kürdistan İşçi Partisi (PKK), bu konuda önemli politik-pratik mesafeler katetmiştir. Birçok çevre PKK'nin Türkiye ve Kürdistan'da gündemin birinci maddesi olduğunu açıkça dile getiriyor. Türk sömürgeci yönetimi ise çoktandır PKK'yi "bir numaralı ulusal düşman" olarak ilan etmiştir. Evet Almanya, bu "bir numaralı düşman"ı kendi toprakları üzerinde kökünün kazılmasında, Türkiye'ye ve NATO ittifakına karşı kendi sorumluluğunu icra etmek istiyor. Bunun içindir ki her iki devletin sözde güvenlik ve istihbarat güçleri yıllardır akıl almaz komplolarla

ve saldırılarla bu davayı hazırlıyorlar.

Namı bilinen genel savcı Rebmann, tasarladığı planlarını uygulaması için bu davayı iyi bir araç olarak görüyor. Federal Savcı, 13 yıldır başında bulunduğu makamı "Almanya'nın güvenliğinin teminatı" olarak yanıttır. Bunu yaparken, bir yandan Almanya'nın güvenliğinin nasıl "Tehlikede" olduğunu demagojik bir tarzda yayarken; öte yandan da bu hayali tehlikeye karşı daha sıkı tedbirler talep etmektedir. Şu ana kadar bu suni tehlike temelinde; Rebmann, 129a maddesinin daha fazla sıklaştırılması (suç katalogu vb.), "demonstrationsgesetz" ve "Kronzeogegesetz" benzeri yeni yasaların sahibi oldu. Bu yıla kadar Rebmann, "RAF tehlikesi" temelinde bunları bahşarabiliyordu. Bu yaz aylarında yaptığı basın toplantısında Rebmann, "RAF örgütünün artık eskisi gibi bir tehlike olmadığını" resmen açıkladı. Aynı toplantıda yabancılardan gelen tehlikenin Almanya'nın iç güvenliğini tehdit eden asıl unsur olduğunu resmen ilan etti. Rebmann'a göre Kürtler (özellikle PKK), Filistinliler ve İrlandalılar ciddi bir tehlikedir. Rebmann, şimdi de yabancı düşmanlığına körükleyerek yabancıları ve iltica yasalarını değiştirmek istiyor. İşte bunun yapılabilmesi için sözde Almanya üzerinde bir "Vatermorgana"nın dolaştığını ispatlaması gerekiyor. İşte genel savcılık bu davaya bağlı olarak yürüttüğü propaganda savaşıyla bunu yapmaya çalışıyor. Alman solcuların suskun tutumundan da hareketle basın-yayın aracılığıyla tek sesli ve tek renkli beyanatları yayıyor. Savcılığın bu çabaları Alman kamuoyu nezdinde Kürt ve yabancı düşmanlığına daha da körüklüyor. Bu ortamda en kazançlı çıkan, seçmen sayısını arttıran Franz Schönhuber'in partisi oluyor.

İşte kısaca bu ve daha birçok gelişmenin gölgesinde gelişen bu dava, basında sık sık başlık edildiği gibi, "Kurden Prozeß" (Kürtlerin Davası) olamaz. Bu dava herkesi ilgilendiren yeterli gerekçelere sahiptir. Fakat bu niteliğe rağmen gösterilen ilginin boyutu çelişkilidir.

Ben bu davayı bir nevi Alman solcuları için bir sınav olarak görüyorum. Çünkü, uluslararası dayanışma, içi boş iki sözcükten ibaret bir slogan olmamalıdır. Dayanışmaya ihtiyaç duyulduğu ve gerekli olduğu anda bunun gösterilmesi gerekiyor. Günümüzde dünyanın birçok alanında kurtuluş ve demokrasi mücadeleleri -ve tabii Kürdistan'daki kurtuluş mücadelesi de- daha fazla etkin bir dayanışmaya ihtiyaç duymaktadır. Suskunluk devlet terörüne cesaret veriyor. Fakat halkların kendi öz güçleriyle yürüttükleri

direnişle bütünleşen dayanışma, baskıcı, sömürgeci ve ırkçı yönetimlerine önemli oranda geri adım attırıyor.

Düsseldorf davasında daha somut ve özgül bir durum mevcuttur. Kürtlerin mevcut statüsünden şu veya bu oranda sorumlu olan emperyalist bir metropolde, kurtuluş hareketinin mensupları muhakeme edilmektedir. Böylece, Almanya coğrafik olarak 5 bin km uzaklıkta cereyan eden bir meseleye el atıyor, müdahalede bulunuyor. İşte bu dünya polisi rolüne daha fazla karşı çıkmak her Alman solcusunun demokratik görevidir. Bu konuda sol çevrelerde atılan bazı adımlar olmakla birlikte, bunlar çok zayıftır. Genel anlamda Kürt sorununa karşı egemen olan suskunluk bu davaya karşı daha fazla görülmektedir. Elbette bunun çeşitli nedenleri vardır. Genel anlamda dayanışma hareketinde bir durğunluğun olduğu gerçektir.

Emperyalist devletin dış çıkarları, kültürel farklılıklar, demokratik sol güçlere egemen olan anlayış yapısı, dayanışmada görebildiğimiz çifte standartın başlıca nedenleridir. Bazı kıtalardaki gelişmelere daha fazla ilgi gösterilirken, bazılarında karşı da ilgisizlik egemendir. Eğer somutlaştırırsak; Latin Amerika'daki ulusal, sosyal ve demokrasi hareketlerine karşı Almanya'da gösterilen sevinçli dayanışmanın aynısını Ortadoğu, ya da Afrika için göstermiyoruz. Sanıyorum. Alman devletinin de, Ortadoğu'ya kıyasla Latin-Amerika'da ekonomik askeri etkinliği yok denecek kadar azdır. Ortadoğu'daki muhalif gelişmelere karşı kulaklarını tıkama politikası, Alman yönetiminin resmi dış politikasıdır. Bu resmi politika sol çevreleri de etkiliyor. Örneğin basında "Waffen für El-Salvador" gibi maddi kampanyalar ilanlarla duyuruluyor ve buna resmi devlet güçlerinin fazla bir müdahalesi yoktur. Fakat benzer ilanlar Kürdistan ya da bir Filistin için yapılmadığı gibi, yapılması halinde devletin nasıl bir müdahalede bulunacağını kestirmek zor olmayacaktır.

Dayanışma hareketinde göze çarpan çifte standartın sorumlusu bu kıtalardan gelen hareketler midir? Elbette hayır. Eğer Kürdistan'ı örnek alırsak; bazıları bundan PKK'yi sorumlu tutan bir tartışma başlatmak istiyorlar. Fakat dönüp biraz yakın geçmişe baktığımızda Alman demokratik solunun önemli bir kısmı, Alman ve Türk emniyet güçlerinin oluşturduğu PKK karşıtı çemberin dışına çıkmadılar. Bizler ağırlıklı olarak 1986'dan bu yana MİT ve müttefik istihbarat örgütleri kaynaklı, sayısız takibat ve komplo ve iftiranın hedefi olduk. Bunlara bağlı olarak basın-yayın araçları

vasıtasıyla PKK'yi "teşhir ve izole" etme kampanyası yürütüldü. İmkanları kısıtlı olan bir politik harekete karşı bu tek yanlı, tek sesli saldırıların nasıl olumsuz bir etki yaratacağını kavramak zor olmasa gerek. İşte Alman solunda bazı çevreler de bu kampanyaya alet edildiler, ya da maksatlı olarak katıldılar. Bu temelde Partimiz aleyhinde olumsuz bir intiba yaratıldı. Tüm bu gelişmelere rağmen PKK'nin Kürdistan kurtuluş mücadelesinde kazandığı önemli gelişmeler, nihayet genel savcılığın harekete geçmesini sağlayan önemli gerekçelerdi. Zaten daha önce uygun zemin yaratılmıştı. Savcılığın 1984'te değil de, 1988'de bu davaya giriş yapması bizim açımızdan tesadüften ziyade planlı bir tutumdur. Bazı cinayetlerden bahsediliyor, oysa bunlar 5 yıl öncesine ait olup, bu konuda ceza yiyen kişiler dahi olmuştur. Savcılık bu davayı açmak için sözde kabarık bir "cinayet listesi" sunması gerekiyordu. Bunun için savcılık 5 yıl önce olup kapanmış olayları, Kürdistan ve Lübnan'da bazı sözde olayları ekleyerek kabarık bir iddianame oluşturmak istedi. Tabii her kabarık ve iri olan şeyler mutlak doğru ve gerçekçi şeyler değildir. Bunlar sadece yönelimin maskelenmiş yönüdür. Bizde, "minareyi çalan kılıfını bulur" diye bir deyim vardır. İşte genel savcılık bununla kılıf bulunduğunu sanıyor.

Bazı çevrelerin geçmişte içine girdikleri olumsuz tutumun eleştirisini yapmalı ve bunu pratikte gösterecekleri dayanışmayla ispatlamaları gerektiği inancındayım. Bu konuda PKK'nin de üzerine düşen sorumluluğu yerine getireceği kesindir. Partimiz ve Almanya temsilciliği sürekli ilişki ve dostluğa açık olmuştur; samimi, geliştirici ve güçlendirici öneri ve eleştirileri dikkate almıştır. Bazılarının bizi "yetersiz enternasyonalist dayanışma göstermekle" suçlaması temelsizdir. Şöyle ki, bizim büyük zorluklarla Ortadoğu'da en büyük ve saldırgan bir orduya karşılık, Kürdistan'da geliştirdiğimiz direniş, en büyük enternasyonalist dayanışma örneğidir. Kürdistan'da bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin zaferi dünya barışına büyük bir katkıdır. Ayrıca bu mücadelenin Avrupa'daki demokratik sol mücadeleye canlılık, moral ve güven vereceği de bir abartma değildir.

Şimdi de bu davanın içinde gerçekleştirildiği koşulların çağrıştırdığı tehlikelere işaret etmek gerekiyor. Federal Savcılık bazı emelleri için bu davayı bir kobay olarak kullanıyor. Çünkü bu davada, Almanya'nın yakın tarihinde görülmeyen uygulamalar deniyor. Herşeyden önce genel savcılık bu dava ile 129a kanun

maddesine yepyeni tanımlar getiriyor. Böylelikle bu madde tamamen düşünceyi yargılayan bir madde oluyor. İlk olarak Almanya'da yabancı bir örgütün taraftarları bu maddeyle suçlanıyor. Bunu devamen başka ülke örgütlerinin (Türkiye, Filistin, İrlanda vb.) izleyeceği muhakkaktır. Yine ilk olarak Almanya'da kişiler, burada işlemedikleri sözde suçlarla yargılanacaklar. (Bizim davamızda iki arkadaşımız sözde Lübnan'da iki kişinin ölümü hakkında karar vermekle suçlanıyor. Alman savcılar bu kişilerin bir kere isimlerini dahi bilmiyor.)

Mahkemenin içinde yapıldığı koşullar birçok yabancı delegasyonun da dile getirdiği gibi tam bir rezalletir. Bizler insanlıkdışı olan bir uygulama sonucu bir cam kutu içinde tutulmaktayız. Avukatlarımızla direkt irtibatımız olmadığı gibi, bizim sayımızdan fazla, bu cam kutu içinde gardiyanlar oturmaktadır. Yine çoğumuz Almanca bilmediği için, konuşmaların önemli bölümünü anlayamamakta ya da savunmasını yapamamaktadır. Orada bulunan BKA ve savcılığın tercümanları ise politik, hukuksal dil konusunda oldukça yetersiz olduklarını itiraf etmekte ve "mensup" ile "asker" kelimelerini yanlış tercüme edecek kadar yetersizdirler. Bu koşullarda bizler büyük bir baskı altındayız. Genel savcılık, tercümanlı ve bu insanlıkdışı koşullarla hızla sonuca gitmek istiyor. Düsseldorf davasında suçlananlar suçlayan arasında ciddi eşitsizlikler mevcuttur. Bu davada kesinlikle demokratik-adli usuller işleniyor.

Dava, saf politik bir dava olduğundan ve sözkonusu onur kırıcı koşullarda gerçekleştirildiği için ortaya çıkacak kararı şimdiden kestirmek zor olmayacaktır. Alman devleti bu davayla hedefine ulaşacak mı? Biz buna evet diyecek kadar pesimist değiliz. Bu polise yöntemlerin, halkların kurtuluş mücadelelerini engellemeleri mümkün değildir.

Bu davada daha şimdiden alınan birtakım kararlar (örneğin cam kutu hakkındaki karar vb.) tarihi niteliğe sahiptir. Tüm bunlar gelecekte yapılacak politik davalar için de kullanılacaktır. Bu anlamda, tüm bu önemli gelişmeler karşısında demokratik sol çevrelerin başını kuma gömmesi düşünülemez. Bu uygulamalara karşı çıkmak ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ile dayanışmada daha etkili adımlar atmak bizlerin beklentisidir.

**-Yaşasın uluslararası dayanışma!
-Kürt halkı kazanacaktır!**

Bir F. Alman-PKK Davası tutuklusu

10 Kasım 1989

Impressum:
Metin Özkan
Adlerstr. 7
2085 Quickborn

Yazışma adresi:
BERXWEDAN
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme adresi:
BfG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hlf.
İngiltere 0.80 £
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

Alman emperyalizmi geçmişten beri sürdürdüğü saldırılarını, günümüzde daha da yoğunlaştırdı. Aslında bu saldırılar genelde de olmaktadır. Örneğin Fransa, İsviçre vd. ülkelerde olmaktadır. Ve saldırılar ortak amaçlar doğrultusundadır. Amaç; PKK'yi Avrupa'da tasfiye etmektir. Bunları kendi uşakları ve işbirlikçilerini, yine provokatörleri yanına alarak ortaklaşa yürütmektedirler. Bunda Almanya sadece biraz aktif rol üstlenmiştir. Ve saldırıları 1987 yılına dayanmaktadır. Saldırıları, onun üzerinde yurtsever Kürt politikacı tutuklanmıştır. Son dönemde saldırılarına yenilerini de ekleyerek ev ve dernek baskınlarını oldukça arttırmış durumdadır.

Son olarak, 18.10.1989 tarihinde Güney Almanya'da yeni ev ve dernek baskınları oldu. Aynı günde sabah saat 6-7.00 arası evler ve dernekler basıldı. Basılan bölgeler; Frankfurt, Mannheim, Saarburcken, Stuttgart ve Nürnberg'de 30'un üzerinde ev baskını oldu. Yine polis, bazı evlerde karakol kurarak telefonları denetlemektedir. Ve telefonlar kaydedildi. Her evi, 6-7 polis baskıyordu. Baskında güdülen amaç nedir? Sözümona arama, baskınlarda bazı kişileri tutuklamak vb. saydığım tüm bölgelerdeki dernekler kundaklandı ve bazı derneklerimiz akşam saatlerine kadar kapalı tutuldu. Ancak, akşam avukat vasıtasıyla anahtarlar alınabilirdi. Faşist polislerin bağlı oldukları kurumlar; BKA, LKA ve yabancılar dairesinden bir polistir. Baskınlarda saçmaladıkları; "PKK

B. ALMAN EMPERYALİZMİNİN SALDIRILARI KÜRDİSTANLI YURTSEVERLERİ YILDIRAMAZ

mahkemelerde katliam yapacak" PKK'nin böyle bir amacının olmadığı biliniyor. Fakat bu gibi sözlerle Partimize yönelik saldırılarına meşruluk kazandırmak istiyorlar. Yine "PKK çocuk kaçırıyor" vb. sözler ederlerken, fotoğraflar gösteriyorlar ve belge gibi herhangi bir şey bulamayınca da; kin ve öfkeyle "Biliyoruz PKK her şeyi sizin kafanıza yerleştirmiş, bunun için hiçbir şey bulundurmuyorsunuz" diyorlar. Bir yurtseveri de sabah, işbaşından alıp karakolda sorgulamaya aldılar. Kendisine, "Sen ERNK üyesisin, biliyoruz bize ihbar edilmişsin" diyorlar.

Bu operasyonlardan amaçlanan diğer bir neden; yurtsever insanlarımızı korkutma, sindirme, yıldırma, pasifleştirme, gözdağı verme vb. Diğer bir durum: 24 Ekim'de açılacak olan "PKK Almanya Davası"na karşı kitlede olan ilgi ve bu süreçte protestolara katılımı ve kamuoyu oluşumunu engellemedir. Ayrıca kademeli bir şekilde halen ev baskınları devam etmektedir. Bazı bölgelerde, Alman polisinin diğer bir yöntemi ise, yurtseverlere ajanlığı dayatmaktır. Bunu yaparken de para, ev, araba vb. yaşam vaadedilmektedir. Böylece PKK hakkında bilgi toplamak istiyorlar.

Son operasyonlarda ajan-provokatörlerin rolü nedir? Bu baskınlarda polisin de kendi ağızıyla

belirttiği gibi, ajan-provokatör Nadire'nin ihbarları üzerine baskınlar yapılmıştır. Bu, hain provokatörün Alman polisiyle nasıl işbirliği içinde olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Yine aynı ajanlığı, ihbarcı ajan-provokatör, namussuz H. Yıldırım yapmaktadır. Son ihbarları sonucu Köln'de bir yurtsever yakalanmıştır. Ayrıca provokatör H. Yıldırım, Kurt Rebmann'ın PKK'ye karşı tutumunu pasiflikle suçlamaktadır. Yarın Yugoslav çingenesi ajan provokatör Nadire alçağı da, Alman polisinin başarısız olduğunu eleştirecektir. Hatta yukarıda belirttiğimiz yurtseverin ERNK üyesi olduğunu Nadire provokatörü ihbar etmiştir. Burada güdülen amaç bellidir. Alman emperyalizmi mahkemeleri lehine çevirmek için yoğun çaba içerisinde. Dün Kürdistan'da TC ordusuna komutanlık yapan General Moltke'nin oynadığı rolü, bugün Kurt Rebmann üstlenmiş durumdadır. Ama bu rol boşa çıkmaya mahkumdur. Zira bugün Partimiz PKK her türlü oyunu boşa çıkarmaya muktedir. Ve kazanacak olan Partimizdir.

Yurtsever Kürdistan halkı

Alman emperyalizminin polis baskıları bir döneme has değildir. Bunun gibi saldırıları daha da olacaktır. Tüm Kürdistanlılar yapılan baskılardan ders çıkar-

malı, duyarlı ve dikkatli olmalıdırlar. Her yönüyle kararlılığımızı ve direnişçiliğimizi daha da arttırmalıyız. Polis saldırılarında ve yurtseverlere dayatılan ajanlık ve düşürmelere karşı kin ve nefretimizi kusmalıyız. Böylece durumlarda aktif tavır koymalıyız ki, bir daha aynı saldırılara maruz kalmayalım. Aksi takdirde içerisine girilecek pasiflikler baskıları daha da arttıracaktır. Bunlar polisin sürekli kullandığı taktiklerdir.

Partimize ve tüm yurtseverlere olan bu baskıları boşa çıkarmak için mücadelemize daha da sarılmamız gerekir. Ve katkılarımızı arttırmalıyız. Son Serxwebun'da yayınlanan itiraflarda ajan-provokatör ve işbirlikçilerin durumu iyi anlaşılmaktadır. Bu hainane çabalardan dolayı saldırılar yoğunlaşıyor. Çünkü, planları boşa çıkıyor da ondan. Diyarbakır zindanlarında Mazlumların, Hayrilerin, Kemallerin haykırdığı "Teslimiyet ihanete, direniş zafere götürür" şiarını temel almalıyız. Direnmenin yaşam olduğu iyi bilinmektedir. Bu anlamda direnmek yaşamaktır.

-Yaşasın şanlı Önderimiz PKK-ERNK-ARGK!

-Zafer PKK önderliğinde direnen ve savaşan halkımızın olacaktır!

-Kahrolsun emperyalizm ve saldırıları!

-Kahrolsun sömürgeci-faşist Türk devleti ve her türden işbirlikçi ve hain uşakları!

Frankfurt'tan bir yurtsever

Kimdi Bunlar

Kimdi bunlar Beliriverdiler Kürdistan doruklarında

Bir volkan gibi Fıskırdılar dağların doruklarından Burada gömülü denilen bir anda

Haykırdı Ağrı'da Zilan'da PKK Kürdistan dağlarında Ölmedik yaşıyoruz

Yaşatacağız Kürdistan'ı Geldik işte geldik Yüzyıllar hor görülen Kürdistan emekçileri Dedesiyle ninesiyle Kadınıyla genciyle Çocuğuyla bebesiyle

Haykırdı Kürt kadını Haykırdı Kürt erkeği Haykırdı Kürt genci

Yüzyıllardır yoktu Elimizden tutan bir öncü Artık bizim de bir öncümüz var

Coşkun 24.04.1989

Dünyaları başlarına yıkılmıştır

Ben bu yıl, senelik iznimi Kürdistan'ın Mardin bölgesinde geçirdim. Yıllık iznim; 1.8.1989 tarihinden 4.9.1989 tarihine kadar sürdü. Bu bir aylık süre zarfında Mardin alanını çok dolaşım. Bunun için, gördüğüm bazı gelişmeleri Berxwedan aracılığıyla yurtseverlere iletmeyi bir görev bildim.

Gördüğüm kadarıyla Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, otoritesini hemen hemen her alana hakim kılmıştır. Özellikle kendi ruhlarını beş meteliğe satılığa çıkarmış olan ihbarcı ve ajan kesime yönelik takdire değerdir. Bunlar sistem olarak işlemez hale getirildiler. Zaten birçoğu hakettiği yere gitti. Geri kalanlardan bir kısmı mallarını, mülklerini bırakıp metropole kaçmış, diğer bir kesimde ise sürekli bir panik ve ölüm korkusu var. Yani dünya, onların başlarına yıkılmıştır.

Ayrıca gittiğim her yerde Hürkom'un müzik kasetleriyle karşılaşırıyordum, millet açıktan dinliyordu. Günlük konuşmalar ise hep mücadeleye ilişkindi. Yani halkta korku diye bir şey kalmamış; artık her şey açıktan yapılıyor ve mücadeleye, şehitlere sahip çıkılıyor. Eylemlere gelince, orada olduğum süre boyunca hemen hemen hergün eylem oluyor ve düşmana büyük kayıplar verdiriliyordu.

Eskiden hep duyuyor ve dinliyordum, ancak şimdi gerçekleri gözlerimle gördüm, Partiye ve halka olan inancım daha da pekişti.

- Biji PKK, ERNK, ARGK
- Biji Serok Apo!

Bayern München'den bir yurtsever 18.9.1989

KÜRT KIZIN KARARLILIĞI

Ben yaklaşık iki ay önce Kürdistan'dan geldim. Mardin'in Kızıltepe ilçesine bağlı Xurs köyünde gerçekleşen bir olayı yazmak istiyorum.

Günün birinde Xurs köyünden çalılık toplamaya giden üç yurtsever Kürt kızı, bir grup ARGK gerillası ile karşılaşır ve ulusal kurtuluş mücadelesi üzerine sohbet ederler. Köylü kızlar ayrılmadan önce ARGK gerillaları, buraya tekrar gelip gelmeyeceklerini sorarlar, kızlardan birisi, yarın tekrar geleceğini belirtir. Arkadaşlar da beraberinde yiyecek ve ekmek getirmesini söyler. Ertesi gün randevu noktasına gelecek olan Kürt kızı, gece boyunca düşünüp taşınmıştır; annesinden nasıl ekmek isteyeceğinin planını kurmuş. Çünkü annesi ve babasının olayı nasıl karşılayacağını kestirememekte; istenileni veremeyebilir, hatta onu azarlayabilirler.

Ertesi gün yurtsever Kürt kızı, annesinden ekmek istemiş, bunun üzerine annesi, "Bir parça al git" demiş, ama kız bunun "az" olduğunu söyler. "O zaman bir ekmek al" demiş, ama kız bunun da "az" olduğunu söyler. Durumdan kuşkulanan annesi, "Bu kadar fazla ekmeği ne yapacaksın" der. O da; "Arkadaşlar için de alacağım" diye cevap verir. O esnada babası da

gelir ve tartışmaya katılır. Annesi; durumu babasına izah eder. Babası, "Arkadaşlarım için de alacağım diyorsun, peki arkadaşlarının evinde ekmek yok mu? Onlar da evlerinden ekmeklerini alsınlar" der ve kızı azarlar. Tartışmaya, dışardan gelen ağabeyi de katılır ve işi, isteklerinde ısrar eden kızı tokatlamaya kadar vardırırlar. Ama aradan birkaç saat geçtikten sonra kız söz verdiği için gizliiden birkaç ekmek ve biraz da yiyeceği bir bohçanın içine koyup evinden hızla uzaklaşır ve vatanımız için mücadele veren yiğitlerimize götürür. Tabii ki, fedakar Kürt kızının bu yüzden azar işittiği ve ezildiği arkadaşlar tarafından farkedilir. Yurtsever kızımız ARGK gerillalarına "Ben de size katılmak istiyorum" der. Arkadaşlar da ailesinden onay almasını önerirler. Ancak, Kürt kız; "Annem ve babam buna müsaade etmezler. Mücadeleye her aileden en az bir kişinin katılması gerekmez mi? İşte, ben de ailem adına mücadele saflarına katılmak istiyorum" diye kararlılığını dile getirir. İsteği kabul edilen yiğit Kürt kızı artık bir ARGK savaşçısı olur.

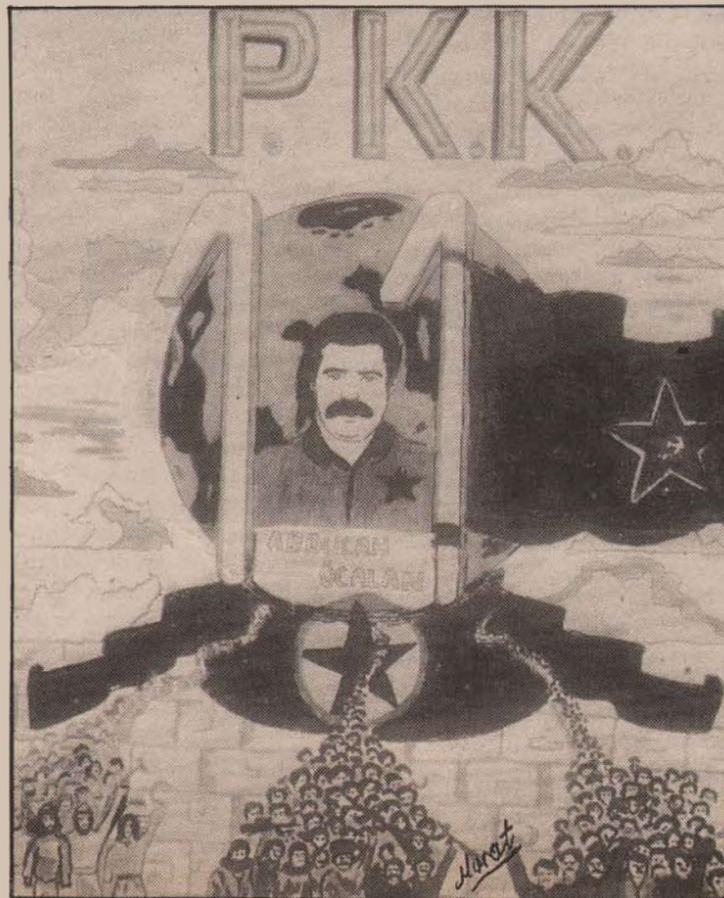
Olaydan bir hafta sonra gerillalarımız köye iner ve yiğit kızımızın ailesini de ziyaret ederler. Köylülere ve gençliğe yönelik güçlü bir propaganda yap-

tıktan sonra köyden ayrılırlar. Bu olay, kısa sürede çevre köyler tarafından duyulur ve halkımız derinden etkilenir, yurtseverlik daha da pekişir.

Artık, söylenecek tek bir şey varsa; o da Partimiz PKK'nin halkla bütünleşmiş olmasıdır.

Yediden yetmişe, genç-yaşlı demeden, kadın-erkek ayırımı yapılmadan herkes, ulusal kurtuluş mücadelesine katılıyor, destekliyor ve gerillalarımızı kucaklıyor.

Kürdistanlı bir yurtsever Hacı

Özal cumhurbaşkanı seçildi 12 EYLÜL FAŞİST REJİMİNİN SORUNLARI VE GELECEĞİ

Baştarafı 1. sayfada çok daha kapsamlıdır. Cumhuriyetin kendisi eski cumhuriyetten çok daha farklıdır. En önemlisi de günümüz Kürdistan'ı eski Kürdistan olmaktan çok mu çok uzaktır. Tam da bu noktada gelişmenin tayin edici savaş alanı ise Kürdistan'dır. Zaten krizin bu kadar derinleşmesi, ekonomik bunalım, sosyal çürüme ve en önemlisi de ordunun aşılması, ordunun çözüm gücü olmaktan çıkarılması, Kürdistan'da yürütülen savaşla yakından ilintilidir ve esasta olayla bağlantılıdır. Kürdistan'da sınırlı da olsa yürüttüğümüz savaş 6. yılını doldurmaktadır. Bu savaşımız özellikle ordunun o çok iddialı "kılıcı çeker, vurur çözer" imajını yerle bir etmiştir." (PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, Serxwebûn, Sayı 94)

Cumhurbaşkanlığı seçimi böyle koşulların ürünü olarak gerçekleşti. Ve Turgut Özal cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturdu. Ama sorunlar bitmedi; tersine yeni sorunlar ve artık çözüm gücü olmaktan oldukça uzaklaşmış bir rejimin başına oturdu. Nitekim TC'nin karşı karşıya bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal sorunların derin ve köklü oluşu, cumhurbaşkanlığı seçimini cumhuriyet tarihinde en tartışmalı seçim haline getirmiştir. Düzen içi muhalefet güçleri, "Özal'ın oy oranının %10'lara düştüğünü ve tarafsız davranmadığından cumhurbaşkanlığı makamının saygınlığının yitireceği" vb. gibi eleştiriler yönelterek seçimleri boykot ettiler. "Sine-i millete dönme" yani SHP ve DYP'ye mensup milletvekillerinin toplu istifası gündeme geldi. Demirel, "Çankaya Milletindir" mitingleriyle rejime muhalif olan kesimleri Özal ve ANAP'a yöneltmeye çalışıyor. Yine ANAP'a muhalif olan çeşitli çevreler, özellikle burjuva basın aylar öncesinden neredeyse bütün sayfalarını bu konuya ayırarak Özal'ın cumhurbaşkanlığının "meşru" olmadığını tartışıyorlar ve daha çok tartışacaklar da.

Gerçekten düzen içi güçlerin bu tartışmaları salt bir "meşruyet" sorunu mudur? Oy yüzdesi %10'a düşmüş Özal'ın cumhurbaşkanı olması, yasalarının ihlali midir? Böyle olsaydı bu kadar sorunun üzerinde durmayacaklardı. Hele hele bir Demirel açısından bu oldukça meşrudur. Şu anda bu olaya en sert şekilde karşı çıkan düzen içi güçlerinin temsilcilerinden Demirel, '80 öncesi Milliyetçi Cephe hükümetleri döneminde "bulun 226 oyu, hükümeti düşürün" diyebilen birisi 290'ı aşkın oyu olan Özal için, söyleyecek sözü hiç olamazdı. Yine Özal, ANAP'ın Genel Başkanı olduğunda, kendi yasalarında belirtilen cumhurbaşkanının tarafsızlığına ters mi davranacaktır? Benzer bir durum 1950'lerde DP'de yaşanır; Celal Bayar cumhurbaşkanı olur. Ama bu tartış-

malar hiç gündeme gelmez.

Açık ki, sorunun kaynağında yukarıdaki nedenlerden biri veya tamamı yatmaktadır. Çok köklü olan sorun, rejimin geleceğini belirleme, yani sonunu getirme özelliklerine bürünmüş ve rejim muzdarip-kötürüm bir hastalığa yakalanmıştır. Düzen içi güçler hastalığa çözüm arıyorlar, fakat hiçbirinin teşhisi doğru olmadığından, verdikleri ilaçlar yan tesirlerini göstermektedir. Birakalım hastayı iyileştirmeyi, ölüme her geçen gün daha da yakınlaştırmaktadırlar. Kavganın başlaması ve '70 yıllık cumhuriyet tarihinde en ileri düzeyde cereyan etmesinin asıl nedeni budur. Tabii egemen güçlerin çeşitli kanatları iktidar mücadelelerini son cumhurbaşkanı olayı etrafında verirken, halk uyanmasını engellemek, hatta kendi potalarında eritmek amacıyla olgunun biçim yönüne ağırlık vermeyi de ihmal etmemektedirler. Yine de olgu dikkatli izlenirse, sorunun asıl kaynağını kavramak mümkündür. Örneğin SHP Genel Sekreteri Deniz Baykal Cumhuriyet gazetesinde yaptığı bir mulakatta, "Geleceği öngürmek olanağı yoktur. Türkiye önemli krizler döneminden geçiyor. Her gün yeni bir durum, yeni bir ortam kendisini gösteriyor. Böyle bir durumda geleceğe ilişkin kesin kararlar söylemek mümkün değildir. Belli olan bir şey var: Ülke bir gelişme içinden geçiyor, biz de bu gelişmeye sağlıklı bir şekilde ağırlık koymaya ve uyarı görevimizi yapmaya çalışıyoruz. Kamuyu ve ilgilileri, sorumluluklarını yerine getirmeye davet ediyoruz... Peşin hüküm verme imkanı yok. Geleceği kimse bağlayamaz. Her şey olabilir."

Deniz Baykal, cumhurbaşkanı seçimleri üzerine yaptığı bu söyleşide problemi üstün körü geçiştirmeye çalışıyor. Ama yine de satır aralarında sorunların gerçek kaynağı bulunabilir. Özellikle "Geleceği kimse bağlayamaz. Her şey olabilir" cümlesi, egemen sınıflar açısından geleceğin karanlığını vurgulamaktadır. Ve bunun karşısında, çaresizliklerini ortaya koymaktadır. Çünkü cumhuriyet, tarihinin en kritik dönemini yaşamaktadır. Özal'ın cumhurbaşkanı olması da, tarihi dönemin dönüm noktasında olan Türk egemenlik sisteminin sonuna girişini ifade etmektedir. Vurgulanmak istenen gerçeğin kendisi budur. Her şeyden önce 12 Eylül rejimi önüne koyduğu sorunlardan hiçbirini çözmemiştir. 10. yılını yaşayan bu dönemde, sorunları devraldığı konumdan çok daha ileri sorunlarla karşı karşıyadır. Ekonomik alanda Türk kapitalizmi tarihinin en bunalımlı dönemine girmiş durumdadır. Üretim kapasitesi sıfır noktasına gelip dayanmıştır. Yatırımlar ise durmuştur. Pazar, 12 Eylül'ün yarattığı yeni türeme sınıfın her geçen gün daha çok denetimine girmektedir. Bu sınıfın en belirgin özelliği; toplumun en tortu, en lümpen ve en şoven

kesimlerden derlenmiş olmasıdır. 12 Eylül'le birlikte bu kesimler, sunulan devlet olanaklarıyla palazlandırıldı. Bu kesimin elindeki sermaye tamamen gayrimişru yollarla; hayati ihracat, soygun bankacılık, usulsüz ihale vb. Yani açık değimiyle tamamen hırsızlıkla elde edilen sermayedir. Dolayısıyla bu kesimler açısından devlet olanaklarına yaklaşım, kendi çiflikleri biçiminde yararlanmadır. Zaten 12 Eylül faşizmi böyle bir sınıfı bilinçli olarak yarattı, geliştirdi ve devlete önemli oranda egemen kıldı. Bu tarz bir yapılanma serseri mayın gibidir. Maddi zemini itibarıyla alabildiğine Türk şovenizmiyle doldurulmuş ve talanla bütün serveti eline geçirmek için her yolu mübah sayar. Ondaki bu anlayış kendisi dışında hiçbir şeye yaşam hakkı tanımaz. Bu, bir zamanlar Hitler'in Almanya'da lümpenleşmiş kesimleri politize ederek, faşizmi bu temelde örgütlemesine benzemektedir. Fakat Türkiye'de koşullar Almanya'dan farklı olduğundan, egemen sınıf düzeyinde devlet olanakları sunularak yaratıldı. Ve başta ABD olmak üzere, emperyalizmin güdümünde türetildiğinden ona da sonuna kadar bağlıdır. Aynı zamanda ordu himayesinde geliştirildiğinden son derece ordudur. Kısaca bu yeni yetme sınıf emperyalizmin ve 12 Eylül faşizminin gayrimişru çocuğu olarak dünyaya geldi.

Evren-Özal ikilisi esasta bu türeme sınıfın temsilcileri olarak arzi endam ettiler. Son cumhurbaşkanlığı seçimlerinde düzen içi muhalefet, Turgut Özal'ın seçilmesine bu noktada karşı çıkıyor. Özal, temelde bunların çıkarlarının temsilcisi olarak devletin başına getirildi. Bu durum egemen sınıfların diğer kanatlarını oldukça rahatsız etmektedir. Bu kesimin devlete tam hakim olması durumunda bırakalım yoksul kesimleri kurtarmayı onlara da yaşam hakkı tanımayacak karakterdedir. Egemen sınıfların diğer kanatları bunu iyi farkettilerinden, devleti tamamen ele geçirmesine fırsat vermek istemiyorlar. Ve bunların siyasal temsilcileri olan SHP-DYP ve diğer düzen için muhalif gruplar, bunun için mücadele yürütüyorlar. Rahatsızlıklarına kaynaklık eden asıl mesele budur. Yine bu sınıfın devlet dümenini tamamen ele geçirmesi halinde, hızla Türk egemenlik sınıfını ölüme götüreceğini de iyi görüyorlar.

Her ne kadar düzen içi muhalif kanatlar arasında yürütülen mücadelenin asıl nedenini bu oluşturuyorsa da; dışı vurumu Özal'ın cumhurbaşkanlığının meşru olup olmadığı şeklinde geliştiriliyor. Nedeni de emekçi kitlelere "demokrasi mücadelesi" şeklinde yansıtılmaya çalışarak, bilinçler karartılmak istenmektedir. Çünkü egemen sınıfların kendi aralarındaki çıkar mücadelesini doğru yansıtılmaları halinde, halk gerçekleri daha doğru görebilecektir. Dolayısıyla

onun da kendi seçeneğini daha kolay dayatması kaçınılmaz olacaktır.

Türk kapitalizminin tarihinde yaşadığı en derin ve köklü krizi, egemen sınıfların çıkar ilişkilerini cumhurbaşkanı seçiminde kendisini böyle ortaya koyarken, önümüzdeki dönemde daha da kapsamlılaşarak devam edecektir. Özal'ın temsilini yaptığı kesimler devlet olanaklarına dayanarak tam bir soygun düzeni kuracaklardır. Dolayısıyla diğerlerinin payı giderek düşecektir. Nitekim Özal'ın cumhurbaşkanı olur olmaz Yıldırım Akbulut'u hemen başbakanlığa ataması, durumun tamamen böyle olacağını göstermektedir. Akbulut, ipleri Özal'ın elinde olan tam bir kukladır. Bu kendisini hükümetin teşkilinde bile ortaya koydu. Daha önce oluşturulan bakanlar kurulu listesi ve yazılmış hükümet programı eline tutuşturuldu. O da bununla işe başladı. Dolayısıyla tamamen emirlerle icraat yapacağı açıktır. Yine Özal, orduyla tam bir uzlaşma içindedir ve emperyalizmin desteğine sahiptir. Kendi etrafını, ağırlıklı olarak ordudan olmak üzere, 12 Eylül zihniyetini taşıyanlarla dolduracaktır. Bununla 12 Eylül faşist anayasasını uygulayacaktır.

Bu durum egemen sınıflar arasında ikiliği giderek derinleştirir. Bu da, "Özal seçeneğinin cumhurbaşkanlığına kabul edilmemesi, iradeleri dışında da olsa, devlette Türkiye Cumhuriyeti'nde yeni bir durum ortaya çıkmasına yol açıyor. Bu Türkiye Cumhuriyeti'nde ilk defa askersel bir konuma karşı, sivil bir konumun güç kazanmasına da götürür. İnönü devletçidir, ordudur; ama SHP'nin geleneğinde bu çok belirgindir; CHP'nde hakeza. Demirel de boyun eğmedir, ama Özal'ın zayıflığını, 12 Eylül'ün zayıflığını iyi görerek, iyi değerlendirecek kendi seçeneklerini gündemleştirmektedir.

Bir avuç vurguncu dışında, yeni palazlanan işbirlikçi-tekelci ve de uluslararası tekellerin hizmetkârı kesimler dışında, Türkiye'de toplum bütünüyle bunlardan giderek uzaklaşıyor. Dolayısıyla toplum gücü; ister düzen içi muhalefet, isterse daha büyük potansiyel olsun, emekçilerin çıkışlarında ifadesini buluyor." (PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, Serxwebûn, Sayı 94)

Ashında egemen sınıflar arasındaki mücadelenin giderek çatışmalı bir sürece girmesi Türkiye'de halk muhalefetinin kendi seçeneğini geliştirip, iktidar olma önemli bir avantaj sunacaktır. Yalnız burada Türkiye halkının öncüsü olması gerekenlere ciddi görevler düşüyor. Mevcut koşulları ve fırsatları iyi değerlendirip doğru bir çıkış yapmaları gerekmektedir. Eskinin o dar, sekter, demagogik ve esasta da Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesiyle bağlantılarını doğru kurmazlarsa, gele-

ceğin çok daha kötü olacağını iyi görmek durumundadırlar. Zira egemen sınıflar arasındaki çatışmalı durum; her kesimin kendi çıkarlarını koruyup, geliştirmek için silahlı güçlerini oluşturarak seçeneklerini ortaya çıkarmasını zorunlu kılıyor. Bu temelde Türk ordusunun bütünlüğünde de fazla söz edilemeyecektir. Önümüzdeki dönemde, daha çok sözü edilen tarzda oluşumların meşruluk kazanma olasılığı oldukça büyüktür. Ters durumda varlık olma durumu imkansızlaşacaktır.

Zaten 12 Eylül faşizmi, koşullarında türetilen ve temsilini Özal'da bulan yeni asalak sınıf, böyle bir kara kuvveti önemli oranda oluşturmuş durumdadır. Ve bunun ana gövdesi de Kürdistan'da özel savaşı yürüten güçlerdir. Yeni oluşan bu ordu gücü; hizmetinde çalıştığı kesimlerin özellikleri olan lümpen, serseri ve sadist ruhlulardan oluşturulmuştur. Bu, özel savaşın ordu gücüdür. Ayrıca subayından erine kadar hepsi politize edilmeye çalışılıyor. Dolayısıyla da kendilerine kazandırılan kimlikle de olabildiğine saldırgan ve sadisttir. Bunun örneklerine Latin-Amerika'da rastlanmaktadır. Fakat "Türkiye'de ordu her şeyin üstündedir" felsefesi dikkate alındığında, Latin-Amerika örneklerinden daha tehlikelidir. Özellikle Kürdistan'da kurtuluş mücadelemize karşı kullanıldığından deney ve tecrübe de kazanmaktadır. İşte gelecekte en büyük telikeyi bu güç oluşturacaktır. TC, Kürdistan'da darbe olarak ülkemizi kaybettikçe, Türkiye'yi kaybetmemek için bu güç devreye sokulacaktır. Dolayısıyla, Türkiye'de askeri darbelerin artık "emir komuta" zinciri içinde olma şansı yok denecek kadar azdır. Daha çok ordunun bu kanatlarının darbeleri biçiminde gerçekleşme şansı çok daha yüksektir. Ve her darbe belli bir sermaye kesiminin çıkarlarının temsilcisi durumundadır. Gerçi bu durum Türk Ordusunun oldukça teşhir ve tecrit edecektir. Fakat gerek düzen için muhalif kesimlerin bu çatışmalı durumundan yararlanması, gerekse halk muhalefetinin kendi seçeneğini örgütleyip iktidara yürütmesi, ancak öncü olması gerekenlerin rollerini tam ve eksiksiz oynamalarına bağlıdır. Kürdistan halkı açısından kısaca çizilmeye çalışılan tabloyu sürekli lehlerine kullanmaları mümkündür. Dolayısıyla Türk egemen sınıflarının kendi arasındaki çatışmalı durumu avantaj sağlayacaktır. Zaten çatışmalı duruma gelmelerinin asıl nedeni de halkımızın PKK önderliğinde yürüttüğü kurtuluş savaşından kaynaklanmaktadır. Kürdistan, Türk egemenliğinin denetiminden çıktıkça bu çekişme ve çatışmayı derinleştiriyor. Ayrıca Kürdistan'daki ulusal kurtuluş savaşı sözü geçen Türk özel ordu birliklerine darbeler indirerek gelişimini sağlıyor. Dolayısıyla bu karakuvvet-

Devamı 16. sayfada

"Zulüm hayatta kaldığı sürece, insanlık yaralar almaya devam edecektir"

Merhaba sevgili Anna...
Acımasız kuralların çevrelediği bir ortamda güzel duyguları dile getirmek öyle kolay gerçekleştirebilecek bir şey değil. Bunu başarmak için yoğun bir şekilde beyin gücü harcamak gerekiyor. Beyin gücünün yarattığı bu değerleri yok etmek isteyenler her şeye acımasızca saldırıyorlar.

Bunlara karşı olduğumuzu, insanca yaşamak istediğimizi tüm dünyaya anlatmaya çalışıyoruz. İnsanlığa karşı görevlerimizi yerine getirdiğimiz için kimse bizleri suçlamamalı, suçlu muamelesi yapmamalı.

Zulüm karşısında her geçen gün insanlık büyük yaralar almaktadır. Zulüm hayatta kaldığı sürece insanlık bu yaraları almaya devam edecektir. Buna karşı koymak için dünyanın herhangi bir yerinde yaşamak hiç önemli değildir. Nasıl ki, Dollar'da en ufak bir düşüş veya yükseliş tüm kapitalist sistemi etkiliyorsa; dünyanın herhangi bir yerinde insanlık adına verilen kavga da o derecede tüm dünyayı etkileyebilmektedir. Bunu insanlar isterse yapabilirler. İnsanlık bugüne kadar neyi istedi de yapmadı?

Bizler de dünya ilerici insanlığının içinde gerekli yerimizi almak istiyoruz. Bunun kolay olmadığını da çok iyi biliyoruz. Biz bu yolda yürümeye başladığımızda kazanım elde etmek için bedel ödemenin gerekliliğini daha ilk adımımızda anladık ve gördük. Bugün yargılandığımız mahkemede Kürt olduğumuzu söyledik diye ölüme mahkum edildik. Şunu tüm dünyaya duyurmanızı istiyoruz ki, bizler ortaçağ koşullarından sıyrılıp ilerici insanlığın seviyesine ulaşmak için son nefesimize kadar bu yolda koşacağız. Bunun için insanlarımız neler yapmıyor ki. Bunun için sevgili Anna, insanlar ölüyor. Her sabah uyandığımızda, burada birkaç insan kendini tüm insanlık uğruna feda etmiş oluyor. Ne de çok insan ölüyor, hiç düşündünüz mü?

İnsanlıkla oynanmaz. Bunu tüm zorbalar bilmeli. İnsanlıkla oynayanlar kendi yaşamlarıyla oynuyor demektir. Evet, insan insanlığına sahip çıkmazsa, onunla oynarlar, beş paralık ederler. Çünkü bunu yapmak isteyenler pusuda bekliyorlar. En ufak bir fırsatta insanlık, leş kargalarının istilasına uğrayabilir.

Bizlere gelince, sağlık yönünden hiç iyi değiliz. Bazı rahatsızlıklarla hala uğraşıp duruyoruz. Yetersiz beslenme, yetersiz yaşam koşulları bu rahatsızlıkları daha da katlanılmaz bir hale getiriyor. Büyük emekler sarfederek yaratmayı umduğumuz insanileştirilmiş yaşam ortamına da hala kavuşmuş değiliz. Bunun için çeşitli yerlere başvurularımızı devam ettiriyoruz.

Sizin gibi dostların destek ve yardımları ise bizleri çok sevindirdi. Moralimizi daha bir yükseltti. Bizi bu kavgaya daha sıkı sarılmaya yöneltti. Uzattığınız

dost elini güvenle sıkıyor ve sizlere teşekkür ediyoruz.

Size şimdilik yazacaklarımız bunlardır. Yeniden yazılabilmek dileğiyle hoşçakalın.

Mücadelenizde başarılar dilerim

Sevgilerimle
Ali Kastalması

"Sel olup taşmak istiyorum, o kızıl şafağa"

Merhaba kardeşim;
Nereden başlayıp, duygularımı nasıl dile getireceğimi bilemiyorum. Öyle bir haldeyim ki, bir çılgın atmak istiyorum. Öyle bir çılgın ki, Şanzelize'de ve dağlarımızın doruklarında yankılsın. Boşalmak istiyorum, ETNA kadar öfkeyle. Bir zılgıt çekmek istiyorum ki, kızıl-erkekli coşkuyla ve gururla halaylar tutulsun dört bir yanında ülkem. Anamızın kanlı göz yaşları FIRAT ile akmak, sel olup taşmak istiyorum, o kızıl şafağa.

Sırtladım yükümü, Ağrı kadar ağır, Ağrı kadar yüce ve soylu. Verilmiş sözüm var, onu menziline taşımaya. İskeletim direği, kanım rengi olacak sancağımın. Ve sen taşıyacaksın, soylu ailemin asil ve yiğit çocuğu, onu yarınlarmıza.

Yüklüyüm.
Yüklüyüm sevdasıyla ülmemin. Bir kor parçası yüreğim, yanıyor alev alev.
Yoktur aile töremizde ölümden kaçmak, onun her türünün üstüne üstüne yürümeyi, onu kovalamayı belledik. Yüce emeğiyle, fedakarlık ve alnteriyle yaratıldık, yetiştirildik anamızca. Sabır ve inatla büyütüldük amcamızca. Bir efsane tanıyorum tarihte. Kamo diye biri. Amcamız, anamız, ailemiz için o olmalı örneğimiz. Onların emeğini, fedakarlığını, Pavel Korçağın ruhuyla yanıtlayalım. Bize bağlanan umutlarını boşa çıkarmayalım, güvenlerine layık olmak, boyun borcumuz, insanlık görevimiz. Zira, onlardır varlık nedenimiz.

"Özgür yaşamda mutlu olunabilir"

Merhaba,
Sizlere bilmem nereden başlayayım, neyi anlatayım? Öyle çok anlatılacak şey var ki, yazıyla dile getirmek zor. Yanyana oturmak güzel; sıcak ama sınırsız sarılmalar, sohbetler, görüşmeler ve halhatır sormalar daha güzel olacak değil mi? Hayır, hayır. Bu da az; çünkü, bir anlık veya saatleri dolduracak gün-boyu; bu da bir mutluluk değil. Bir açık görüşte ailelerin cezaevine gelişi, o güzelim çocuklar, analar, babalar, kardeşler, dostlar, arkadaşlarla beraber fotoğraf çekmek, oturup yemek yemek ne kadar güzel bilebilir misin?

Ama akşam oldu mu tutuklu arkadaşlardan, başkası görülmüyor. İşte bu gibi durumlarda az çok insan bununla da ama-

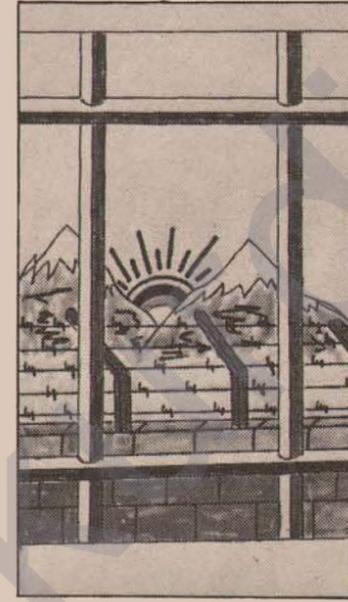
"İnanç ve umutla yaşıyoruz"

Zorla dalından koparılan bir çiçek gibi, ülkemiz topraklarından koparıldık. Rüzgarla beraber, başka ülke topraklarına savrulduk. Çağdaş gelişmenin bir ürünü olan ve bir kartal yuvasına benzeyen beton bloklardan,

demir kafeslerden kurulu yeni tutsak evimize atıldık. Sizler gibi sürgün olarak.

Önce de tutsaktık; ama kendi ülkemizin havasını tenefüs ediyor, suyunu içiyor, topraklarımızda gezinebiliyorduk. Sabah "tatlı, tatlı" diye bağırarak çocuk sesleriyle uyanıyor, yine akşam da sokaklarda oynayan çocuklarımızın çığlıklarıyla bitiriyorduk. Sürgün edildikten bu

"İnsan olan, kendisine harcanan emeğin karşılığını verir"

Merhaba.

Biliyorsun, çok iyi biliyorsun ki insanlarımızı hep sevdik-saydık, koruduk ve başımızın tacı eyledik. Bundan hiçbir zaman pişmanlık duymadık ve duyamayacağız da.

Fakat bugün sayfaları geriye doğru çevirdiğimizde kimi "dostlar" güvenimizi kötüye kullanmış, bizlere verilen sözler tutulmamış. Hani sözümüz, özümüz ve pratiğimiz birdi. Ne biçim söz, öz, pratiktir?

Diyeceğim şu: İnsan olan kendisine harcanan emeğin hakkını verir. Ulusal ve siyasal kimliği için mücadele eder. Gerçek olan, doğru olan budur. Bunun aksisi yalanlar üzerine kurulmuş ve

dık. Güzelim çocuklardan ayrı yaşamayı istemedik. Hayır, kesinlikle de istemeyeceğiz. Çünkü onlardan ayrı yaşayamayız. Onlar olmazsa bizler neyiz ki; yaşamayı onlarla tadalım. Olsun... kuru ekmeğe, soğanla olsun. Özgürce bu kuru ekmeğe ne kadar güzel olur bilir misin? Benim ülkemdeki güzellikleri, insanları, hiç ama hiçbir şeyle değiştiremem. Güzel annemin nasırlı elleriyle bulguru, mercimek çorbasını hiç değiştiremem.

Burada sonlamadan önce sizi ve tüm dostlarımızı tekrardan coşkuyla selamlıyor, saygı ve sevgilerimi iletiyorum. Mücadelenizde parlak başarılar diliyorum. Buradaki dostlar da hepimizi yürekle selamlıyor, başarıları diliyorlar. Halkımızın özgür olduğu güzel, neşeli ve üretken bir ortamın özlemiyse esen kalın.

Memduh Yunusoğlu
Diyarbakır

yana artık bunları da duyamaz olduk.

Kartal yuvasına benzeyen, yani tutsak evimizde çeşitli zorluklarla yaşam kavgasını sürdürüyor, özgür bir ülkeye kavuşabilmenin umudu, inancı ile yaşıyoruz.

Ülkemizden uzakta geçirdiğimiz bayramımızda, sizlerin de bayramını kutluyor, selamlarımızı yolluyoruz.

Yusuf Onat-Erkan Uzun
Eskişehir Özel Tıp Cezaevi

sahtekarlıklarla dolu bir pratik olacaktır.

Bilesin ki, insanların güvenini, samimiyetini ve doğruluğunu kötüye kullanmak korkunç bir şeydir. Bilerek bu hareket tarzını benimseyen biri, özünde yaşamı kendisine zindan etmektedir.

Bazı "dost"ların dönüşsüz gidişlerini duyuyoruz. Bu bizi zerre kadar etkilemiyor. Sadece onların geri zekalığına yorumluyoruz.

UZAKLARA BAKIYORUM HÜSEYİN... HÜSEYİN DİYE...

Saat beş kırkbeş, bu kez güneşin doğuşunu değil parmaklıkların geometrisi arasında yapayalnız uzaklara, çok uzaklara bakıyorum.

"Kayıp giden o yıldızın adı neydi" deyişini anımsıyorum. Bak ezan sesleri yükseliyor beton duvarların dışındaki yaşamda.

Böylesi bir günün sabahında mı gömüldün bilinmeyen o İstanbul mezarlığına.

Oysa senin için; Dersim'e gömüldü demişlerdi. "Cenaze töreninde büyük kalabalık varmış, marşlar söylenip sloganlar atılmış ve altmış kişi tutuklanmış."

Hani sana da böylesi bir tören yaraşırdı ya ne yalan söyleyeyim. Aydın'ımızın yanında bir köşe kaptın diye mutlu sanmıştım seni.

Nereden bilecektim, Osmanlı'nın başkentine kahpece gömüldüğünü, Söylediğin gibi, "Ağlamak ayıp değil, yaşam ağlatıyor" işte.

Evet dostum; Günlüğe düştüğün notu anımsıyorum. "Acı-tatlı olaylarla mücadele dolu onbeş yıllık yoldaşlık..." Satırların arkası gelmiyor yüreğim beynim benliğim isyan ekliyor Hüseyin... Hüseyin... diye

Hamili Yıldırım
Ağustos '89

Muhabirimizin, Kürdistan'dan henüz yeni gelen bir yurtseverle yaptığı röportajı yayınlıyoruz.

"Kürdistan'da her Kürt evi, PKK'nin bir cephesidir"

Soru: Geçici olarak röportajımız için size bir isim verelim. İsmi Heval olsun...

Heval: Ben sadece geçici olarak değil de sizinle uzun vadeli gerçek anlamda Heval olmak istiyorum.

Soru: Avrupa'ya niçin geldiniz? Bir de son dönemlerde özellikle mücadelenizin geliştiği yörelerden insanlar geliyor, siz bunu nasıl değerlendiriyor sunuz?

Heval: O zaman tanık olduğum olayları anlatmak istiyorum. İnanın ki yakalanmadığımız gün yoktu. Bir an da canımıza tak etti. Zaten düşman bunu bilinçli olarak yapıyor. Yeter ki yurtdışına çıkalım diye. Düşman, ARGK saflarına katılmayalım diye pasaportlarımızı en kısa sürede hazırlıyor. İnanın ki, kardeş, ben geçici gelmişim. Burası, bize vatan olmaz. Şimdiden ülke özlemine çekiyorum. Allahın ve APO'nun sayesinde, yılların intikamını, barbar Türk devletinden alıyoruz. Bugün artık inanıyoruz ki, halkımız bağımsızlığına kavuşacaktır.

Soru: Heval Kürdistan'daki son gelişmelerin halk üzerindeki etkisi nasıldır?

Heval: Kürdistan'daki son gelişmeler, 7'den 70'e herkesi sevindiriyor. Size birkaç örnek vereyim: Son komutanlar toplantısında aldıkları kararlar, büyük asker gücü yığdılar; "Cudi kısıldı; büyük hareket başladı, başlayacak" diyorlardı. Tüm köylüler, şunu diyordu: "Vallahi tek bir asker bile geri dönmez." Ve sonunda da "aradık taradık bulamadık" dediler. Halbuki bu operasyonda en büyük darbeyi onlar yediler. Hatta kahvelerde herkes garsona oğlum çaylar benden, yine bizden iyileri (ARGK gerillaları) varmış." Böylelikle çayları her gün be-
deva içiyorduk.

Yine bir gün 3 cemse dolu kontr-gerilla ve hemşire köye geldiler. Kadınları zorla kontrol ettiler. Çünkü birçok kadının kocası dağılmış. Tabii köylüler, hemen arkadaşlara haber verdiler. Cemseler köyden çıkarken arkadaşların pususuna düşerler. İnanın ki tek bir tanesi bile kurtulamadı, tümü imha edildi. Tüm köylü, öylesine sevinçliydi ki, anlatılması mümkün değildir.

Bugün, Şırnak, Silopi, Cizre, Nusaybin, Hebler, Botan vb. alanlarda Türklük ve Türkçe geçerli değildir. Buralarda bizimkilerin otoritesi geçerli. Bir yabancı gürdü mü, bizimkiler hemen kimliğini soruyorlar. Benim de bir sefer kimliğime baktılar. ARGK gerillaları 15.7.89 günü İpek Yolu'nu tam 24 saat denetimlerinde tuttular. 18 özel tim elemanı esir alındı. Bu esnada Şıxo ile Silo adındaki ajanlar da cezalandırıldılar. Yani anlayacağınız bizim için her gün bayramdır.

Soru: Düşman cephesinde durumlar nasıldır? Karşılaş-

tığınız ilginç olaylar oldu mu?

Heval: Köy korucuları, bir grup arkadaşı görmüş ve doğru karakola gelip haber vermişler. Karakol komutanı da askerleri çağırarak korucuyu güzel bir dayaktan geçirmiş. Komutan korucuya "Ulan o... çocuğu biz canımızı pazarda mı bulduk, APO'cuları gördüysen ne olmuş yani. Ben de onları her gün görüyorum, köyün hepsi APO'cu, devleti koruma, senin gibi hayvana mı kalmış?"

Bir olay daha anlatayım: Yukarıdan gelen emire göre Karakol Komutanının dağda operasyona çıkması gerekiyordu. Neyse komutan da yanına Kürt asıllı askerleri yalnız alarak emir gereği dağda bir tur atıyor. Bir grup arkadaş da bunları görüp el sallamış. Komutan Kürt askere, "Baksana oğlum, sizinkiler sana el sallıyor, sen de sallasana..." Böylelikle Kürt asker de arkadaşlara el sallamış ve ardından hiçbir vukuat yoktur" rapor edilerek operasyon sonuçlandırılmıştır.

Soru: Halk ARGK'yi destekliyor mu?

Heval: Kusura bakmayın bu sorunuza ilginç buluyorum. Halk kendi çocuklarının ekmeğini bile ordumuza veriyor. Durumu biraz iyi olan herkes iki kleş alıyor; birini arkadaşlara birini de dar gün için yanında saklıyor. Kürdistan'da her Kürt evi PKK'nin bir cephesidir.

Soru: Düşman kayıplarını sürekli az gösteriyor. Sizce bu ne kadar doğrudur?

Heval: Ölenlerin sayısını saymakla ne ben bitirebilirim ne de sizin defteriniz yeter. Ama yine de aklımda tuttuğumu belirteyim:

1) 2.8.89 tarihinde Cudi'de 3 gün 3 gece çatışma devam etti. Bu çatışmada iki arkadaş şehit düştü. Ama 80 asker öldürülmüştü. Tüm askerlerin cesetleri cami avlusundaydı. Hepsini tek tek saydım. Bu olay, Virandin köyünde olmuştur.

2) Ben babamın tedavisi için Mardin hastanesine götürdüm, ama Türk askerlerinin yaralılarından dolayı hastanede yer kalmamıştı.

3) 23.8.89 tarihinde Serê Kanîye (Akarsu)'de bizimkilerle

Türk ordu sürüsü arasında çatışma çıktı. 1 köy korucusu, 1 asteğmen, 12 asker ve 2 özel tim öldürüldü. Hiç basına yansımada. Leşlerini kimse görmesin diye, özel helikopterlerle taşındılar, ama gördük ve saydık.

4) Bir küçük kıza sarkıntılık yapmak isteyen 9 Türk askerine, aralarındaki bir Kürt askeri engel olmak istemiş, ama bir hayli dayak yemiştir. Bu arada kaçan küçük kızın çığlıklarını arkadaşlar duymuş olmalı ki, tüm askerlerin etrafını sararak "teslim ol" çağırısı yapmışlar. Askerlerin tümü teslim olmuş. Kürt askeri olayı arkadaşlara anlatmış. Arkadaşlar da 9 askeri kurşuna dizmişler. Kürt askere de karakola vermek üzere bir pusula vermişler. Pusulada "Halkımızın namusuna el atmanın cezası idamdır" diye yazmışlar. O Kürt askeri şimdi Diyarbakır hapisanesinde tutukludur.

5) Kürtlere kötü laf atan 4 Türk askeri, askerliğini yapan 4 Kürt tarafından kurşuna diziliyor. Şimdi bu 4 asker de Diyarbakır hapisanesinde yatmaktadır.

6) Kurban bayramında tutuklularla görüşmek isteyen aileler ile askerler arasında 12 saate yakın taşlı-sopalı kavga çıktı. Ailelerden 6 kişi yaralanırken askerlerden de 100 kişi yaralandı. Diyarbakır hastanesinde yaralılardan yer yoktu. Basın ne kadar yazmasa da düşman kayıplarını ne kadar gizlese de bu olayların duyulmaması mümkün değildir.

Soru: Çevrenizde dininize bağlı ve KDP'li biri olarak tanınıyorsunuz. Oysa, röportajımız boyunca anlattıklarınızı başka biri dinlese, sizin PKK taraftarı olduğunuzu veya en azından PKK propagandası yaptığınızı düşünecek öyle değil mi?

Heval: Ben dinime sadık biriyim ve müslümanım. Evet doğrudur, ben KDP'liyim. Babam da KDP'lidir. Ama ben asla gerçekleri inkar edemem ki. Gerçekleri söylememek, yalan söylemek dinimize haramdır. Ben, size gördüklerimi anlattım; hatta az bile anlatmışımdır.

Soru: O halde, PKK'nin mücadelesini siz nasıl yorumluyor sunuz?

Heval: Ben KDP'nin Şeriat için savaştığını biliyorum. O Irak Kürdistan'ı için savaşıyor. PKK, Türkiye Kürdistan'ı için savaşıyor, yani üzerinde yaşadığım topraklar için, benim için de savaşıyor. Ben elbette Kürtler'den ayrı düşünemem. Gerçekten Kürdistan tarihinde PKK gibi düşmanı dize getirecek bir parti görmedik. Hatta bizim oradaki subaylar şunu söylüyor; "Eğer PKK bize karşı böyle savaşımaya devam ederse, iki sene sonra biz bu toprakları terk etmek zorunda kalacağız".

KDP'nin niçin savaştığı konusunda beni daha iyi aydınlattınız. Barzani'nin durumu ortada. Halepçe'de binlercesi katledildi, Sadece ağladık. Onlar otonomi için savaştılar, hiçbir sonuç elde edemediler. Allahın ve PKK'nin sayesinde düşmana vuruyoruz, taşıyoruz. Bir sorunumuz oldu mu arkadaşlar çözüyorlar, günlerimiz, örf ve adetlerimizce yapıyor. Sokakta "Biji Kurdistan" diye bağırıyoruz. Yani anlayacağınız, otonomiye PKK'nin sayesinde çoktan almışız!

van ise M. Emin ile sırt sırta vererek kahramanca bir mücadele veriyordu. Tüm halk alana toplandı. Canilerin halkı da taraması sonucu 7 kişi yaralandı. Halk, taşlarla düşmana saldırıyordu. M. Emin şehit düşmüştü. Berivan yaralı haliyle bağırıp slogan atarak son mermisine kadar savaştı. Berivan şehit düşerken halkın içindeki bir genç, bir askerin üzerine atlayarak silahını kaptı onları hemen taradıktan sonra kendisini tekrar halkın içine attı. Halk, onu saklayıp kurtardı. 350 köylüyü gözaltına alıp götürdüler. Bir cemse yanıyordu ve 8 asker de yerde uzanıyordu. Daha sonra 4 tanesi ölmüştü. Halkın direnmesi sonucu öbür gün şehit arkadaşlarımızın cesedini vermek zorunda kaldılar. Berivan'ın cenaze törenine 5000 civarında kitle katılmıştı. Düşman kitleyi zorla dağıtmak istedi. Ancak, halk düşmana, taşla karşılık verince inanın ki, Allahtan, halkın mezara koyduğu çiçekler üç metre yükselmişti. Zaten burjuva basını da "Cizre 4 dağ içinde, bir mezar var göl içinde" diye yazmıştı.

Cizre'de tüm dükkanlar kapandı. Cizre halkı birbuçuk ay radyo ve televizyon açmadı. Kimse 3 ay süreyle düğün yapmadı. Anlayacağınız Berivan için Cizre'de genel bir yas ilan edilerek hayat durdu.

Soru: Berxwedan aracılığı ile iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

Heval: İlk söyleyeceğim şey; biz Başkanımızın sayesinde göz, kulak ve dil sahibi olduk. Ben Başkan APO için Allah'tan daima duacıyım.

Avrupa'dakiler için söyleyeceğim tek şey; Kürdistan için herkes çalışmalı. Berxwedan gazetesini Kürdistan'a daha fazla sokmalısınız. Bu konuda zayıfsınız. Bundan sonra sırtımızı kimse yere getiremez.

Tüm gördüğüm Kürdistanlıların Başkan APO'ya ve yurtseverlere selamları var. Tümünüze selamlar ve teşekkürler.

4.9.1989

Soru: Berivan yoldaşın şehit düştüğü eyleme tanık oldunuz. Bu konuda bize bilgi verir misiniz?

Heval: Evet 25 cemse dolusu asker her evi barbarca tahrip ediyordu. Saldıran caniler, Berivan'ın kaldığı evi 4-5 saat kurşun yağmuruna tuttular. Beri-

BERXWEDAN Abone fişi

Adı, Soyadı:
Adres:

6 Aylık

Almanya içi:
DM 30
Almanya dışı:
DM 35

1 Yıllık

Almanya içi:
DM 60
Almanya dışı:
DM 70

Abone hesap numarası:
Bfg. - Bonn
Konto Nr.: 1205242100
BLZ: 380 101 11

Yazışma adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach 15 31
5300 Bonn 1

NOT: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yukarıdaki yazışma adresine postalayınız.

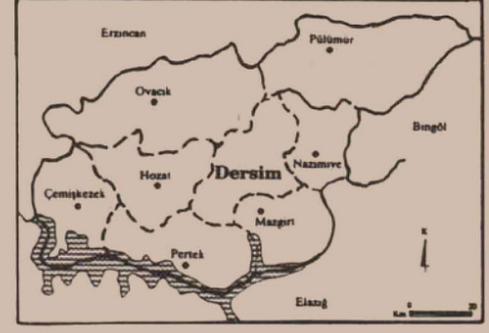
ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Sömürgecilere geçit vermeyen Kürdistan'ın gümüş kapısı

D E R S İ M

(Tunceli)

- II -

COĞRAFİK KONUMU

Çok elverişli bir coğrafyaya sahip olan Kürdistan ülkesi, halkımızın direnerek kendisini günümüze kadar getirmesinde ona önemli bir avantaj sunmuştur. İşte Kürdistan geneli için geçerli olan bu özellikler, onun bir parçası olan Dersim özgülü için de geçerlidir. Dersim'in bu elverişli coğrafyası son tarihlere kadar halk isyanlarına-dirençlerine muazzam bir avantaj sunarak adeta direnişin bir kalesi olmuştur. Savaşa elverişli bir stratejik alan ve coğrafyaya sahip olmasındandır ki, bugün düşmanın en çok özel savaşı uyguladığı alanların başında gelmektedir.

Eyalet olarak ülkemizin kuzey-batısını oluşturmaktadır. Dersim'i tümüyle içine alır. Bu alanı temel alarak, kuzeyde Erzincan'ın engin dağlarından başlayarak Tercan kazasını içine alıp, Karasu'yu takip ederek Kemah, İliç, Kemaliye kazalarına kadar uzanır. Batı kısmında ise Sivas'ın Koçgiri, Divriği, Zara, Ümraniye kazalarını içine alır. Malatya'nın kuzeyinin bir kısmını, Arapkir, Hekimhan kazalarını içine alır. Yine Elazığ'ın kuzeyini, Eğin kazası (Barajı) ve çevresini takip ederek Karakoçan kazasına kadar dayanır. Dersim'in doğusunda Bingöl'ün Kiğı, Solhan ve Karlıova kazaları üzerinden Muş ilinin kuzeyindeki Varto'ya kadar dayanır. Yine Bingöl dağlarından Erzurum'un Palandöken dağlarına, Çat, Tekman ve Hınıs kazalarını da içine alan stratejik ve elverişli bir coğrafyaya sahip olan alanı içine alır.

Dağları: Ortalama olarak 2500-3000 metreye kadar varan dağları ile Dersim alanı boydan-boya sıradağlar, tepelikler ve engebeli bir coğrafyaya sahiptir. Dağların dorukları yükseklikleri nedeniyle yaz ve kış mevsimleri karlarla örtülüdür. Munzur ve Mercan dağları Eğin dağlarına hemen hemen özdeş olup aynı özelliktedirler. Bu dağlar; Kiğı, Mazgirt, Nazımiye, Pülümür, Ovacık, Kemah ve Eğin mıntıkalarını tamamen birbirine bağlayarak, Dersim merkezini kuşatırlar. Bu dağlarda Eylül, aralık aylarından bahara kadar geçiş tehlikelidir. Çünkü bu dağlar, sarp ve engebeli oldukları gibi, bir de karla kaplanırlar. Diğer yandan yerleşim birimlerine de uzak düşmektedirler. Bu nedenle, yöre halkı yaklaşık 6 aylık bir süre bu geçitleri kullanamaz. Geçit vermeyen engin dağları dar ve stratejik boğazlara sahiptir. Bu nedenle geçiş, eskiden yapılan geçitlerden yolculuk yapılarak aşılır. Pülümür'den Eğin'e kadar çok yüksek ve sarp araziye sahip olan dağlar batıdan doğuya doğru bazı yerlerin dışında geçit vermezler. Ağaçur Boğazı'ndan Sivas-Koçgiri mıntıkasına, Kemah'taki Ziyaret Boğazı'ndan Kemah'a, Merdiven Geçidi'nden Erzincan'a, Awa Ger'den Erzincan merkezine, Mercan Boğazı'ndan Kısımkora'ya, Mahmunut'dan (Pülümür dağları ve Tanze Geçidi) Erzurum'a gidilir. Bu geçitler çok engebeli ve sarpıtır. Özellikle Mahmunut Geçidi eski yıllarda kervanların konaklamaları için oluşturulan yerler, tarihi eserleriyle önemlidir. Yine Merdiven Geçidi oldukça sarpıtır. Eski tarihlerde yaya geçidi için 100 ayaklı merdiven yapılarak geçişe elverişli hale getirilmiştir. Boğaz bu merdivenlerden adını almıştır. Yine Munzur nehri güzergahı, Laç Vadisi ve Harçık Çayı boyu yerler geçit sağlamada zorluk çekilen alanlardır. Buralar dağların yüksekliği ve kışın soğukluğunda yağın uzun süre yerde kalması nedeniyle çıplaktır. Meşe ve ardıç ağaçlarının yanı sıra bitki örtüsü genellikle geven otlarıyla kaplıdır. Göçer sürüleri için geven bulunmaz bir bitkidir. Munzur sıradağları; Keban, Çemişgezek ve Ovacık'tan Pülümür'e kadar uzanır. Bu sıradağlar Erzincan ve Dersim arasında bir sınır oluştururlar.

Munzur Dağı'nın en yüksek noktalarından Zeranik ve Ziyaret tepeleri 3200 metreye kadar yükselirken, Koyê Ger 2900 metreye ve Mercan Tepesi ise 3100 metreye kadar yükselir. Yine diğer tepelerinin yüksekliği de yaklaşık olarak bunlara yakındır.

Tujik Dağı, batı Dersim mıntıkasının kuzey doğusunda Ağdat ve Lertik mıntıkları üzerinden Munzur dağlarına kadar, kısmen ormanlarla örtülü, kısmen sarp, uçurumlu ve heybetli bir dağdır. 2400 metre yükseklikte olup etrafında birkaç mezar ve ortasında çok büyük kayalar vardır. Bu kayaların dibinde ise, ağzı andıran derin ve aralıklı bir baca bulunur. Etrafında siyah kömürle sönmüş görkemli taşlar bulunur. Sultan Baba Dağı diye de anılan Tujik Dağı, diğer bir adıyla Yılanlıdağ 2210 metre yükseklikte, ormanla örtülü, Eğin ve 2950 irtifalı Hosta dağlarına kadar uzanan, yazın sürülerin yayılmasına elverişli kürt ve kaplıcaların da bulunduğu bir dağdır.

Nazımiye yakınlarındaki Hıdır Dağı 2400 metre yüksekliğinde Munzur Dağları'na yakındır.

Mahmunut Dağı, doğu ve batı

Dersim'i ayıran Kutu Dere vadisiyle birleşir. Mahmunut Dağı oldukça sarp ve ormanlıktır. Erzincan'a giden yolu kapatan çığların düştüğü bu dağda, her türlü yabani hayvan barınır.

2400 metre irtifalı Zel ve Düzgün Dağları Dersim'in doğu kesiminde en yüksek dağlardır. Eski mezarların çokça bulunduğu sarp, çetin arazili, Haydaran ve Yusufan aşiretlerinin üzerinde bulunduğu vadilerle engebeleridir.

Hozat merkezinin güneyinde bulunan 1400 metre yükseklikteki Er Mustafa Dağı ormanlık ve çevresi ovadır.

Hozat-Ovacık arasında 1700 metre yükseklikte olan Bilgeş Dağı ormanlık Sovge Dağı'na uzanarak derin Kakber Vadisi'ni oluşturur.

Yine Hozat mıntıkasından Koyê Sipi, Sarı-Saltık, Petek'te Ninik (Kızıl-Dağ) dağları bulunur.

Sivas'ın doğusunda 3500 metre yüksekliğinde ve Erzincan'ın güneyinde Munzur silsilesiyle birleşen Koşe Dağı bulunur. Karasu boyunca bir duvar teşkil eden bu dağın bitişiğindeki 3150 metrelik Eğri Pınar ve 3200 metre yükseklikteki Koç-Gölbaşı dağları birbirine bağlı ormanlık ve derin vadiler oluştururlar.

Kuzeydoğuda Malatya üzerinden uzanan ve Toros sıradağlarının devamında yükseklikleri 2000 metreye varan Karaoğlan, Hazar Baba, Mudar dağları bulunur. Bu dağlar, güneybatıdan kuzeydoğuya doğru meyillidir.

Bu önemli dağlar dışında bir de Baskil Dağı vardır.

Vadiler: Bölge coğrafyasında bulunan dağlar ve su kaynaklarının aşındırdığı yataklar engebeli vadilerin oluşmasına yol açmıştır. Bu vadilerden en önemlileri Kutu Dere, Munzur ve Ali Boğaz vadileridir.

Kutu Dere Vadisi, Pülümür ve Dersim merkezine kadar uzanır. Harçık suyu boyu oluşan Kutu Dere Vadisi'yle bütünleşen birçok küçük vadi de bulunur. Dersim isyanı dönemlerinde Karsan vb. aşiretler bu vadinin yakınında otururlar.

Munzur Vadisi, Dersim merkezinde Ovacık üzerinden, Torna'ya kadar uzanır. Meşhur Laç Deresi, Kutu Dere'den Munzur Vadisi'ne kadar gelerek birleşir.

Dersim bölgesinin batı kısmında Çemişgezek'te Koçan, Şemkan ve Resikan aşiretlerinin barındıkları yer Ali Boğaz Vadisi'dir. Bu da Kutu Dere ve diğer vadiler gibi sarp kayalık, orman ve mağaraların bulunduğu bir konumdadır.

Ormanları: Dersim coğrafyasının %12'lik bölümü ormanlık arazidir. Mazgirt, Pertek, Çarsacak, Ovacık dağlarının yüksek dorukları hariç, diğer alanların büyük bölümünü meşe, merx, söğüt vb. ağaç çeşitlerinden oluşan ormanlar oluşturur. Bu ormanların en önemlileri Hozat-Ovacık arasındaki Kahraman (Belges), Çemişgezek'in kuzeydoğusunda Kakber, Mihsar ve kuzeydoğuda Sofke ormanlarıyla birleşerek geniş bir alanı kaplar.

Dersim merkezi, Mazgirt bölgesinin kuzeyinden Nazımiye'ye kadar yer-yer açık da olsa, yine de sık ormanların bulunduğu bir yerdir. Halvori-Venk, Deşt, Demenan, Haydaran Kutu Dere'ye kadar olduğu gibi ormanlarla örtülüdür.

Ormanların bulunduğu yerde her türlü yabani hayvan bulunur. Ayı, yabani domuz, geyik, kurt, tilki, tavşan gibi hayvanların yanı sıra, keklik ve her türlü kuş da bulunur.

Nehir ve Irmakları: Alanın dağlık ve ormanlık olması ve yine kış mevsiminin yoğun karlı geçmesi sonucu, ilkbahar aylarında adeta her dere, nehir ve ırmak yatağı büyük su kabaşlarıyla dolup taşar. İlkbahar mart-nisan aylarına kadar tümüyle her tarafta sel ve su akıntılarının uğultularıyla geçer. Yine özellikle bu alan dağlarındaki su kaynakları ve akan şelalelerin coşkuluğu ve uğuldayan sesleri insanı derinden etkileyen doğal güzelliktedir. Dağlık ve ormanlık alandaki soğuk su kaynakları, yabani hayvanların barınmasını ve aynı zamanda dünyaca meşhur tatlı su balıklarının yetişmesini olanaklı kılar. Yine bu su kaynaklarının çevresi ve akıntı yatakları boyunca binbir renk ve güzellikteki çiçekler güzel bir görüntü sergiler. Munzur Suyu ve diğer sularla ondört çeşit alabalık yetişir.

Bu dağlarda çıkan sular birleşerek büyür ve bölgede en önemli nehirler oluşur. Karasu, Munzur, Harçık, Peri ve Murat bölge sınırları içindeki en büyük nehirlerdir. Bunlar dağda karların erimesiyle ilkbaharda geçit vermezler, yazları ancak bazı noktalardan geçit verirler.

Karasu Nehri Erzurum'da Kızılkilise ve Hasankale civarındaki dağlardan çıkarak Mama Hatun mıntıkasındaki dağlardan kaynaklı suların birleşip, Pülümür sınırlarındaki sularıyla birleşerek Dersim'in kuzeyinden geçer. Sansa Boğazı'ndaki Keçelan, Balaban aşiretleri topraklarının

dan munzur dağlarının kuzeyindeki Kulabyan, Kucikan aşiretlerinin yerleştikleri alan ile Kemah Boğazı'ndan batıya uzanır. Dersim'in batısını takip ederek Eğin boğazı'ndan Hostabeli dağlarına ve ordan da Çemişgezek üzerinden Keban'a akar. Murat Nehri ile birleşerek Fırat Nehri'ni oluşturur. Pek geçit vermeyen bu nehir, Dersim'in batı ve kuzeyinde adeta sınır oluşturur.

Bölgedeki diğer büyük suların biri de Munzur Nehri'dir. Ovacık yakınındaki Munzur Dağı'nın eteklerinde Kırk Çeşme'den doğan Munzur Nehri, Ağaçur boğazlarından gelen suları da alarak Dersim merkezindeki Pah (Harçık) Çayıyla birleşir. Mazgirt, Pertek arasından geçen Peri Suyu ile birleştikten sonra Elazığ'a bağlı Kürdemlik mıntıkasında Murat Nehri'ne akar.

Munzur'a karışan Harçık Çayı, Pülümür dağlarına doğarak Kırmızı Köprü, Kutu Dere ve Dersim'de Munzur'la birleşir. Peri Çayı ise, Kiğı'da doğar; Nazımiye-Karakoçan arasından, Mazgirt'e bağlı Peri mıntıkasında Munzur Nehri'ne katılır.

Dersim beldemizin coğrafik koşulları, geçmişte ve günümüzde, direnişe büyük olanaklar sunan bir elverişliliktedir. Dersim isyanı döneminde, sömürgeci işgal güçlerin komutanları, doğa koşullarına karşı büyük zorluklarla karşılaştıklarını, isyanın bastırılmasında ya da Dersim'in teslim alınmasında bu durumun kendileri açısından büyük bir dezavantaj oluşturduğunu, birçok vesilede dile getirmişlerdir.

Artık geçit vermeyen Dersim'in her tarafında bir de, sömürgeci düşmana geçitleri mezar eden Halk Kurtuluş Ordumuzun gerillaları var.

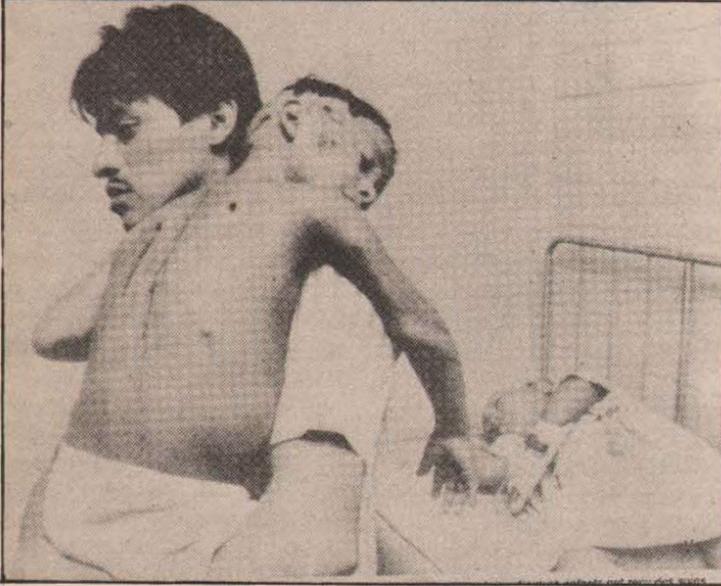
İKLİMİ

Karasal iklimin hüküm sürdüğü Dersim bölgesinde, yazları sıcak ve serin geçerken, kışları ise soğuk ve kar yağışlıdır. Pertek ve Mazgirt alanında sınırlı da olsa ılıman bir iklim görülür. Alanı çevreleyen yüksek dağların tepelerine kar erkenden düşer. Yağışın en bol olduğu mevsimler ilkbahar ve kış mevsimleridir. Altı ay kış, altı ay yaz iklimi yaşanır. Yazları çok sıcak ve kurak geçer, yağış az olur. Yine Keban Barajı'nın yapımı sonucu başta Mazgirt ve Pertek olmak üzere, sınırlı da olsa diğer bölgeleri de etkileyen ılıman bir iklim hüküm sürer.

DEVAM EDECEK

FMLN GERİLLALARI BAŞKENT SAN SALVADOR'DA

"Kazanacaklar veya ölecekler,
ama onlar hiçbir zaman geri çekilmeyecekler"

Uçak bombardımanı sonucu yaralanan El Salvadorlu çocuklar.

Baştarafı 1. sayfada nelinde yeni yerleşim alanlarını ellerinde bulundurmamakla birlikte, başkent in işçi ve memurların oturduğu yoksul mahalleleri de denetimlerine geçirdiler. Başkent sokaklarında çok şiddetli çatışmalar olmaktadır. Gerillalar başkent sokaklarında mevziler kazanıyorlar. Ve düşmanın motorize araçlarının ilerlemesini durdurmak için barikatlar kuruyorlar. FMLN'nin askeri komutanlarından Facunda Guardado, "Biz her gün biraz daha ilerliyoruz. Başkent cephemizin odak noktası durumuna geldi. Ve amacımız ele geçirmektir. Bunun ne zaman olacağını bilmiyorum. Ama zaman bizim lehimize işliyor. Askeri planda olduğu kadar, politik planda da gelişmeler bu yönlüdür. Cumhurbaşkanı ve bütün hükümetin yakında gitmesi gerekecektir. Biz kazanacağız, çünkü halkın yardımını alıyoruz. Yine gençler savaşa katılmak için her gün saflarımıza katılıyorlar" şeklinde açıklama yaptı.

FMLN gerillaları Başkanlık Sarayı'na bir kilometre kadar yaklaşmış durumdadırlar. Sarayın çevresine mevziler kazdıkları da gelen haberler arasındadır. Ayrıca karanlık bastıktan sonra gerillalar, yeni mahallelere ele geçiriyorlar. Gündüzleri ise ilerlemelerini durdurarak, ellerindeki mahallelerde yerleşim hazırlıklarını sürdürmektedirler. Yine çatışma mevzilerine hızla ulaşmak için gerillalar, otobüs, minibüs vd. kara taşıtlarından yararlanıyorlar.

Hükümet kuvvetleri ise, gerillaların elinde bulunan mahalleleri uçak ve helikopterlerle yoğun şekilde bombalıyorlar. Bombalamalar sonucu yüzlerce sivilin öldüğü bildirilmektedir. Yoğun bombalamanın halka verdiği zarardan dolayı Nikaragua Devlet Başkanı Dainel Ortega, El Salvador hükümetinden bombalamayı derhal durdurmasını isedi. Hükümet salt bombalama, katliam ve cinayetler işleyerek halkı sindirmeye çalışmıyor. Savaş psikolojik yönleriyle de yürütmektedir. Elinde bulunan radyo istasyonundan sürekli, "Se-

nin yoldaşların sinek gibi ölmekte ve şeflerin nerede, seni bırakıyorlar. Gerillalar savaşıyor, kumandanlarınız nerede?" gibi çağrılar yaparak gerillaların teslim olmaları isteniyor. Bu çağrılar ne kadar da Türk sömürgecilerinin çağrılarına benziyor. TC'de sürekli, "APO Şam'da lüks villasında kırmızı mercedesle dolaşiyor. Lüks içinde yaşıyor. Sen dağda sıcak bir çorba bile bulamadan savaşıyorsun. Devletin uzattığı eli tut ve gel teslim ol" demektedir. Burada karşıdevrim güçlerinin yürüttükleri özel savaşın tek merkezden yönlendirildiği iyi anlaşılıyor. Ki bu merkez ABD emperyalizminin askeri karargahı olan Pentagon'dur.

ABD kuklası hükümetin bütün katliam ve imhalarına rağmen, halk kararlıca FMLN'yi desteklemektedir. Hatta hükümeti oluşturan ARENA partisi öyle tecrit ve izole olmuş ki, diğer burjuva partileri tarafından bile desteklenmiyor. Bu partiler, ateş kesin ilan edilmesini ve FMLN ile barış görüşmelerine oturulup barışın sağlanmasını istemektedirler. Fakat ABD emperyalizmi, karşı-devrimci özel savaşı daha da tırmandırmak için daha önce yaptığı yıllık 85 milyon dolarlık yardıma ek olarak, günde 1,4 milyon dolarlık yardım yapmaya başladı.

Özel savaşın bütün komplocu karakterine rağmen, FMLN ve El Salvador halkı, savaşıp kazanmaya kararlıdır. Esir alınan bir grup FMLN gerillası "Kazanacaklar veya ölecekler, ama onlar hiçbir zaman geri çekilmeyeceklerdir" diye haykırıyorlardı. Bu haykırış bir zaman Kübalı devrimcilerin "Ya özgür vatan, ya ölüm" şiarını anımsatıyor.

Devrimci saldırılarını yoğunlaştıran FMLN güçleri, El Salvador gerici hükümetinin yakında devrileceğini iyi görmektedirler. Bu yüzden iktidar olmanın hazırlıklarına da başladılar. Bunun ilk ve tarihi adımı olan geçici hükümeti ilan ettiler. Bu temelde zafer, FMLN önderliğinde savaşan El Salvador halkının olacaktır.

Doğu Almanya'da ortaya çıkan bazı yeni gelişmeler ve sonuçları

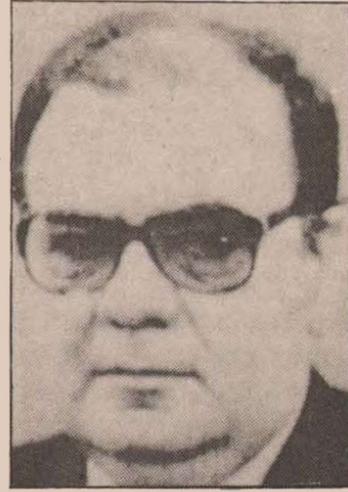
Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde Honecker'in parti ve devlet başkanlığı görevlerinden istifa etmesi ve yerine Krenz'in seçilmesiyle yeni gelişmeler ortaya çıktı. Ülkede reform yanlısı gruplar kitle gösterilerini daha da arttırırken, Doğu Almanya'dan Batı Almanya'ya göç de devam etti. Bu gelişmeler ortamında Komünist Parti Merkez Komitesi'nin yaptığı toplantıda önemli kararlar alındı. Alınan kararlar gereği: Toplantı özgürlüğü yasası, örgütlenme özgürlüğü yasası, ceza yasası, basın yasası, seçim yasası gibi temel yasalar ivedilikle hazırlanacaktır. Ve bu yasaların hazırlanması için çeşitli komisyonlar kuruldu.

Ayrıca Sosyalist Birlik Partisi'nin polit-bürosunun bütün üyeleri toplu istifa etti. Daha önce 21 kişiden oluşan polit-büronun üye sayısı 11'e indirilerek seçim yoluyla yeniden oluşturuldu. Yeni polit-büroda 4 eski üye yerlerini korurken, 7'si yeni kazanan üyelerdir. Yine hükümet istifa etti. Yeni hükümeti kurmakla Hans Modrow görevlendirildi. Modrow kuracağı hükümete parlamentoda bulunan 4 muhalefet partisinden de bakan alacağını belirtti. Böylece bir koalisyon hükümeti kuracağını ifade etti.

Merkez Komite toplantısında alınan diğer önemli bir karar da, değişen koşulları dikkate alarak, partinin program ve tüzüğünün yeniden incelenmesi ve gerekli değişiklikler temelinde hazırlanması oldu. Bu taslaklar, 15-17 Aralık 1990 tarihinde yapılacak olağanüstü parti kongresinde ele alınacaklardır.

Merkez Komite toplantısından sonra yapılan açıklamada; Sanat özgürlüğünün sağlanacağı ve sahneye piyes koyma tamamen sansürün dışına çıkarılacağı belirtildi. Ayrıca hiçbir kısıtlamaya gidilmeden, her Doğu Almanya vatandaşı yılda 30 gün istediği ülkeyi ziyaret edebilecektir. Bu kararın açıklanmasından sonra, milyonlarca Doğu Almanya vatandaşı Batı Almanya'ya akın etti. Yaklaşık 4-5 gün içinde 3 milyon kişi Batı Almanya'yı ziyaret etti. Fakat beklentilerin tersine bunların içinde ancak 8 bin kadarı Batı Almanya'da kalmak için yetkililere başvurdu. Diğerleri akşam tekrar evlerine döndü. Bu da başta Alman emperyalizmi olmak üzere emperyalist çevreleri şaşkına çevirdi. Çünkü onlar Doğu Almanya'nın boşalacağını sanıyorlardı. Hatta daha önce Batı Almanya'ya göç etmiş Doğu Alman vatandaşlarının tekrar ülkelerine dönmeleri kuvvetli bir olasılıktır. Bu yüzden Doğu Almanya yetkilileri, gelenlerin zorluklarla karşılaşmalarını için tedbirler alıyorlar.

Yine bu süreçte Doğu Almanya kitle gösterilerine sahne oldu. Gösterileri reform yanlısı gruplar düzenledi. Göstericilerin talepleri esasta daha çok "reform

Peter Mladenov

ve serbest seçimlerin" yapılması yönündedir.

Namibya tarihinde ilk kez yapılan genel seçimler SWAPO'NUN ZAFERİYLE SONUÇLANDI

Namibya tarihinde Birleşmiş Milletler denetiminde ilk genel seçimler yapıldı. Namibya daha önce İngiliz emperyalizminin sömürgesiydi. İngilizler Güney Afrika'da beyazlara dayanan ırkçı bir yönetim oluşturdu. Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki beyazlar İngiliz sömürgecileri tarafından buraya götürülürler. Burada nüfusun yaklaşık %5'ini oluşturuyorlar. Geriye kalan nüfusun %95'i siyahı yerlilerden oluşur. Fakat yerlilerin hala kendi ülkeleri üzerinde hiçbir hakları yoktur. Her şey emperyalizme dayanan beyazların elindedir. Bu temelde oluşturulan ırkçı rejim, özelde Güney Afrika halkına, genelde ise Afrika halklarına baskı uyguluyor ve yoğun sömürü gerçekleştiriyor. Bu temelde ırkçı Güney Afrika rejimi çağımızın en gerici ve saldırgan rejimidir.

İngilizlerin 74 yıl önce Namibya'dan çekilmeleriyle, ülke Güney Afrika ırkçı rejiminin sömürgesi haline getirildi. Namibya halkı bu iki sömürgeci gücün varlığını tanımadı. Hep direnen savaştı. Fakat geri ekonomik yapı ve aşiret-kabile örgütlenmelerine dayanan çok geri sosyal özelliklerinden ötürü bağımsızlığını kazanamadı. Ayrıca Atlas Okyanus'a olan uzun kıyısının taşımacılıkta sağladığı kolaylığın yanısıra; balıkçılık ile zengin yeraltı madenleri olan elmas, kurşun, çinko, uranyum, altın ve gümüş de sahip olunca, emperyalistlerin yüklenmelerine maruz kalmaktadır. Yine 823 bin 144 metre karelik geniş topraklarına karşılık, 1986 sayımlarına göre nüfusu ancak 1 milyon 204 bin kadardır. Bütün bu olgular sömürgecilerin Namibya'nın işgal edilmesine kolaylıklar sağlamaktadır.

Ülke tarihindeki bu olumsuz gidişat bundan 23 yıl öncesine kadar dayanır. Sonraki süreçte halk SWAPO (Güney-Batı Afrika Halk Örgütü) önderliğinde Güney Afrika sömürgeciliğine karşı silahlı mücadeleyi başlattı. Uzun süreli halk savaşı yöntemine göre savaşan SWAPO, halkı sömürgeciliğe karşı örgüt-

Geçtiğimiz günlerde diğer sosyalist ülkelerde bazı gelişmeler yaşandıysa da kayda değer olanı Bulgaristan'da gerçekleşti. 35 yıldır parti genel sekreterliği ve devlet başkanlığı yürüten Todor Jivkov, görevlerinden ayrıldı. Yerine Peter Mladenov getirildi.

Mladenov göreve geldikten sonra yaptığı açıklamada; "Reformların ancak sosyalizm çerçevesi içinde ve sosyalizm adına, sosyalizm yolunda gerçekleşebileceği"ni söyledi. Peter Mladenov, reformlar sorununa yaklaşımında daha itinalı davranıyor. Daha etkin ve dinamik programdan yana gözüküyor.

leyerek savaştı. Sömürgeciler, emperyalizm ve bölge gericiliğine dayanarak en vahşi katliamlar geliştirmesine rağmen, sonunda Namibya halkının özgürlüğünü tanımak zorunda kaldılar. Ve sorunun çözümü için başta SWAPO olmak üzere, halkın öz örgüt temsilcileriyle görüşmeyi kabul ettiler. Uzun görüşmeler sonucu varılan anlaşma gereği yapılacak seçimle 72 kişilik bir parlamento oluşturulacaktır. Bu parlamentonun asıl görevi; Namibya anayasasını ve seçim yasasını hazırlayıp kabul edecektir. Görevini 1990 Nisan ayına kadar sürdüreceği olan bu geçici parlamentonun Nisan ayında yapılacak yeni seçimlerle görevi tamamlanacaktır. 1990 Nisan'ında yapılacak seçimler sonucu sömürgeci Güney Afrika güçleri de Namibya'yı terk edeceklerdir. Böylece Namibya toprakları bağımsızlığına kavuşacak ve halkı özgürlüğe gerçek adımını atmış olacaktır. Tabii bunun böyle olması ırkçı Güney Afrika yönetimi yapılan anlaşmaya uymasıyla mümkün olabilecektir. Aksi halde bazı kompolar geliştirerek anlaşmayı sabote ederse; savaşın yeniden başlamasına neden olacaktır. Nitekim kendi uşaklarını da seçime sokması ve Namibya'daki gericiliğe dayanarak her zaman komplo geliştirmesi olanaklıdır. Fakat bu koşullar da doğsa sonunda zafer Namibya halkının olacaktır.

Yapılan anlaşma gereği seçimler, Birleşmiş Milletler gözetiminde 11 Kasım Cumartesi günü başladı ve oy verme işlemi 5 gün sürdü. Seçimlere irilufaklı on örgüt veya parti katıldı. Yapılan sayım sonucunda SWAPO kullanılan oyların %57'sini alarak büyük bir zafer kazandı. ırkçı rejimin desteklediği ve ülkedeki 80 bin kişilik beyaz azınlığın örgütü olan "Demokratik Turnhalle İttifakı (DTA)" oyların % 25'ini alarak büyük bir hezimetini yaşadı. Böylece liderliğini Sam Nujama'nın yaptığı SWAPO, parlamentoda büyük bir çoğunluğu elde etti.

Metelokên Kurdî

Ne dixwim gêlazan, ne didim hevrazan!

ÇAND • PİŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

KÜRT DİLİ VE BAZI ÖZELLİKLERİ

Bilim adamları ve düşünürler, dilin herhangi bir sosyo-ekonomik sistemin ürünü olmadığını belirtirler. Bir ulusun düzeni ne olursa olsun, o ulusun sahip olduğu dilin temel iskeleti, sürekli onun ana yapısını korur. Aynı şekilde ulusun tüm bireylerinin hizmetinde varlığını sürdürür. Dil, ekonomik sisteme bağlı olmadığı gibi bir üst yapı kurumu olarak da kabul edilemez.

Toplumlar tarihi boyunca, halklar her aşamada özel bir dile sahip olmuştur. Tarihin geçmiş aşamalarında ve günümüzde, düzenlere bağlı olmaksızın ulusların dili bağımsızlığını ve devamlılığını korumuştur. Alt-üst oluş süreçlerinde ve oluşturulan yeni sistemlerde, hukuk, sanat, felsefe, din vb. gibi üst yapı kurumları, kendi öz dinamiklerine bağlı olarak değiştirilir ve sisteme uydurulur. Fakat diller temel anlamda, olduğu gibi kalırlar.

Dil, herhangi bir toplumsal sınıfın, bireyin ve grubun malı değildir. Çünkü dil, toplumun tüm bireylerinin birbirleriyle anlaşabilme aracıdır. İnsanlar bu araçla konuşur, yakın veya uzaktan haberleşirler.

Yine dil, herhangi bir devlet ya da hükümete de bağlı değildir. Bir ulus ister devlet sahibi olsun, isterse de bağımlı olsun, yine de bağımsız ve özel bir dile sahiptir. Bazı ulusların, esir ve somurge olmalarına rağmen ve dilleri resmen tanınıp kabul edilmediği halde, bağımsız ve özel bir dilleri vardır. Bilimsel zorunluluğun en doğal yansımasıdır bu gerçek. Öyleyse, bir ulusun dili ile düzeni, devleti veya hükümeti arasında temel bir bağlantı yoktur.

Ancak, halkların geçirdiği uzun tarihi dönemler süresince, sahip oldukları dilleri donmuş ve değişmez bir formu da korumuş değildir. Bunun daha iyi anlaşılması için, dilin bazı temel nitelikleri üzerinde durmak gerekir.

Her dilin temel bir kelime hazinesi vardır. Yine kelimeler arasında da temel bir düzen bulunur. Kelimeler bu düzen temelinde dilin heceleme sistemi bağlantısını oluştururlar. Bu kelimeler rastgele değişiyor, ancak görev ve eylemlerine uygun bir tarzda sıralanarak söz dizimini oluştururlar. Sonuçta, iki özellik yani heceleme sistemi ile söz dizimi beraber dilin kural ve esaslarını, yani gramerini oluştururlar.

Öyleyse, herhangi bir milletin temel gereksinimlerine ve sosyal-siyasal olanaklarına denk düşer şekilde, bazı gramer kural ve tarzlarında, yine kelimelerde bir dizi değişim ve gelişmeler olabilir. Bir yandan dilin kelime hazinesi yavaş yavaş zenginleşirken, bir yandan da dilin kendisi zariflik, sadelik, ahenk ve akıcılık kazanır. Diğer yandan da, dilin grameri iyice analiz edilir ve kontrolden geçirilerek devamlı geliştirilir. Dil bilimi açısından sistemeleştirilir ve düzenlenir. Böylece dilin lehçe ve şiveleri arasında da yakınlaşma, giderek tanımlaşma ve genel doğal

bir birlik meydana gelir. Bundan dolayı da, tarihin her döneminde çok yoğun insan ve halklar ilişkileri ortamında, her dil diğer dillerden, özellikle komşu olanlarından kelime almak ve vermek durumundadır. Bu zorunlu bir alışveriştir. Fakat, zorunlu olmayan ve birtakım tarihi, politik ve sosyal nedenlerle bir dilin içerisine girmiş bulunan fazlalıkların da atılması ve dil hazinesinin arındırılması, temizlenmesi gerekir.

Tüm bunlara rağmen, bir dilin temel kelime hazinesi ile gramer yapısı, asla ortadan kaldırılamaz ve yok edilemez. Ama bunun için o dilin sahibi olan ulusun yaşaması gerekir. Eğer bir ulus tamamıyla asimile edilmişse, ya da yok edilmemişse, dili de hiçbir zaman ortadan kaldırılamaz. Hatta onun yazı ve okuma dili olarak kullanılması da yasaklanamaz veya önlenemez. Çünkü dil her şeyden önce bir ulusu oluşturan etmenlerden bir tanesidir. O ulus var oldukça, dili de varlığını sürdürecektir.

KÜRT DİLİ VE YAYILMA ALANI

Dil sorunu üzerine ileri sürülen düşünceler bilimsel çerçevede içerisinde olmalıdır. Geri kalmış ve sömürge ülkelerde ya da faşizmin egemen olduğu ülkelerde, kültür ve dil sorunlarında da, bazı bilim ve mantık dışı ya da sovenist teori ve düşünceler ortaya atılır. Sanki bunlar bilimsel gerçeklermiş gibi, baskı ve zorbalıkla uluslara kabul ettirmek istenir.

Bütün eski halklar gibi, Kürt halkının da bağımsız ve özel bir dili vardır. KÜRTÇE olan Kürt dili de, Kürt ulusu gibi yaşamaya devam ediyor.

Kürt ulusu tarihi kökeni olarak Hindu-Avrupa halklarının (Aryen) bir kolu ise, o zaman Kürt dili de bu familyaya aittir. Ari dilleri familyasından olan Kürt dili ile diğer Ortadoğu halklarının, öncelikle de İrani kavimlerin dilleri arasında çok yakın ilişkiler ve etimolojik akrabalıklar ve dolayısıyla kelime alışverişi vardır. Bunun dışında Kürtçe, tamamen bağımsız yaşayan ve özel kelime hazinesi ile gramere sahip olan bir dildir.

Bütün dünya dilleri, aynı zamanda birtakım lehçe ve yöresel şivelere sahiptirler. Kürt dilinin de lehçeleri ve her lehçenin de özemsiz şiveleri vardır. Fakat bu olay son derece doğaldır.

Kürdistan adlı vatanın üzerinde yaşayan halkın diline Kürtçe denilir. Kürt halkı genel bir belirleme ile şu topraklar üzerinde yaşamaktadır:

Kürdistan ülkesinin sınırları kuzeyde Erzurum, Kars ve Urmiye Gölü'ne; doğuda Urmiye

Gölü'nden Zaxros dağlarına paralel olarak İran denizine; güneyde İran denizinden Zaxros dağlarının batısına; Zaxros dağlarına paralel olarak eski Babil şehirlerine, Bağdat'a; Dicle nehrinin doğusundan batı yakasına geçerek Süleymaniye, Musul ve Kerkük'ü sınırları içine alarak batıya yönelen bir çizgi ile Suriye'nin kuzeydoğu bölgesi Halep'ten İskenderun'a; batıda İskenderun'dan Maraş, Malatya, Sivas, Erzincan ve Dersim'den Erzurum'a dayanır. Bu toprak parçası Kürtler'in üzerinde yaşamış olduğu ve halen de yaşamakta oldukları ve Kürtçe'nin konuşulduğu temel bölgedir.

Kürt dili üzerine araştırmacılar ve bilim adamları pek çok görüşler ileri sürmüşlerdir. Kürtçe'nin tarihsel bir sürece sahip, ari dil grubunun temiz ve bağımsız, kendine has özellikleri ve tarihi çok eskilere dayanan bir dil olduğunu belirtmişlerdir. Kürtçe'nin düzensiz ve kural dışı olmadığını vurgulamışlardır.

KÜRT DİLİ'NİN DÜNYA DİLLERİ ARASINDAKİ YERİ VE LEHÇELERİ

Kürtçe, Hindu-Avrupa dilleri içinde doğu dil grupları içinde yer alır. Bu gruplar içinden de İran dil grubundandır. Paştu, Beluci, Pers ve Tacik dillerine daha yakındır.

İran dil grubu demek, Farsça demek değildir. Çünkü İran dil grubu içinde Farsça dışında başlı başına başka diller de vardır. İran dil grubu Kuzey Hint dil grubuna daha yakındır. İran dil grubu da, kendi içinde doğu ve batı dilleri olarak ayrılır. Kürtçe batı İran dilleri içinde yer alır. Batı İran dilleri de kendi içinde güney-batı ve kuzey-batı dilleri şeklinde ayrılır. Güney-batı İran dilleri Farsça ve Tacikçe, kuzey-batı İran dilleri ise Kürtçe, Hazar ve Beluci olarak ayrılır.

Bugün Kürtçe en az 20 milyon insan tarafından konuşulmaktadır. Geçmiş çağlarda konuşulan eski Avesta dili, Kürtlerin eski dilidir. Avesta, zerdüşti dininin kutsal dili idi. Ama zamanla bu Kurdi olarak anılmıştır.

Kürtçe dili bünyesinde çok çeşitli lehçeler mevcuttur. Bunlar az veya çok bazı özgün karakteristik gruplar biçiminde ele alınabilir. Lehçeler arasında farklılıklar vardır. Bazı durumlarda ayrı lehçeleri konuşanlar aralarında yeterince anlaşmakta zorlanırlar.

Kürtlerin 2/3'ü Kurmanci lehçesi ile konuşur. Orta-Kuzey-Batı Kürdistan'da bulunan Kürtlerin büyük bir çoğunluğu, Doğu Kürdistan'da bulunan Kürtlerin önemli bir bölümü, İran-Azerbaycan'ında bulunan

Kürtlerin tümü, Sovyetler Birliği'nde bulunan Kürtlerin tümü, Güney Kürdistan'da bulunan Kürtlerin üçte biri, özellikle Musul ve Hewler (Erbil) çevresinde bulunan Kürtler ve Güney-Batı Kürdistan'da bulunan Kürtlerin tümü Kurmanci lehçesi ile konuşur.

Kürdistan'ın güney parçasında Suleymani (Şehrîzor) çevresindeki Kakay, Zanganeban ve Bajilan Kürtleri, yine Doğu Kürdistan'da Kermansah, Mehabad ve Sanandej çevresindeki Kürtler Sorani lehçesi ile konuşurlar.

Sorani'den ayrı olarak, Lor ve Bextiyar Kürtleri de Feyli (Lori) lehçesi ile konuşurlar.

Ayrıca Kuzey-Batı Kürdistan'da Zazi (Dinbili, Dimili) lehçesi konuşulur. Zazi lehçesi Diyarbakır, Erzincan, Bingöl, Elazığ, Urfa ve Dersim bölgelerinde konuşulur.

Lehçeleri kısaca şöyle toparlayabiliriz:

1- KURMANCİ

a) Kuzey-Batı Kurmanci'si: Kuzey ve Kuzey-Batı lehçeleri Kurmanci olarak adlandırılıyorlar. Ancak Güney'de bulunan bazı aşiretler de vardır ki, bunlar da kendilerine Kurmanc ve lehçelerine Kurmanci diyorlar.

Kuzey-Batı Kurmanci lehçesi Erivan, Barukli, Ağrı Dağı çevresinde, Doğubeyazıt, Urmiye, Şemdinli, Hakkari, Mardin, Urfa, Diyarbakır, Botan'ın tümü, Behdînan bölgesi, Erzurum çevresi, İç-Anadolu bölgesi çevresi ve Güney-Batı Kürdistan'da konuşulur. Kuzey-Batı Kurmancisinde bazı şiveler de mevcuttur. En önemlileri şunlardır: Cizîrî, Torî, Efrînî, Botanî, Sincarî, Bahdînanî, Şikakî.

b) Güney-Batı Kurmanci'si: Zap ve Şirvan suları çevresinde kalan bölgelerden Kermansah çevresine kadar konuşulan şivelere Güney-Batı Kurmanci'si denilir. En yaygın şiveler Mukrî, Sîneî, Silêmanî ve Soranî şiveleridir.

Güney-Batı şiveleri genellikle Soranî lehçesi adıyla bilinirler. Gerçekte ise Soranî güney Kurmanci gruplarından sadece bir şivedir. Bu gruba dediğimiz gibi Mukrî, Silêmanî (Şehrîzor), Sîneî ve bazı diğer şiveler de girmektedir.

2- LORİ (FEYLİ)

Güney-Doğu lehçesi: Senne bölgesinin güneyinde ve Senne, Kermansah ve Xaneqin arasında bu lehçe konuşulur. En yaygın şiveler Lirîci (Lakî-Lekî), Kul-yafî, Kahhurî, Parawandî, Kermansahî ve Lorî şiveleridir. En yaygın şive Lorî olduğu için, bu

gruba Lorî lehçesi veya çoğunlukla Feyli Kürtleri tarafından konuşulduğu için Feyli lehçesi de denilmektedir.

Güney-Doğu şiveleri olan Sîneî, Kermansahî ve Lekî yeni Farsça'ya yakınlıkları ile bilinirler.

Ancak bu lehçe grupları söz hazinesi ve fonolojik (ses ve ses gruplarının kelime anlamı bilimi) alanlarında dikkate değer bir ayrılık ortaya koymuyorlar. Özellikle gramatik karakter ve yazım alanında birbirlerine çok bağlı oldukları görülüyor. Hatta geçmiş zaman formları oluşturulduğunda geçişli fiillerde oluşum ve durum aynılık teşkil ediyor. Güney lehçelerinde sadece pasif fiilin kökeninde ayrılıklar bulunur. Bu da, Güney lehçelerinde Suffiks'in (sonek) sık sık tekrardan ileri gelmektedir. Tesbitlere göre bu, bunların özellikle de Soranî'nin Goranî'den etkilenmesinden ortaya çıkmıştır.

3- GORANİ

Orta-Doğu Kürdistan'da Şirvan suyunun doğusunda, Hevreman bölgesi, Afganistan'ın bazı bölgeleri ve Xorasan'da konuşulur. En yaygın Hewremanî, Kandulayî ve Gewramî şiveleridir.

Goranî genel olarak Güney ve Güney-Doğu Kürdistan'daki şivedir. Bu lehçe ayrı ayrı ada bölgelerde konuşulur. Birbirinden toprak olarak da ayrı konuşulan bu bölge şivelerine genel olarak Goranî veya Maşo lehçesi denilir. Tahminlere göre tarihte bu lehçenin yayılma alanı çok geniştir. Fakat şimdi Hewreman bölgesinde, Kermansah'ın batısında dağlık Dalehû kenti çevresinde ve birbirinden ayrı noktalarda konuşuluyor. Çoğunlukla Hewreman bölgesinde konuşulduğu için bazen bu lehçeye, Hewremanî lehçesi de denilmektedir.

4- ZAZİ (DİNBİLİ, DİMİLİ)

Dersim, Elazığ, Bingöl ve Siverek bölgelerinde konuşulur. Kısaca sadece Kuzey-Batı Kürdistan'da bu lehçe ile konuşulur. En az üç vilayet temel alınabilir. Başta Dersim denilen bölgede, Tunceli-Erzincan-Elazığ ve Bingöl'de, yine az oranda Diyarbakır çevresinde, Siverek ve Mutki'de Zazi konuşulur. Ancak Bitlis'e bağlı Mutki çevresinde çok az bir kesim tarafından konuşulur. Bir ada gibi alanda Mutki çevresinde konuşulan Zazi, diğer bölgelerden çok farklıdır.

Zazi lehçesi, kendine özgü ve zamizdir. Diğer Kürt lehçeleri ile benzerliği epey uzaktır. Fakat yine de elde bulunan veriler, Zazi'nin Goranî'ye yakın olduğunu ortaya koymaktadır. Hatta birbirlerine çok yakındırlar. Tarihte Kelhor Kürtlerinin konuştuğu Kelhorî lehçesinin özünde Zazi lehçesi olduğu ve zamanla

isim değişikliğinin ortaya çıktığı da iddia ediliyor.

Yine Zend adıyla bilinen şivenin de Kurd diline ait olduğu ortaya konulmuştur. Hindistan'da yaşayan ve Sind ile Belucistan bölgelerinde bulunan Kürtler de, Brahoi şivesiyle konuşuyorlar. Brahoi, Deravidi lehçesine bağlıdır ve Hindistan'ın orta ile güney bölgelerinde konuşulur. Deravidi lehçesinin de Kürt dili lehçesi olduğu söylenir. Bu lehçe okuma ve yazım alanında da kullanılmaktadır.

DİL, EĞİTİM VE KÜLTÜR

Kürdistan'da hakim olan eğitim ve kültür, sömürgeci egemen ulusların çıkarlarına hizmet eden sömürgeci eğitim ve kültürdür. Kürdistan ulusal gerçeğini yoketmeyi amaçlayan, bireyi emeğine, halkına ve ülkesine karşı yabancılaştıran, şoven Türk, Arap ve Fars milliyetçiliği temelinde geliştirilen sömürgeci eğitim ve kültür politikası, Kürdistan'da geniş mali kadro ve kurumsal olanaklara sahip olup, düşünen kesim üzerinde hemen hakimiyet kurmuştur. Bu politika özünde sosyal, ekonomik ve siyasal sömürgeciliği, beyin ve davranış alanında tamamlamaya dayanır.

Kürt kültürü ve dili, çeşitli halkların birikimi üzerinde, uzun bir tarihi süreç içinde güçlü bir şekilde oluşmasına rağmen; siyasal, ekonomik ve kurumsal desteğe dayanmadığından, gelişmeden kaldı.

Kürt insanlarına; şovenist sınırlar dahilinde "tek ulus, tek dil" ülküsünü gerçekleştirmek amacıyla, başından beri okullarda egemen ulusun tarihi, dili, edebiyatı ve sanatı özümleştirilmeye çalışılır. Eğitim kurumları bu amaçla açılmış kişiliksizleştirme yuvalarıdır. Amaç; sadece asimilasyondur.

Egemen ulusun diliyle yapılan eğitim ve kültür sömürgeciliği, Kürt dili ve kültürü üzerinde amansız bir baskı mekanizması kurmuştur. Kürtçe ile okuma-yazma, Kürt tarihini, edebiyatını, sanatını araştırma ve yayma özellikle Kuzey'de tamamen yasaktır. Binlerce yıllık halk tarihimizin birikimi olan ve dünya halklarının bile taktirini toplayan zengin müzik ve folklor değerlerimize sahip çıkılırken, Kürtçe ile en ufak bir müzik yayımına da olanak verilmez. Tüm dillerde müzik yayını yapılır, ama 20 milyon insanın kendi dili ile, kendi sanatını işlemesine izin verilmez.

Ulusal kurtuluş olmadan dil ve kültürün kurtulabileceğini, bu amaçla sömürgeci egemenlikler altında Kürtçe eğitimi savunan anlayışlar gerici niteliktedir. Çünkü, Kürt dilinin düzen içinde geliştirilmesi ve okur-yazar dili haline getirilmesi için bir ilkokul kurma olanağı bile yoktur. Ama buna rağmen, Kürtçe'yi öğrenme ve okur-yazar dili haline getirme mücadelesi bireysel planda da olsa verilmeli ve koşulların olduğu her alanda Kürtçe hitap edilmelidir. Yanlış olan, Kürtçe'yi öğrenmek, okur-

yazar dili haline getirmek değildir; sömürgeci düzen koşullarında "Kürtçe eğitim" isteme görüşleridir.

Ulusal bağımsızlık gerçekleştiğinde, Kürtçe mali, kurumsal ve kadrosal imkanlara kavuşarak hızla gelişecektir; temel iletişim ve kültür birikimi aracı olarak dünya dilleri arasında gerçek yerini alacaktır.

Egemen ülkelerin sınırları dahilinde sürdürülen yayın faaliyetleri bugüne kadar anarşik ve karmaşık yapısının yanında, bütün ulusal değerlerinden yoksun bırakılmak istenen Kürt halkının somut sorunlarına yer vermeden eksik olarak sürdürüldü. Bu eksikliği salt hakim sınıfların ırkçı, baskı politikaları temelindeki etkenle açıklamak yetmiyor. Bu temel etkenin yanısıra Kürt problemi konusundaki kayıtsızlığı, tali faktörünü de görmek zorunluluğu vardır. Hakim sınıfların zoraki yasak ve tabuları elbette çok kötüdür, ancak bunlara şartlanmak çok daha kötü bir durumdur. Çağımızda egemen ulusların hakim sınıfları, büyük bir ulusu diliyle, kültürüyle, tarihiyle inkar ediyor ve imha etmek istiyorlar.

Kürt dilini ve kültürünü geliştirmek için her çeşit kurumsal faaliyet zorla yasaklandığından, şimdiye kadar bu uğurda yapılan faaliyetler çoğunlukla kişisel çaba ve yeteneklerle sınırlı kalmıştır. Sömürgeci egemen sınıfların iddialarının aksine, dilimizin güçlü bir yazı dili, derinlik ve lirik üsluba sahip olduğu yürütülen belli çalışmalar sonucunda ortaya konulmuştur.

Fakat günümüzde açık ki Kürt dili ağır baskıların altındadır. Geçmişten beri süregelen bu durum nedeniyle Kürtçe'nin bünyesinde birçok yabancı kelime ve terim mevcuttur. Ancak bu durum Kürt dilinin bağımsız olmadığına gerekçe değildir. Günümüzde dünya dillerinin tümü teknik ilişkiler sonucunda birbirinden etkilenmektedir. Başka halkların dillerinden kelimeler Kürtçe'ye girerken, Kürdistan'ın özgür ve bağımsız olmaması durumu, Kürt dilinin bölgeler arası değişmesine yol açmaktadır. Özellikle asimilasyonun daha da geliştiği alanlarda dil kozmopolitizmi ortaya çıkmıştır.

Doğu Kürdistan'da Kürtçe'nin bir Fars şivesi olduğu propagandasıyla Kürtler sürekli asimile edilmeye çalışılmıştır. Kürt dili devamlı yasaklanmıştır. Kürt dilinin yazı dili haline gelmesi bu şekilde engellendi. Kuzey Kürdistan'da asimile çabaları ta Selçuklular döneminden beri devam ediyor. Cumhuriyet döneminde asimile politikaları hızlandırıldı. Kürt halkı tamamıyla inkar edildi. Kürt dilinin bir yazı dili olması bir tarafa, konuşma dili olarak bile yasaklandı ve konuşanlar cezalandırıldı. Bu halen de tüm hızıyla devam ediyor. Güney parçalarında ise, özellikle dinin etkisiyle Kürtler Araplaştırılmak tehlikesini yaşıyor, yaşıyor. Araplar da Kürt dilinin kullanımına izin vermiyor, yasaklıyor.

Bu politikalar zafer kazanmış değildir, ancak başarısız oldukları da söylenemez. Özellikle Kürdistan'ın sınır kesimlerinde yaşayan Kürtlerin belirli bir bō-

lümü Türkçe'yi, Arapça'yı ve Farsça'yı öğrenerek Kürt olmadığını söylemektedir.

Sömürgeci devletler Kürt dilini yok etmek için, tüm uluslararası sözleşmelere aykırı olarak, çabalarını şiddetle devam ettirmektedirler. Tüm bunlara rağmen, Kürtçenin bozulmasına veya bağımsız dil olma özelliğine zarar verdirilememiştir. Kürtçe son yıllarda, Kürt aydınları tarafından yazı dili haline getirilmekte ve bu yönlü çalışmalar gelişmektedir. Kürt dili için bu durum olumlu bir gelişmedir.

KÜRTÇE NASIL YAZILIYOR?

İslamiyetten önce Kürtlerin özel bir alfabesi vardı. Bugün bazı Yezidi Kürt aydınları bu alfabe ile okuyup yazabilmektedirler. Fakat, tarihi anlamı bir yana, artık bu ilkel alfabenin üzerinde ısrar etmenin hiçbir nedeni yoktur.

Günümüzde, özellikle Kuzey Kurmanci'si latin harfleri ile yazılmaktadır. Alman, Slav, Ermeni vb. alfabe sistemleri temel

alınmıştır. Ekim Devrimi'nden sonra Sovyetler Birliği'nde Kürtçe on yıl kadar latin alfabesiyle yazılıp okundu. Sonra bu terkedilmiş ve kiril alfabesi yerine geçmiştir. Fakat bugün yine özellikle Prof. Qanadê Kurdo ve bazı bilgin ile Kürdologların öncülüğünde latin alfabesi kullanılmaktadır.

Irak ve İran Kürtleri Arap alfabesini kullanmaktadır. Latin alfabesinin öncülüğünü temel olarak Celadet Bedirxan, kiril alfabesinin öncülüğünü Sovyetler Birliği'nde bulunan bir ekip ve Arap alfabesinin öncülüğünü ise Eli Herîri yapmıştır.

Kürt dili yazılı olarak Arap alfabesiyle Eli Herîri, Latin alfabesiyle Celadet Bedirxan tarafından başlatılmıştır. Ama Latin alfabesi, bugün üç ekol halinde yazılıyor: Birincisi Bedirxan'ın ekolu; ikincisi Sovyet Kürtleri ekolu; üçüncüsü tarafsız ekol. Celadet Bedirxan'ın ölümünden sonra en yaygın olan birinci ekol Kamran Bedirxan, Osman Sebrî ve Nurêddîn Zaza tarafından devam ettirilmiştir. Prof. Qanadê Kurdo'nun ekolu Kars ve Ağrı şivelerini kapsadığı için tüm Kurmanci'ya cevap vermemektedir.

12 Eylül rejiminin sorunları...

Baştarafı 10. sayfada lerin Kürdistan'da daha fazla güçlenmeleri de beklenemez. Tam tersine, gittikçe güçten düşüyorlar. Fakat benzerleri Türkiye'de örgütleniyor ve Kürdistan kaybedildikçe de bunlar Türkiye'ye kaydırılacaktır. Nitekim, bu Türk rejiminin en has ve en akıllı temsilcilerinden biri olan Bülen Ecevit'in Nokta dergisi için çıktığı Kürdistan gezisindeki izlenimlerini şöyle anlatmaktadır. (GAP'ın devreye girmesi halini kastederek):

"...toprak verimi 10-15 kat artınca, gelir dağılımı adaletsizliği de en az bu oranda artacak zenginle fakir arasındaki uçurum büsbütün açılacak... Ve 1980 başlarından itibaren sahneye konan Türkiye'yi Güney Amerika'laştırma' oyununun son perdesi tüm dramatik sonuçlarıyla açılmış; ayrılıkçı teröristlere de asıl o zaman gün doğmuş olacak." (Nokta, 22 Ekim '89)

"Kaldı ki GAP'ın tamamlanması için 2000'li yılları beklemek gerekiyor. Sosyal yapısının te-

melinde saatli bombalar işleyen Güneydoğunun ise o kadar bekleyecek zamanı yok." (Nokta, 15 Ekim '89)

Evet artık Kürdistan işleyen saatli bombadır. O, 2000 yıllarına esaret altında girmek istemiyor. Bunun için sömürgeci faşist Türk devletine karşı kutsal kurtuluş mücadelesi veriyor. Hedefi, bu yıllara bağımsız ve özgür olarak girmektir. Gelişmeler de bunun böyle olacağını çok güçlü bir olasılık olarak gösteriyor. Burada sorun; Türk rejimi tarihinde ilk kez bu düzeyde çok ciddi çıkmazlarla karşı karşıya olduğu bir ortamda; Türkiye halkı kendi seçeneğini geliştirip, egemenlerini tarihin çöp sepetine atabilecek mi? Gerçi mevcut gelişmelere bakıldığında; durumun böyle olacağı kuvvetli bir olasılıktır. Çünkü 12 Eylül rejimi kitlelerden oldukça teşhir olmuş durumdadır. Ayrıca Kürdistan ulusal kurtuluş savaşı, Türk ordusunu çıkmaza sokarak, buna karşı cesaret edilip savaşılırsa yenilebileceğini gös-

KÜRT DİLİ İLE YAZAN ÖNEMLİ KÜRT EDEBİYATÇILARINDAN BAZILARI

Mele Mensûr (1417-1490), Xalid Axa Zehar (905-974), Mela Hüseyinê Bateyi (Hakkari, 1417-1475), Bekir Beg Erzî (1867-?), Şêx Nureddîn Brîvkanî (1791-?), Şêx Tahayê Mayî (1844-?), Hüseyinê Bamerîni (1868-?), Şêx Xeyatêdin Neqşbendî (1890-1944), Mela Enver Mayî (1913-?), Taha Goş (1918-?), Ahmed Enver Naqşbendî (1891-?), Taha Ruşdî (1912-?)

Eli Herîri (Şemdinli, Herîri köyü, 1009/1010-1078), Ehmed Mele Batê (Batê köyü, Hakkari, 1417-1491), Feqiyê Teyran (Mûks -Hakkari- şimdi Van'a bağlıdır, 1375-76-?), Melayê Cizîri (Cizre, 1145/6-1160/61), Selim Sulêman (?), Ahmedê Xanê (Xanê köyü, Beyazıt), Xaris Bitlisi, Pertew Begê Hekarî, Şêx Xalid, Siyahpûş, Cegerxwîn, Osman Sebrî, Qadrican

Eli Teremoxî, İsmail Beyazêdî, Şerefxan, Mûradxan Beyazêdî, Hacı Qadir Koyî, Piremerd, Héjar vd.

termiştir. Nitekim Türkiye'de kendiliğinden de olsa öğrenci, işçi ve toplumun çeşitli kesimleri daha korkusuzca grev, boykot, yürüyüş vb. eylemleri geliştirebiliyorlar. Yeni Türkiye devrimci hareketinde sosyal-şovenizm belli oranda kırılmış ve Kürdistan'daki mücadeleye biraz daha doğru yaklaşım gösterilmektedir. Fakat henüz devrim sorunlarına teorik, pratik ve güncel yönleriyle yaklaşımları çok yetersizdir. Bu sorunlarını çözmesi durumunda hızla gerçek bir alternatif güç haline gelmesi içten bile değildir.

Bu temelde Türk rejimi ömrünün sonlarına gelip dayanmış durumdadır. Onu devirip tarihe gömmek için, Kürdistan ve Türkiye halklarının ortak eylemine ihtiyaç vardır. Bu konuda Kürdistan halkı üzerine düşen tarihi rolünü en güçlü şekilde oynamaya çalışmaktadır. Yani devrimin Kürdistan ayağı sağlam örlüyor. Sorun Türkiye ayağının örülmesidir. Bunu da Türkiyeli devrimcilerin gerçekleştireceğine inanıyoruz. Çünkü tarihin hükmü bu yönlüdür.

Tarihi bir mücadeleye...

Baştarafı 6. sayfada duydu diye düşünüyorsun ve benzeri şeyler. Bu konuda ben biraz şanssız kaldım. Hiç tanımadığım kişileri getirmişler buraya. Ama bir şey olmaz; şurada 25 gün kaldı, o zaman hepimiz yanyana oturacağız. Savunma hazırlıklarımız da iyi; tarihi bir mücadeleye gireceğiz, şimdiden bunun heyecanını yaşıyoruz. Yaşayan ve savaşan Kürdistan'ı temsil etmek; işte savunmamızın ana hattı bu olacak... İnsanlık savunulacak, tarihe hesap verilecek ve tüm bunların temelinde karşı-devrim yargılanacak. Bütün bu davanın anlamı da zaten burada. Ölümüne mahkum edilmiş

ve hattâ ölüm döşegine yatmış bir halk nasıl Diyarbakır zindanlarında yeniden diriltildiyse, biz de bu diri, yaşayan, savaşan halkı temsil edeceğiz. Hatta Diyarbakır'daki ana davanın yeni dönem koşulları altında devamıdır denilebilir. Ve gerçekten koşullar belli ölçüde birbirine benzerlik gösteriyor. Davanın başlatıldığı koşullar iyi irdelenir ve özellikle davanın başında hazırlanan zemin gözönüne getirilirse şu sonuç çıkıyor: Düşman, tarihi tekerrür ettirmeye çalıştı. Ancak her aklıbaşında insan, bunun mümkün olamayacağını bilir. PKK Ana Davası'nın karara bağlandığı, 1983 yılındaki ge-

leşmeler, düşman ordu birliklerinin Güney Kürdistan'a düzenlediği operasyon, tasfiyeci-provokatör Çetin'in girişimi ve bizim davanın başlatıldığı 1988 yılındaki gelişmeler gerçekten birbirine çok benziyor. 1983, 1988 karikatürü halinde ortaya çıktı ve bilinen sonuca uğradı.

Düşmanın planları hüsrana uğradı; biraz 1989 yılını da bekletiler, umudu kesmek istemediler.

Hepinize sağlık, neşe ve güç dileklerimi iletir, özlemle sarılır, kucak dolusu selamlarımı gönderirim. Esen kalın.

Devrimci sevgi ve selamlarımla Hüseyin Çelebi

Tivancên doliwgeriya dagîrkerî dijwar dibin

ÇEKÊN ARTÊŞA ME YA RIZGARIYÊ AGIRÊ XWE BILINDTIR DIKIN

Di van panzdeh rojên dawiyê de, yekenyên gerillayên Artêşa me ya Rizgariyê, li gelek deverên Kurdistanê livbazi û kiryarên berfireh û bi naverok pêkanin. Ew komên taybetî, ku wêneyên wan ên rambowari di rûpelên weşanan burjuwazi de bi firehi hatin belavkirin û ew bi xwe ji dihatin zixt û germkirin, herweha gava li bajarê İzmir di baregeha perwendekirinê ya Foça de bûn mina hêviyekê dihatin pêşkêş kirin, nekarin xwe ji wê rastiye rizgar bikin, ku lêdanekê li dût lêdanekê ji gerillayên ARGK negirin û nexwun. Nekarin pêşiya wê rastiye bigirin, da Kurdistan ji bo wan nebe goristan. Ji wê ji di pêş de, bi bikaranin û azineyên xwe yên hov û dirinde, gelê Kurdistanê bêhtir kirin dijberê xwe. Di nivê duwemin ê wê salê de, li gelek derên Kurdistanê, cih bi cih hinde "raperin (intifada)" xwe dan xweya kirin. Piştî ku dewleta Tirk, bi armanca veristina pirsê hinde tedbirên leşkerî yên nuh ji nuh ve birêxist û sazandî kir, ev "serihildan" ji pêk hatin. Ew "veristinên nuh" û "çareyên nuh" yên dewleta Tirk, ne-veristekte nuh û tengezariyê nuh derêxistin pêşiya çavan. Ev rasti ji hevqasî ronahiye, ku pêwîst nîne mirov bi dirêjahi li ser biraweste.

Di van mehên dawiyê de çend eşîrên xulam û ceş hatin çekdar kirin. Ev eşîrên welatfiroşî bi xwe, ji sixletên eşîrî ji bi dût ketine. Lê disa ji ev bêbext, bili ku ji dewleta Tirk re bibin bela, kêrî tişteki dinê nebûne û nabin ji. Ji niha ve baş ronahi bûye, ku ev eşîrên ceş kêrî tişteki nayin û ev keftûlaft ji bê sût e. Lewma dewleta Tirk zagon û biryarnameyê nuh da zanin û destpêkir, heke daxwaz hebe, destura li ser xwe gerandina çekên agirî û çekên din bide her kesê li Kurdistanê. Ger dewleta Tirk bikaribe, wê teviya gel çekdar bike û ji mirovan bixwaze, da li hemberê têkoşina me ya rizgariya netewî şerbikin. Ev xeyaleke bê dawî û berdewamiyê ji bo dagirkeriya faşist, ku ji salan vir ve her demê wê di xewna xwe de dibine. Di vir de, divê tengezari û jariya rejimê ya mezîn bê ditin û zanin. Dewleta Tirk bi wê azîne dixwaze otoriyeta rizgariya netewî ya di bin serperêştîya Partiya me jarbîke û gelê Kurd, bi şeweyên mezintir bi hev bide şikênandin. Bi riyên curbucur û gelek rengan mirovan li hemberê hevûdu rabike. Îddiyên dagirkeran ên berde-wami hene; bi armanca taktîkên bangeşî (propaganda) iddiyên xwe her demê mina, "Ji ber ku gel ditirse arikariya PKK dike", "PKK, kesên arikari nedin dîkuje" ûhw. didin xweya kirin. Lê, çî girêdaneke van bangeşîyên taktîkî bi rastiyan ve nin in. Li gora bir û bawerîyêke bi koteka leşkerî hatiye sitirandin, çek û silah kehniya dilêrî û cesaretê ne. Dewleta Tirk ji bi wê logika zuwa diramine û bawer dike, heke gel bê çekdar kirin, wê cesaretê bigire û li dijî PKK biraweste(!) Lê belê her kesek baş dizane, ku çekên nûjentirîn li cem artêşa dewleta Tirk hene, disa ji li hemberê şerê gerilla dest û ling tîr girêdan û nikare tişteki bike. Ev taktîk, hebe hebe wê bizivire ber berjewendên me ve û aliye berê xwe bide sûden têkoşina me ya rizgariya netewî.

Dewleta Tirk piştigirîya geli hunda kiriyê û ji destê xwe derêxistiyê. Waliyê êrdimê yê rewşa şerê taybetî,

dest bi "Kampanya televizyoneki ren-gin ji bo her gundekî!" kiriyê. Ki dikare inkar bike, ku ev, armanca xapandina gel daneniye pêşiya xwe... Ki dikare bibêje ne wusaye, ku per-wendebûna asimilasyona dagerkerî û weşanên reşkirina têkoşina me ya rizgariya netewî nayin berfirehtir kirin... Ki dikare bi wî awahî pêşkêşkirina weşanan nebîne... Dagirker ne-çare mane bi hezaran dibistan vene-kin û bigirin, ji ber ku nema dikarin mamhostayên bişinin van dibistanan peyda bikin. Lewma xebateke tund birêvedibin, da bikaribin kêmasiyên perwendebûna asimilasyonê heya pi-vanekê ji holê rakin.

Di van hefteyên dawiyê de wezîrê karên hundurî A. Aksu daxweya-niyek ji bo weşanên burjuwazi pêşkêş kir. Di gotinên xwe de got, "Hejmara militanên PKK di navbera 150 û 200'an de ye." Lê belê waliyê êrdimê Hayri Kozakçioğlu di daxweyanîyêka xwe ya di derbarê şer û pozberiyên de li pêşiya rojnameyan, kada (behsa) komên pêşmergeyan yên ji sedî, du-sedî, dusedüpcü û heya sê-sêd kesî dikira. Dibe ku ev daxwaz û divêtiya şerêki psikolojîki be. Lê belê hoy û prensibên wî tiştî ji divê hebin. Heke rasti hejmara komên gerillayên me ji sedüpcü an dusedüpcü kesan be, divêbû me kada jêhatibûn û bidestani-nên mezintir ji kiriba. Ev bûn pênc sal in, ku artêşêke bêhtirî ji niv milyona kesî, nikare ji heqê komeke gerilla ya ji hevqasî kesan derbikeve... Ger dewleta Tirk seri bide kijan sextekarî û derewê ji, bila bide, edî nema dikare xwe zinde bigire û li şûna hinde tiştan bi destê xwe ve bine, wê tiştên di destên xwe de ji hunda bike û ji mej mehkumî ve rastiye bûye.

...Wezîrê karên hundurî yê Tirkiyê A. Aksu, li bajarê Bolu ji daxweya-niyekê da ajanseke nûçeyên Tirki û wusa got: "Ji sedî heştî, başûrê-rojhilat ketiye bin kontrola me û em serdestê bûyeran in. Hêzên me yê parastinê ji parastinê derbasî êrişê bûne." Paşê ji got, "Cerdevan direvin, leşker dikevin pey wan... PKK mîr be, bila derkeve meydana şer." Ji aliye din ji roja 3'ê Mijdarê 1989'an rojna-meya "Tercûman" nivîsî: "Gava niha bal tev berê xwe dane hilbijartinên serekkomarê, PKK ji her rojê livba-zîyan bikaranî." Di bin wê nûçeyê de, bilançoya livbaziye mehekê weşand. Daxweyanîya wezîrê karên hundurî ji di eynî van rojan de bûbû.

Livbaziye van panzdeh rojên dawiyê, ku bûn sedem da wezîrê karên hundurî A. Aksu daxweyanîyêke de-rewin pêşkêş bike, ev in:

RUHA

Roja 30'ê Cotmehê komeke geril-layên bajarên ji hêzên ARGK di navenda bajarê Ruha de, agir berda büroya "Türk Hava Yollari - Riyên Asmani yên Tirki." Büro bi tevayî hat şewitandin û bi erdê re bû yek. Livba-zî zirarên mezîn gihand dagirkeran.

Ev livbazi di cihêki û demêki wusa de pêkhat, ku bi çî awahî dagirker şik jê nedibiran. Livbazi, posideyên mezîn dagerand ser girsên gel. Dijmin demêkê xebitî, da livbaziye ji awira gelemperî veşêre û bi wî rengî wê posideya baş ku li cem girsên gel afiribû, xwest bişikine. Lê gava li hemû deran livbazi hat bihistin, da-girker eşkere kirin, ku livbazi "ji aliye hinde kesên nenas in" hatiye pêka-nin. Paşê ji neçare man, gotina xwe derew derêxinin û gotin, livbazi ji aliye komên gerillayên bajarên ên ARGK çêbûye û wê yekê pejirandin. Di navenda bajarê Ruha de cara yekemîn bû, livbaziyeke wê nolê di-hate pêkanin. Serketina livbaziye lew-

ma, ji bo dijminê dagirker bû kehniya posideyên tirs û bizdanê.

Piştî livbaziye, yekitiyên artêşa da-girker, li navenda bajarê Ruha û li derdorên Ruha, dest bi operasyonên leşkerî yê berfireh kirin. Roja 13'ê Mijdarê li navçeya Pirsûs (Siruç) êrdima Ruha, şerêki di navbera ko-meke gerillayên ARGK û hêzên da-girkeran de derket, hêzên ku bi hej-mareke mezîn operasyonên leşkerî didomandin. Şer, di saetên dora êvari de destpêkir. Di wî şerê demêki dirêj berde-wam kir de, li derbarê kuştî û birindaran çî agahî heya niha negi-hane me.

Li navçeya Wêranşar ji, gerillayên ARGK çûn zivînga Baştux. Bêbex-teki bi navê Ahmet Ekinci, li wê zivîngê hevkarîya dijmin dike. Peş-merge reşandin ser mala wî bêbextî û bala wî kişandin, da dev ji karê xwe yê gemar êdî berde.

SÊRT

Roja 2'ê Mijdarê li deverê Deşta Çe-mê Karan navçeya Berwari êrdime Sêr-tê, gerillayên ARGK livbaziyeke dafi pêkanin. Di encama wê dafê de dijmin, hundabûnên mezîn li şûn xwe hişt.

Sê cemseyên leşkerî û navingeke miduriyeta karên gundan, diçûn kara-kola cendirmeyên peyayî ya li Deşta Çemê Karan, da serbaz şeva xwe li wir derbas bikin. Di ronahiya rojê de, gerillayên ARGK hersê cemseyên leşkerî û greydara miduriyete, xistin dafê û reşandin ser wan. Gerillayên ARGK di xala dafê de xwe xistibûn kozikan de. Bi çekên otomatîk, ji çep û rastê reşandin. Hemû kesên di cemseyên leşkerî de, bili du kesan, tev hatin kuştin. Ajotvanê greyderê ji hate kuştin û pêşmerge agir berdan greyderê ji û şewitandin. Dagirker dan bihistandin, ku cendirmeyek, sê parêzkarên gundan û operatoreki greyderan mirine; herweha "astu-bayê" serleşkerê karakola cendirmeyên navçeya Berwari û parêzkareki gundan ji birindaran ketine. Lê weke nûçe û agahiyên gihane rojnameya me, diyar e, hemû kesên ji hêza dijmin ên tevli ve kerwanê bûn, hatine kuştin.

Ev kerwanê leşkerî xwediyê wî kari bû, da koma çekirina riyên bi arman-cên leşkerî û xebatkarên biparêze. We-ke ku lêdanekê mezîn li dijmin xistin, gerillayên ARGK, herweha xebatên çekirina riyên ji rawestandin.

Piştî wê livbaziya serketî, yekitiya ARGK vegeerî baregeha xwe. Paşê ji dagirker, hejmareke bilind ji yekiti-yên leşkerî û bi kamyonan parêzka-rên gundan anin cihê livbaziye û dest bi operasyonan kirin.

Rojek berî wê livbaziye, komek ji gerillayên ARGK çû gundê Dûxûncû-ler navçeya Berwari. Bi gundiyan re ci-vinekê çekir û bangeşîyêke birêvebir. Li gundê Sariyaprak navçeya Ber-wari ji, traktoreke ji bo komên cendir-man xwarinê dikişand ji ser mayineke gerillayên ARGK derbas bû. Bi pe-qîna mayinê, traktor ji perçe perçe bû. Du parêzkarên gundan bi xedari bi-rindaran ketin.

Roja 3'ê Mijdarê li nêzîki gundê Gêçitboyu navçeya Şîrnexê, yekitiyên dagirkeran operasyonên leşkerî birê-vedibiran. Şerêki, di navbera wan û komeke gerillayên ARGK a ji 70 kesan de derket. Bi dirêjahiya rojê ev şer, bi dijwari doma. Gava artêşa dagirker nekari encamêkê bi destê xwe ve bine, bi helikopteran serbaz, komên tevgera taybetî û parêzkarên gundan anî cihê şerî. Li derdorên Çiyayê Ermenîyan ev şer destpêkir-ribû û xwe zivirandibû cengeki giran. Di encama şerî de, dijmin rasti hun-dabûnên mezîn bû. Di derbarê mirî û

birindaran wê livbaziye de hin çî agahî negihane me. Dijmin disa hejmarên hundabûnên ji nava rêzên xwe veşartî hişt. Dijmin da bihistandin, ji ARGK hundabûn hene.

Her di wê rojê de şerêki ji li nêzîki gundê Akdizgin navçeya Dihê çêbû. Yekitiyêke ARGK bi hejmareke mezî-n, hinde daf li pêşiya komên leşkerî veda, ku operasyonan birêvedibiran. Pêşmergeyên ARGK, bi reşandina xwe ya bi lez û dijwar, destur nedan reşandina yekitiya komê leşkerî û ev nekari bersiva reşandina pêşmerge-yan bide, lew ji bini delive nekete destan wê. Endamên koma taybetî lêdanên mezîn girtin û neçare man, da xwe paş ve bikişinin. Dijmin disa hejmara kuştîyên xwe veşart. Tenê mirina serbazekî û birindarketina ser-bazekî pejirand û da xweya kirin. Herweha paşê, pejirand, parêzkareki gundan ji miriyê.

Roja 6'ê Mijdarê, li gundê Güney-çam navçeya Şîrnexê sê xortên Kur-dan xwe gihandin rêzên ARGK, ji bo li hemberê dijminê dagirker bitêkoşin.

Roja 7'ê Mijdarê, li nêzîki qopa-niya Kizilsu navçeya Şîrnexê, li Çi-yayê Gebarê, di navbera endamên komên taybetî yê dijmin û gerillayên ARGK de şerêki derket. Ev şer di saetên dora nivrojê de pêkhat. Heya niha li derbarê mirî û birindaran, çî agahî berdestê me nebûne.

Roja 8'ê Mijdarê, komek ji geril-layên ARGK êriş bire ser gundê Toptepe û İkiççe navçeya Şîrnexê. Di domana van seravetinan de pêşmer-geyên ARGK hinde civin bi gundiyan re çekirin û hinde axiftinên bangeşî pêşkêşî gundiyan kirin. Piştî civinan, ji herdu gundan pênc xort bi dilxwazi tevli rêzên ARGK bûn.

Roja 15'ê Mijdarê, li deverê Fin-diktaş navçeya Dihê êrdima Sêrtê, şerêki di navbera pêşmergeyên ARGK û hêzên dijmin de derket. Weke ku rojnameyên dagirkeran dan bihistan-din, du serbazên dijmin hatine kuştin. Piştî wê livbaziya biserketî, pêşmer-geyên ARGK bê hundabûn vegeerîyan baregeha xwe. Hêzên dijmin li wê deverê, bi şev, operasyonên xwe yê leşkerî birêve dibiran. Di domana operasyonê de rasti pêşmergeyên ARGK bûn. Gava serbazên dijmin reşandin ser hêzên ARGK, hêzên ARGK ji bi lez bersiva wan dan û lêdanên mezî-n li wan xistin. Weke nûçeyên ji êrdimê gihane me, eşkere dibe, rojnameyên dijmin hejmara kuştîyên xwe rast ne dane bihistandin, ji ber ku hejmara kuştî û birindaran ji dijmin gelek bilindtire.

ÇOLAMERG

Roja 2'ê Mijdarê, gerillayên ARGK çûn gundê Uçkoy navçeya Çelê êr-dima Çolamergê. Gundiyan civandin û tevli wan civinekê çekirin. Di civinê de, li kêleka pêşveçûnên rizgariya netewî û pêşveçûnên di eniyên dijmin de, li ser nebaşîya û texribatên per-wendebûna dagirkeran ji axiftin çê-bûn û gelek pirsên konevani hatin ser zimên. Piştî civinê pêşmergeyên ARGK agir berdan dibistana li gund û şewitandin. Di encamê de pêşmerge disa vegeerîyan baregeha xwe.

Roja 6'ê Mijdarê, komek ji geril-layên ARGK avêt ser karakola cen-dirman a li gundê Yıldız navçeya Qilaban êrdima Çolamergê. Geril-layên ARGK dora karakolê rind girtin. Pêşmerge dora nivrojê dest bi êrişê xwe kirin û bi dijwari reşandin ser karakolê, wusa ku teviya avahiyê qul-quli bibe. Yekitiya dagirkeran a ku di karakolê de rind xwe bi cih kiribû, newêrî derkeve derve û tenê xwe parast. Pêşmerge ji êrişê xwe bê sekinandin heya roja dût re, saet şeş

beyanê, domandin. Di wê livbaziye de, ku xusareke gelek mezîn giha karakolê, dagirker hejmara kuştîyên xwe eşkere nekirin û veşartî hiştin.

Disa, her di wê rojê de, li nêzîki gundê Ortasu navçeya Qilaban, pêş-mergeyên ARGK bi rokêtan êrişî panzereka dijmin kirin. Panzer zirarên mezîn girt, lê di wê livbaziye de ji, hejmara mirî û birindaran ji dijmin diyar nebû. Rojnameyên dijmin ji di derbarê wê livbaziye de bê deng man.

Roja 8'ê Mijdarê, komek ji geril-layên ARGK ji dût ve bi çekên otomatîk reşand ser komutaniya ta-bura gundê Gülyazi navçeya Qilaban. Di encama wê êrişê tirsandinê de, serbazên dagirkeran ketin nava biz-daneke mezîn. Tev revin lojmanên leşkerî û nekarin bersiva pêşmer-geyan bidin. Heya niha çî agahî negihane me, ka ma mirî an ji birindarên dijmin hene an ne.

Roja 9'ê Mijdarê, pêşmergeyên ARGK êrişek birin ser gundê Baxlica navçeya Qilaban. Pêşmerge hemû gun-diyan civandin serhev. Demêki dirêj bangeşîyêke konevani kirin, paşê ji gund derketin.

Roja 13'ê Mijdarê, komek ji geril-layên ARGK, dora êvari êrişekê bir ser gundê İşikli navçeya Çelê. Geril-layên ARGK li vir ji gundiyan civan-din û pêşveçûnên têkoşina me ya rizgariya netewî bi wan dan naskirin. Piştî civinê, pêşmerge xwestin keyê gundê hevxebarê dijmin Ramazan Atalay tevli xwe bibin. Ji ber wê yekê hinde parêzkarên gund li dijî pêşmer-geyan rawestin. Di şerê derketî de, parêzkarekî birindaran ket. Paşê pêş-merge, keyê gund Ramazan Atalay tevli xwe birin.

Roja 15'ê Mijdarê, gerillayên ARGK bi şev êrişek birin ser hêzên dijmin û li nêzîki navçeya Çelê xwestin pezê artêşa dagirker tevli xwe bibin. Pêş-mergeyên ARGK hinde mayinan ji vedabûn, da bikaribin lêdanên mezintir li hêzên dijmin bixin. Piştî êrişê pêşmergeyan, hêzên dijmin dest bi operasyonan kirin. Yekitiyêke dijmin kete dafêke pêşmergeyên ARGK û bi tevayî hat tunekirin. Rojnameyên dij-min nivîsin, tenê şeş serbaz hatine kuştin.

Weke nûçeyên gihane rojnameya me, şeva 14'ê Mijdarê, êvari dora saet 20.30'an, pêşmergeyên ARGK êri-şêke mezîn birin ser taxa Tekevler navçeya Çelê. Hejmara pêşmergeyan bilind bû. Tax, ji aliye pêşmergeyan hat vegirtin û bi tevayî kete bin kontrolê. Pêşmerge xwe di taxê de belav kirin û berên xwe dan hedefên dijmin. Piştî hinde livbaziye jêhati, pêşmerge 500 pezên dijmin ji dan pêşiya xwe û berê xwe dan çiyayên derdorê. Komek ji komên komando, ku tevli hêzên din dabû dût gerillayên ARGK, kete dafê. Pêşmerge, hemû endamên wê komê dan ber agirî û tunekirin. Kilometreyek ji navçeya Çelê dût, di deverêki çiyayî de, pêş-merge bi çekên otomatîk reşandin ser ve koma taybetî û bi hesanî tunekirin. Dijmin pejirand, şeş serbaz hatine kuştin. Lê pir eşkere ye, hejmara mirî û birindaran gelek bilindtir e. Piştî wê serketinê, pêşmergeyên ARGK bê hundabûn vegeerîyan baregeha xwe û pezê hêzên leşkerî ji tevli xwe birin.

MÊRDÎN

Roja 7'ê Mijdarê, komek ji geril-layên ARGK avêt ser şantiya tuneleki ku li ser axa Mêrdinê ji navçeya Girgê Amo (Silopi) xwe dirêji navçeya Mistbinê dike. Pêşmerge hinde axiftinên bangeşî li pêşiya xebatkarên kirin û paşê 12 karkeran girtin nava rêzên ARGK. Ev karker bi dilxwazi tevli **Dûmahik di rûpela 21'an de**

Destpêk di rûpela dawî de

Gava komisyona dadgehê di pêkaniya delametên xwe de dikeve nava tengezariyan an jî, gava leyistokên hatine amadekirin tên ronahi kirin û zelal dibin, bi tevgerên provokasyonî dixwaze bîngehekê avabike, da bikaribe bê hebûna girtiyên şoreşger mehkemeyê berdeyam bike. Xebatên jî bo amadekirinê daxwazên bi ve nolê bi dijiyarî tîrê birêvebirin. Di rojên mehkemeyê yê pêşîn de, rind derkete holê, ku imperyalîzma Almanya Rojava di çarçîva hoy û prensîbên dadî de, nikare tîkoşîna serxwebûna Kurdistanê û pêşengên ve tîkoşîna pîrsyar bike. Pîr eşkere bûye, imperyalîzma Almanya Rojava ne xwediyê him û qudretêkî wusa ye. Ji ber ve yekê jî, hoyên derî-dadî di ve mehkemeyê de tîrê pêkanî. Gotinên Sawciyê Almanya Rojava Rebmann ên weke, "Ev mehkemeya Kurdan, wê parastîna dewleta me û dadgeriya me bîne pêşîya hinde pîrsyarî, ên ku heya niha hîn nehatine ditin...", bawirnameyek in jî bo rastîya derketiye holê.

Deng û kadên daweya PKK li Almanya Rojava, hilimîn hemû weşanên cihanê û gelek şaxên weşanan li ser ve bûyerê bi firehî nivîsin. Berpirsiyarên tîkoşîna serxwebûna Kurdistanê yê girtî, bi livbaziyan weke vegirtin, xwepêşdan, rêveçûn û civan tenê nehatin hiştin. Kes, sazî û rêxistinên demokrat û pêşveçûyî bi belavokan, daxweyanîyan, danezanan û civinên jî bo weşanan, lîva politikî ya nedemokratîkî jî aliyê imperyalîzma Almanya Rojava, protesto kirin û piştigirîya xwe jî bo politikvanên Kurd ên şoreşger anin zîmîn.

Weke politikvanên Kurd ên şoreşger bi xwe jî dibêjin, imperyalîzma Almanya Rojava dixwaze tola (heya) "Mehkemeyên Nürnbergê" bistîne û wê "bawerîya nijadê serdestî şovînist ê jî Hitler maye" di karvaniyê de pêkbîne. Lê ev daxwaz, wê di pesir û qirikê de bîmine. Di kesbûna politikvanên Kurd ên şoreşger de wê nekaribe tîkoşîna serxwebûn û azadiya Kurdistanê û pêşengê ve tîkoşîna Partiya me PKK, pîrsyar bike; nikare xwe bigihîne himeke wusa, û serfirazî wê bibe yê PKK, lew PKK gelê Kurdistanê bi xwe ye.

HINDE DÊMEN Û KÊLÎ JI RÛNIŞTINÊN DADGEHÊ

Roja 24'ê Cotmehê 1989'an, daweya li diji 18 politikvanên Kurd ên welatparêz destpêkir. Imperyalîzma Almanya Rojava bi vi awahî dest bi karê xwe yê di dadgehên de jî kir. Vê rojê, dora saet 9.30'an de, hemû organ û şaxên weşan û rojnameyan Almanya Rojava, gelek dadperwer, dadparêz, parlamenter û rojnamevanên jî gelek welatên cihanê, ku jî bo şopandina dadgehê hatibûn û bi teki-liya girseki tund jî gel, mehkeme destpêkir. Berî em li ser bûyerên, roja yekemîn di eywana dadgehê de çêbûnê bisekinin, em dixwazin rewşa di eywanê de hindêkî bidin nasin. Ji ber ku sazandî, danî û avakirina eywanê bûyerêkî wusa ye, di dirûka Almanya Rojava de heya di demê faşîzma Hitler de jî nehatîye ditin. Rastî tenê jî sazandîya eywanê pîr hesan e, mirov bibîne û bizanibe, ev daweyê, çiqasî bê bîngeh e, û ve rastîyê rind fahmbike. Berî her tiştî, 18 politikvanên Kurd ên welatparêz xistine nava hinde mezelen jî camê. Du metre û niv bilind in û dişa bi camê jî birên eywanê yê din hatine birin. Dîjbi-hin qafesên taybetî. Di navbera politikvanên Kurd ên qafesên de, gardiya-

nên mina debdebeyan û gorilan disekin û dixebitin, da girêdan û pêwendiyên di navbera girtiyên de gelek bi tixûb bimînin. Car caran jî seri didin kotekê. Derfetên teki-liyan girtiyên bi tu kesî re nin in. Bi dadweran re jî girtî, nikarin rast û rast teki-liyan avabikin, ji ber ku abukat bist metran jî girtiyên dîr, di derveyî qafesên rûdin. Girtî pêl pişkoken li pêşîya xwe dikin û wusa bang li abukatên xwe dikin, da werin pêşîya qafesên jî camê û jî qulên di camê de bi hev re bipeyivin. Peyvên xwe jî, tenê bi rîya wergerandinê bi hev didin teki-liştin. Tiştên di dadgehê de zîrê gotin, bi rîya wergerandinê jî bo zîmînê Tirkî tîrê "wergerandin", lê ev jî bi navîngên guhan (hacetên bihistinê) dibin. Gotinên girtiyên jî werdigerînin zîmanê Almanî. Kêliya hakim bixwaze, dikare mikrofonên girtiyên an jî abukatan bibirre, da deng jî wan derbas nebe. Tiştêkî wusa hin di dirûka Almanya Rojava de nehatîye ditin û bihistin. Ev jî weke "bawirnameyên" iddiayên mina, "ev girtî gelek bi tehlûke ne" tîrê hilimandin. Bi armanca protestokirina ve rewşê, di roja pêşemîn de abukat, daxwaza xwe danî holê, ku naxwazin jî girtiyên cuda rûnin. Lewma rûniştin cihên xwe û man ser piyan, û li pêşîya camê jî qefesên rawestî. Bili hemû bangên hakimî hemû abukatên girtiyên, bi gotinên weke, "Ev rewş ne miroviye. Ev êrişeke diçe ser rûmeta girtiyên..." protestoyên xwe anin zîmîn. Paşê nav û kesbûna girtiyên hatin xwendin. Pêşî bang li girtiyê bi navê Ali Aktaş hat kirin. Ji wî hat xwestin, here cihê xwe rûne. Ev bang bi Almanî hatibû kirin. Di wê kêliyê de Ali Aktaş bi girtiyên din re dipeyivi û bangê jî bîni fahmnekir, jî ber ku banga Almanî wernegerandibûn zîmanê Tirkî jî. Gava hakim ferman da, jî bo girtî bibin cihê wî, se-çar gardiyên bi lez êrişî Ali Aktaş kirin. Bi hiceta ve bûyerê paşê, êrişî hemû girtiyên din jî kirin. Li pêşîya çavê komisyona dadgehê û hemû şopdaran, di navbera girtiyên Kurd û gardiyanan de pevçûn û lihevixistin derket. Di ve pevçûnê de girtiyên bi navên Meral Kidir, M. Sait Yildirim û Ali Aktaş jî hinde derên xwe birindar bûn. Dadparêz û parlamenterên biyanî yê ve rewşê ditin, navê "qirêj" û "gemar" dan bikaranînan û mina hemû vexwediyên di eywanê de derketin ser kursiyên û bûyerê bi dijiyarî protesto kirin. Bi yek carê dengê dîrîşmeyên weke, "Bijî serok APO!", "Bijî Partiya Karkerên Kurdistan!", û "Bimirin dagirkeriya faşîst a dewleta Tirk û imperyalîzm!" eywanê dagirtin û bilind bûn.

Piştî ku rewş hindêkî bê deng bû, karê xwendina navan doma. Hinek jî girtiyên wusa xwe dan nasîkirin:

"Navê min ne gelekî pêwîst e; ez şervanekî azadiyê me, endamê PKK û endamekî tîkoşîna rizgariya netewa Kurdistan im." (Ali Haydar Kaytan)

"Ez endamê komara mirovatiya azad û PKK me." (Meral Kidir)

"Ez endamê PKK me û endamekî Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan ê sîniştî me. Hima we, wê nikaribe faşîzma dewleta Tirk di jiyânê de bigire, jî bo ve yekê hima we ne bes e." (Selahattin Erdem)

Piştî xwendina navan û nasîna kesbûnê, abukat jî nuh ve hoyên dadgehê protesto kirin. Hinde daxwazên xwe jî bo rakirina van hoyan anin zîmîn. Gava abukat ve dikiran, çendek jî wan jî, daxweyanîkirin, ku dadgehê li Amedê jî şopandine û dîmenên li wir ditine li vir dubare

dibin. Anin zîmîn û gotin ev tribûnaleke (mehkemeya skandalên mezin), li diji zagonan û peymanên navnetwan e. Paşê du abukatên jî aliyê dewleta Almanya Rojava jî bo girtiyên hatibûn anin, "Hîmeta me jî bo tîkoşîna serxwebûnê ya gelê Kurd heye. Lewma em jî mehkemê dixwazin, me jî vi kari dîr bixe..." gotin û bersiva banga politikvanên Kurd dan, gava gotibûn, "Rûmeta karê xwe qirêj nekin."

Di roja duwemîn de Ali Haydar Kaytan, axafeke politikî pêşkêş kir û got, ev daweyê ne mafdar e û jî ber ve yekê jî daweya li derveyî prensîbên dadî divê bê sekinandin û dev jê bê berdan. Lê hemû wergeranên jî aliyê dadgehê hatine anin, nekarin axiftinê wergerînan Almanî û car-caran jî bi zanatî seri dan wergerînan şaş. Gotina, "Ev daweyê, hilimandîna şovînist e xwe dide der; li ser bîngeha bawerîya nijadê serdestî ku jî faşîzma Hitler maye bi navê imperyalîzma Almanya Rojava xwe bilind dike" weke, "Ev daweyê, ... bi navê gelê Almanya Rojava..." hat wergerandin. Ev rewş jî aliyê abukatên girtiyên nehat peji-randin. Di dawiyê de axiftina wî ya politikî, ku divibû di roja duwemîn de bigihê dawiyê, negihê dawiyê. Wê rojê axiftin hat sekinandin û jî bo roja duşemba pêşîn hat hiştin. Pêşemîn di roja dewemîn de, herçiqasî xwestin tengasiyê bi navê zoriyên zîman û wergerandinê bidin şani kirin jî, di rastîniya xwe de ev, baş dida xweya kirin, ka çiqasî ev mehkeme sexte ye û heya pîvaneke pêwîst jî di nava tengezariyan de ye. Ger komisyonê hakimî jî ger jî koma sawciyan, pêşemîn jî koma sawciyan, bi gotinên xwe yê bangêşî û diji-behan ên Gobbels (wezîrê bangeşîyê yê Hitler), xebitin, jî bo daweyê mafdar bidin şanîkirin. Li ser rawestî û gotin, divê ev daweyê bê kirin, û ne li diji tîkoşîna rizgariya netewa Kurdistan e. Xwestin rewşê bi ve nolê bidin xweya kirin û qalîkekî dadgeriyê bikişînin ser daweyê... Di domana herdu rojên pêşîn de, xwendina iddiyanameyê nekari destpêbîke.

Di herdu rojên pêşîn de jî dostên biyanî; komisyonê jî Yewnanîstanê (parlamentê PASOK jî Vanakos, du dadger, endamekî sandikatan û du rojnamevan), dişa jî Qibrîsê komisyoneke fermî (yek jî Partiya Komunist û yek jî jî Partiya Demokrat; herdu berpirsiyar jî aliyê parlamentoyê bi fermî hatibûn şiyandin), herweha sawciyekî Frensi û li keleka rojnamevanekî jî Swêd parlamentêkî Swêdi jî tevli rûniştinê dadgehê bûn.

Hemû şopdarên jî komisyonên biyanî yê hatibûn, di daxweyanîyên bi-xwe de gotin, li hemberê ve daweyê şoqek girtine û ev daweyê bi navê Ewropa, deqekê şermê ya mezin e. Gotin, armanca bîngehin a ve daweyê, bi tevayî û seranserî politikî ye.

Rûniştinê dadgehê roja 30'ê Cotmehê berdeyam kirin. Weke rojên pêşîn, di roja sêwemîn de jî, pîrsa wergeranên û wergerandinê bû pîrsa yekemîn û girantirîn. Ji ber ku wergeran berî hingê nekarîbûn gotinê Ali Haydar Kaytan wergerînan, roja sisîyan berpirsiyarê dadgehê çar wergeranên nuh jî anin. Lê belê ev wergeranên nuh, berî hingê, di rojên şopajotîyê û êrişên polîsan de, wergeranî jî bo polîsan û saziya sawciyan kiribûn. Herweha, gava êriş diçûn ser malan û mal dihatin sehkirin, ev wergeran jî tevli operasyonan bûbûn. Abukatên girtiyên ve rewşê ronî derxistin holê û gotin, ev wergeran nikarin bêalîgirî wergerandinê bikin. Ji dadgehê xwestin, di ve da-

weyê de wergeraniyê nekin. Herweha eşkere kirin, ev wergeran heye ku pêwendiyên wan bi dewleta Tirk re jî hebin û ve yekê jî anin zîmîn. Ji ber ve yekê, komisyona dadgehê kete nava rewşê nezanîna re û çareyan û got, wê bes be gava wergeran gotinê di dadgehê de bi kîni û naverokî jî bo girtiyên bibêjin. Li hemberê ve rewşê abukat H. Eberhad Schultz ve pîrsî kir: "Di mehkemeyên faşîst ên dewleta Tirk de jî, rewşê wusa heye. Gelek kesên Tirkî nîzanîna û tenê Kurdî dizanîna dikevin bin rewşê wilo de. Çawa dibe, di dewleteke 'dadî' mina Almanya Rojava de jî, rewşê ve nolê dikarin xwe bidin şanîkirin?" Sawci jî ve bersivê da: "Bê şermiye, tu me diji-bihîni rejîmeke min a dewleta Tirk. Heke li Tirkîyê min a cem me maf jî bo abukatan bihatan dayin, hingê wê Tirkîyê jî min a me bûbiya dewletekî dadî." Weşanên Tirkîyê van gotinên Sawci, weke "Sawci zîmanê xwe dirêjî Tirkîyê kir" nîrxandin û dan bihistandin.

Gava pîrsa wergeranên nuh jî rastî tengezariyê bû, ve carê jî abukatê jî aliyê dewletê hatibû anin û abukatekî "parastîne" yê bi kotekiye, Dr. Kürten, dest bi axiftinê kir û bi navê girtiyekî peyivî. Bi vi rengî xwest re jî bo provokasyonên nuh veke. Hemû girtî bi hev re, wî protesto kirin. Şopdar jî tevli protestoyê bûn. Gava dişa mafê peyvandinê jî bo abukatê "parastîne" hat peji-randin û dayin, girtî û şopdar li diji wî bangin û gotin, "Yuh!" Gotinên wî birrin. Di encama ve de, hakim dest bi tehdîtan kir û got, "Heke ev wusa berdeyam bike û dişa protestoyên ve nolê bilind bibin, hingê ev daweyê bê hebûna girtiyên bidome." Kêliya abukatên girtiyên xwestin li hemberê van gotinan rabin, bi yekcarê û jî nişkan ve rûniştin hat rakirin û pîrsyarî jî bo wê rojê hate sekinandin.

Rîsta abukatên "parastîne" yê kotekî, pêşemîn di ve roja sêwemîn de, bi şeweyê zelal derkete pêşîya çavan. Ji ber ku bi gotinên xwe, hem axafên girtiyên rawestandin, hem jî di demekê de xwe gihandin hewara komisyona dadgehê, ku seranser ketibû nava bêçaretiyê. Ji aliyê din jî, xebitin, bigehêkê avabikin, da daweyê bê hebûna girtiyên bikaribe berdeyam bike.

Di rûniştina roja 31'ê Cotmehê de, abukatên girtiyên protesto kirin, jî ber ku abukatên "parastîne" xwe tevli axiftinan dikiran û gotina xwe jî bo peyva girtiyê bi navê Selahattin Erdem berdan. Selahattin Erdem di axiftina xwe de got, ev karekî provokasyonî ye. Ev azîneyê, tî bikaranîna jî, ber ku bawerî û logika "bû û dawî bû" ketiye nava tengezariyê. Selahattin Erdem herweha got, ev tehditeke li diji girtiyên, jî ber ku, "Hedef û daxwaza xwediyên daweyê eve, da bê hebûna girtiyên û bê hebûna awîra gelemperî daweyê binin ber keviya bû û dawî bû." Di dawiyê de abukatê "parastîne" neçare ma, da dev jî axiftina xwe berde û rûne cihê xwe. Paşê dişa pîrsa wergeranên doma û bû nexweşiyek. Di ve navberê de komisyona dadgehê biryareke xwe da nasin, ku bersiva abukatan bû.

Weke me gotî, di roja yekemîn de abukat gotibûn, hoyên mehkemê ne mirovî ne û mafên mirovan tîrê perçiqandin. Ji mehkemê xwestibûn, da ev hoy bîr rakirin. Li gora ve biryarê, hemû hoyên hebûn, wê min a xwe bimînin. Bîngeha ve biryarê jî ev bû, daweyê bi çî awahî parastîne ranawestîna û mafên mirovan jî ne bi wê yekê ve girêdayî ne, ka girtî li ku derê

rûdin. Ev gişt bi logikeke rezil û faşîst hatin ser zîmîn. Girtî Hüseyin Çelebi bi navê hemû girtiyên ve biryarê protesto kir û got, "Ev bikaranîneke faşîst e. Li vir, tî xwestin, tola mehkemeyên li Nürnbergê bê standin." Weke tî zanîna, piştî binkeftina faşîzma Hitler mehkemeyên Nürnberg hatibûn danîna, jî bo pîrsyarîkirina subay, hakim û kesên dinê yê sucên mirovî pêkanibûn.

Piştî gotinên Hüseyin Çelebi, destura axiftinê nedan abukatan û daweyê jî normalê zûtîr hat girtin. Lewma Selahattin Erdem jî dîrîşmeyên, "Bijî Partiya Karkerên Kurdistan!" û "Bijî serok APO!" bangî. Şopdar jî bi dîrîşme û liliyên xwe tevli bangîna wî bûn û protestoyê bilindtir kirin.

Di ve rojê de, gava girtiyên birin hucreyan, hinek jî wan jî pêlîngan jêr ve dehfandine. Di hucreyan de li hindekan hatiye xistin û rastî gotinên nîzm bûne. Rûniştina ve roja çaremîn û rewşê ve rojê gelekî gergîn bû. Bi berdeyamî provokasyonên polîsan û gardiyanan xwe didan şanîkirin. Lewma abukatên girtiyên şoreşger jî, di dawîya ve rojê de wusa digotin, "Rûniştinê dadgehê her biçê ve gergîntir bibin. Wê hinde provokasyon çêbibin. Wê bixwazin, girtiyên neyin rûniştin. Tu caran rûniştin hevqasî gergîn nebûne. Em van rastîyan tevan baş dibînin, lê em bi ser abukatiya xwe, nikarin tiştêkî zêdetir bikin. Ji destê me hew tiştêkî din tî. Tenê hevkarî û piştigirîya li derve, dikare posîdeyên xwe li rotaya û çiyîna daweyê bike û re bide daweyê..."

ÇEND JÎ CIVANOK JI DADGEHÊ

Di birekî daxweyanîya xwe de Ali Haydar Kaytan wusa digot: "Zagonên Almanya Rojava jî hinde alîyan ve jî bo me biyan in. Nimûne, dikarin bi çî awahî berjewendî jî dadgerî û zagonan bigirin, da çêtir bikarîbin şervanên tîkoşîneke rizgariyê pîrsyar bikin."

Gava gotina, "Ev daweyê, hilimandîna şovînist e xwe dide der; li ser bîngeha bawerîya nijadê serdestî ku jî faşîzma Hitler maye bi navê imperyalîzma Almanya Rojava xwe bilind dike" weke, "Ev daweyê, hilimandîna şovînist e xwe dide der; li ser bîngeha bawerîya nijadê serdestî ku jî faşîzma Hitler maye bi navê gelê Almanya Rojava xwe bilind dike" hatî wergerandin û gotinên Ali Haydar Kaytan wusa hatin badan, sawci got, "Çima hun li diji ve wergerandinê radiwestin, min fahmnekir. Ez bi xwe, min gelek baş fahmkiriye, Ali Haydar Kaytan çî dibêje." Li hemberê van gotinên sawci, hemû şopdar, abukat û politikvanên girtî dest bi kenê kirin. Tenê bi kenê û civanokan bersiva sawci dan.

Carekê wergeranê bi navê Başoxlu, daxweyanîyê girtiyên şaş wergerand. Hakim jî wî pîrsî, "Dibêjin, te şaş wergerandiye, ma ev rast e!" Wergeran jî ve bersivê da, "Ne ez, hersê wergeranên din tevli saziyên Tirkîyê xebitîne (!)" Ji aliyê wergeran jî bîni pîrsê fahmnekiribû, jî aliyê din jî hinde gotinên xwe derew derêxist, ku berî hingê jî çendekê gotibû, "Nexêr, çî pêwendiyên me bi saziyên Tirkîyê re heya niha nebûne!" Lê hakim, hema bi lez ve naveroka axiftinê diguhurine û dixwaze ve kêmasiya wergeranî biniximîne.

Di roja duwemîn a rûniştinê de, divibû hevoka (cûmleya) yekemîn jî daxweyanîya Ali Haydar Kaytan bi-hata wergerandin. Herçiqasî Ali Haydar Kaytan çend caran hevoka xwe jî nuh ve dibêje jî, wergeran nikare wergerîne. Hingê yê wergeran berê xwe dide komisyona hakimî û dibêje, "Li kêmasiya min bibihurîn, ev 'girtî' gelek li politikî dipeyive, ez nikarin wergerînim..."

Destpêk di rûpela dawî de

bikaribe serdestiya xwe avabike. Ji ber vê yekê jî, herçiqasî xwestin imaja hembaweriya xwe bidin hilmandin jî, jî ber dubendî û pozberiyên berjewendi, ev rasti xwe da şanikirin. Nexasim di pejiwandina û dayin pejiwandina biryaran de, jî çavan nerevî, ku imperyalizma USA serdest e. Avakirina komisyona parlamenteran a navnetewan li dora Senatorê USA Claibare Bell û Serokê Komisyona Mafên Mirovan ê Parlamentoya Îngiltere Lord Avebury, bawerî û ditina me tîkûz dike. Weke tê zanîn, li dora van kesan avakirina komisyonekê, biryareki herî pêş bû di konferansê de û wusa jî hat pejiwandin. Ev bûyer tenê, baş şani dike, serdestî di destê USA de ye.

Herçiqasî konferans bi şanikirina hinde sedemên "mirovî" civina xwe pêkani jî, pir eşkere ye, berê konferansê û daxwazên wê ne ev bûn. Ev konferans, di bingehên xwe de platformeke wusa bû, da pîrsa Kurdan di çarçîva sistema imperyalistî kapitalist de û di bin kontrola vî sistemê de, bi rengê otonomiyê, bê verisandin. Di vir de pîrsêk tê bira mirovî û ev pîrs di cih de xwe pêwîst dike: *"Çima di salên berî niha de pîrsêkî wusa neke ber destê van hêzan û ev hêz pîrsê neanîn rojenina xwe. Çima, pêwîst piştî sala 1980'an kete rojenina wan û ev jî bi şeweyeke, her diçe posîdeyên xwe xurttir dike?"* Kê tenê pêşveçûnên li Kurdistanê jî nêzik ve dişopîne, bê zehmetî wê bikaribe di cih de bersiva vî pîrsê bide. Em dikarin pîrsa xwe bi vî rengî jî deynin: *"Ji ber çî hemû hêzên paşverî, ku li dijî teviya gelê Kurdistanê ne, tevli hemû welatî-roşên xayîn ên ji Kurdistanê, serî dan civîneke wusa. Çîne hoyên vî civîne kirine tiştêkî divêti û bûne bingeh ji bo pêkhatina wê?"*

Weke em tev dizanin, armancê bingehî-ê faşîzma dagirker a 12'ê Êlûnê, perçiqandina tîkoşîna serxwebûnê ya di bin rêberiya PKK de bû. Faşîzma dagirker jî bo tunekirina rizgariya netewî û tîkoşîna serxwebûnê derkete ser rê. Dixwest pêşî ve vatîniya xwe ya bingehî biserbixe û paşê li dijî berjewendên gelên Rojhilata Navîn û jî bo herjewendên imperyalizmê xebata xwe bidomîne. Statûkoya li Rojhilata Navîn li dijî imperyalizmê ber bi sîdên gelan ve diçû. Faşîzma dagirker jî wê bi navê imperyalizmê dest danî ser rewşê û wê bixebitiya, da vî li gora berjewendên imperyalizmê ber xwe ve bizivirine. Lê pêşveçûnên di demê de derketin holê, nehiştin ev pîlan bigihe armancên xwe. Ji ber ku PKK jî rast dest danî ser pêşveçûnên deman û bû hêzekî rêzan: hemû komplo, provokasyon û xebatên tunekirîniyê yê faşîzma Tirkî jî, di avê de çûn. PKK, bi giyana hilpişkîna şoreşgerî û êrişê di mîjûya 15'ê Tebaxê 1984'an de, şerê rizgariyê bi fermî danezane kir. Hilpişkîna 15'ê Tebaxê, di serî de li Kurdistanê, di qada navnetewan de posîdeyên mezin dagerand. Pêşemîn gelê Kurdistanê hilpişkîniyê jî di lî û can pîroz kir û gel hat heya ber keviya raperin û serhildanekê. Di demên paşê de tîkoşîna rizgariyê, bi gav û hilgavîniyên mezintir pêşveçûna xwe domand. Partiya me, bi Kongreya xwe ya Şewemîn, destpêkir wan pêşveçûnên mezin û diroki biverisîne û encamên wan zelal bike. Nîrxandîniyên xurt di derbarê demên bihurî, li ser vî bingehê ronahî kirina hatîniyê û gihandîna hatîniyê ber pîlanên jêhatî, pêşîya şerê me yê rizgariya netewî rind vekirin. Bi vî rengî gelê me di qadên konevani û leşkerî de giha ERNK û ARGK. Artêşbûna gelê me destpêkir û gelê me gavên ber bi dewletbûnê ve avêt. Ji ber vê yekê, salên 1987 û 1988, jî bo tîkoşîna me, bûn salên bi tîkoşîniyê tîjî û wusa derbasî diroka bûn. Şerê taybetî yê dewleta Tirk heya derekê hat rawestandin û pêşî hat girtin. Kete nava

Riya veristinê ne otonomî tenê serxwebûn e

"KONFERANSA PARÎSÊ" MIRÎ JI DAYIKA XWE BÛ

rewşekî bê serdestî û insiyatîfê hunda kir. Êdî rîsteke zêde û mezin nemabû, da bikaribe bileyize. Yekîtîyên taybetî yê artêşa Tirk jî karîniyên xwe dîr ketin. Bûn cerdevanên bê serî û serok, weke nizanîbûn li dîv çî digerin. Zivîrin wan yekîtîyên cerdevanîyê yê nîrxên giyanî û diravî yê gel talan dikin û didizin.

Di nava rewşa wan pêşveçûnan de, her roja diçû, pîrsa Kurdistanê jî pêwîstiya xwe mezintir kir. Kete rojenîna imperyalizmê û heya xwe kire benda yekemîn di rojenîna wê de. Di sala 1988'an de bi tevayî ronahî bû, êdî pîrsa Kurdistanê nema dikare di statûya kolonyalizma klasîkî (kevînarê) de bê girtin, ku berjewendên imperyalizmê diparast û jî bo wan baş bû. Pîrsa Kurdistanê xwe gihand wê xalê, da pîrs li derveyî sistema imperyalistî kapitalist de bê verisandin. Xwe gihand rewşekê, da bi sosyalizmê û sistema sosyalizme bigihe veristînekê. Di vî barê de, heya bê gotin pêşî vebû. Êdî imperyalizm nedikarî li ser bingeha kotekê û bi şeweyên kevin ên klasîkî pîrsê tunebike. Ev bi tevayî bê derfet bû. Ev pêşveçûn bû bingehê, da sistema imperyalist dev ji ditîniyên xwe yê inkarvan berde û neçare ma, da nêzîkbûnên cuda deyne pêşîya çavan. USA baş dit, li kêleka zor û koteka leşkerî ya şîrîkî berê xwe bide veristîniyên politîkî jî, lew ev êdî bûbû pêdivîyêkê pêwîst. USA rind dizane, pêşemîn di Şoreşa Vietnamê de serî dabû kotekê leşkerî ya kor û hişk. Lê ev logîka kotekê binkeftîneke mezin girtîbû. Niha di encama fêrên jî vî binkeftîniyê derdixîne de, hinde politikayên nûh jî dike kar û barê xwe. Lê belê, gava xwe nêzîkî veristîneke wusa dike, Kurdistanê ku jî xwe re bingeh digire, di nava wan sisteman de dihêle yê berjewendên wê diênî zimên. Ji ber vê yekê jî, divê PKK bi tevayî bê tunekirin, lew PKK dixwaze pîrsê di sosyalizmê de bibe ber bi veristîniyê ve û pêşengîya veristîneke wusa dike. An jî USA dixwaze PKK hindekî likide (tasfîye) bike, da bizivire *"PKK'yêkê nerm."* Lewma imperyalizma USA di sala 1988'an de dîrîşmeya, *"Êrê jî bo Kurdistan, ne jî bo PKK!"* hilda. Vê dîrîşmeya xwe di nava rêzên Partiya me de jî, bi rengê, *"Êrê jî bo PKK, ne jî bo APO!"* da hilmandin û xwest bi vî rengî dîrîşmeya xwe jordest bike. Da vî bivejîne jî, çend xulamên xwe livand, ku berî hingê wan amandê kiribû. Ew provokasyon û komploya sala 1988'an a bi nas û tê zanîn, di bin wan hoyan de pêkhat û xwe da pêş.

Disa, şerê Îran û Iraqê, ku heşt salan bû didoma, faşîzma Saddam anîbû ber keviya rûxandîniyê. Valahiya vî şerî derxistîbû holê, berjewendên mezin dida tîkoşîna me ya serxwebûna netewî. Lewma şer hat rawestandin. Pêşemîn ew pêşengîyê xwe-spar ên li başûr û rojhilatê Kurdistanê, ku jî salan vir ve ye jî bo berjewendên malbat û eşîrên xwe, avahiya xwe danine ser şerê gelê me, şerê Saddam nekîrin an jî nehiştin ev şerê Saddam bikin û bi vî awahî him û quwwet dan Saddam. Ji xwe pir eşkere ye, hevsarê van bi tevayî di destê imperyalizmê de ye. Di *"Konferansa Parisê"* de, Celal Talabani neçare ma, vî yekê bi şeweyeke ronak bipejirine û bine ser zimanê xwe. Weke kovara *"2000'e Dogru"* nivîsi, dibêje, gava jî aliyê Celal Talabani pîrsa, *"Ma politikayeka Frense ya durî heye?"* hat ser lêvan, leyistoka xwediyên konferansê jî birin girt. Ev pîrs jî aliyê Celal Talabani hatibû pîrsîn. Neynika Kurdan *"made in*

France" şikest. Sazbend û durîstkarê vî karî (konferansê) Bernard Kouchner sor û zer bû. Mîna lîmunê lî hat. Bîli vî jî, Celal Talabani her di wê rojê de, di hinde axiftîniyên xwe de daxweyaniyên baldartir pêşkêş kir. Wusa got: *"Di dema şerê Xalicê de, hindîk mabû Iraq binkeftî bibe. Kouchner, bi min re û bi Abdurrahman Qasimlo re hevdiyên çêkir. Da hikûmeta Bexdadê di şer de neşike, jî me xwest, em livbaziyan xwe yê leşkerî bisekinînin. Ser daxwaza wî, me vî yekê kir. Me şer û operasyonên li hemberê Iraqê rawestandin. Lê gava lihevhatina rawestandîna agirî çêbû, Saddam destpêkir, Kurdan tunebike..."* (Kovara *"2000'e Dogru"*, 29. Cotmeh 1989, Hejmar 44)

Weke em jî van gotinan derdixînin, di diroka çî gelê cihanê de, bêbextî û îxaneteke wusa nehatiye ditîniyê û bi hesanî em dikarin wê bibêjin. Rêxistîniyên xwespar ên hene, rast û rast di bin kargîriya û fermanên imperyalizmê de ne, gotîniyên wan tevan yeko yeko di karvaniyê de pêktînin. Ji gotîniyên Celal Talabani ev baş tîni fahmkirin. Bê rûmetî û ruswabûneke welê, tujî û seriyê xala îxanetê ye. Lew ev hêz, berpirsiyariya tiştêkî wusa dikin û karê wan jî tenê eve. Celal Talabani vî rastiyê bi xwe pejiwand (bi devê xwe îtiraf kir.)

Pîlanên jî bo tunekirina tevgera PKK, ku şansê bikaranîniyê nade pîlanên imperyalist, ne tenê ev in û tenê bi van bi tixûb bûne. Di serî de imperyalizma Almanya Rojava, hêzên imperyalist ên din jî, bi azîneyên girtîniyê, dîvketîniyê û hîw. êriş birin ser malên Kurdan û sazîyên Kurdistanî, ku bi tevayî zagonîne. Disa, bi destêkî imperyalizmê yê seranser, dagirkeriya Tirkên faşîst teviya hima xwe di şerê taybetî de livand û armaçna xwe gihandîna encamêkê danî pêşîya xwe. Lê Partiya me, bîli van êrişên jî gelek alîyan ve, baş zani, sala 1988'an bi serkeftîna gelê me li şûn bihêle. Li ser vî bingehê, di van rojan de ku em hatîniyê dawîya sala 1989'an, sixletên girseyî yê şerê me yê rizgariyê tîkûztir û saxlemtir bûne. Bidestveanîniyên mezin û diroki derketîniyê holê. Niha ne tenê militanên Partiyê ser dikin, di bin pêşengîya wan de neteweyê şer dike û ber bi avakirina demokrasîya geli ve diçe.

Di vî rewşa pêşveçûnên lezûbez ên li Kurdistanê de û li ser bingeha qezencên Şoreşa Kurdistan, tîkoşîna me ya rizgariyê ne tenê gelê me xistiye bin posîdeyên xwe. Xwe gihand sixletekê, ku di serî de gelên herêmê, bikaribe teviya cihanê bixe bin posîdeyên xwe. Belê, tîkoşîna me niha gihaye sixlet û taybetîyêkê bi vî navrokê. Ji ber koçberên şerê me yê rizgariyê û sixletên serketîniyê, sala 1989'an bû navendeke bal û dehndariyê. Ji ber ku di vî domana niha de, pîrsa Kurdistanê dixwaze xwe bigihîne himêkî xwe di sosyalizmê de biverisîne û li ser vî bingehê, jî hemû alîyan ve xwe jî sistema kapitalistî imperyalistî û dagirkerîyê bi tevayî qut dike û berê xwe daye tiştêkî wusa, ew hêzên me kada wan kiriye jî, dest bi liv û tevgerêkê dikin. Sedema xwe livandîna wan, bi vî rastiyê ve girêdayî ye. Ji ber ku êdî nêzîkbûnên tenê inkarvan û bi bingeha kotekê, ne derfet e, bikaribin pîrsê li gora berjewendên wan biverisînin. Serxwebûna netewî ya di bin pêşengîya PKK de, jî bo gelê me bûye daxwaz û hilbijartîna yekem û tenha; van hêzan jî dehfandiye wê derê, da hinde çareyan deynîniyê pêşîya xwe û li gengazên nûh bigerin. Bê guman, ev hêz tev, li hemberê serxwebûna netewî, bê rê û

çare ne. Nikarin tiştêkî bikin, bîli wê girara savarî ya diho jî nûh ve germ bikin, û di bin navekî teze de disa pêşkêş bikin. Tiştê bikaribin bikin, belê, tenê eve.

Li ser vî bingehê hêzên imperyalistî *"Peymana Sevres"* hindekî din dixemilînin û dixwazin mîna veristînekê bi kotekê bi gelê me bidin pejiwandin. Alîyên xemilandi yê *"Sevres"* a nûh jî, jî komên xayîn û xulamên çêdikin, ku bi salan di metropolên Ewropa de wan xwedî kirîne, navên weke *"rizgarixwazên netewî"*, *"sosyalist"* û *"komunist"* li wan kirîne û xwestîna wan mîna berpirsiyarên gelê Kurd bidin naskirin û pêşkêş kirin. Alîyê jî *"Sevres"* a kevîn cuda dibe, tenê eve. Nexasim berî *"Konferansa Parisê"* bi gelekê, Sekreterê Gelemperîya PKK rêheval Abdullah OCA-LAN, di hevpeyivîneke xwe de ya jî bo kovara *"2000'e Dogru"*, danîbû holê ku ev wê wusa çêbibe. Baweriyên xwe wusa danîbû: *"Ne, jî bo daxwaza pejiwandîna ,Sevres'a jî aliyê PKK! PKK piştî xwe dide arîkariyên gelê Kurdistanê. Kani Turgut Ozal? Dibêje, .Dibe ku ez jî di nêzik de, bibim piştgirê otonomîya jî bo Kurdan. Heke ev hindekî din bikevin nava tengasiyê, jî xwe USA jî federasyonê dixwaze, wê bibêjin em jî dikarin bibin arîkarên USA. Ji niha vî dixwazin, hinek Kurdên hevxbatkar bixînin bin çengên xwe û amade bikin. Veristîna van bi arîkariyên USA û Ewropa, veristîneke dijîbihê ,Sevres'ê ye... Wê bibin ,şak-şak'-vanên vî veristîniyê."*

Di nava van pêşketînan de *"Konferansa Parisê"* dixwaze, weke veristîneke imperyalistî jî nûh ve *"Sevres"* e bikevîniyê û bike bela PKK, bi vî jî bihilmine rizgariya netewî û civakî ya gelê me û pîrsê mîna pîrsêka *"çandî"* bi destan ve bigire û bibe encamêkê. Hedef bi vî rengî hatiye danîn. Ev veristîniyê an jî veristîneke bi vî nolê, ne veristîniyê kês û pergalekê gelê me ne. Li bervajîya vî, jî ber ku vîyanê me ya netewî û mafên me yê doliwgeriyê li derveyî tixûbên xwe dihêlin, nêzîkbûn û veristîniyên paşverî ne. Ji ber ku veristîniyên tenê pêşkêş kirin, di rewşa niha de wê statûya gelê me tede ye perçe nakin. Vî statûyê hindekî nerm dikin û hindekî jî kamuflaj dikin, da ev statû bikaribe xwe bidomîne. Ev veristîniyê, tenê vî jî xwe re bingeh digirin û dizanin. Lê pir eşkere ye, çî resepteke (reçete) mafên doliwgerî û hikmdariya gelê me nasneke, nikare bê pejiwandin. Lewma *"Sevres"* a tê pêşkêş kirin, mirî ye. Ji xwe mirî jî za bûbû. Protestoyên kedkar û xebatkarên jî Kurdistanê, ku di domana konferansê de bilind bûn, vî yekê bi zelalî danîn pêşîya çavan.

Gava niha em çend gotinan jî konferansê û jî *"Panêla Mafên Mirovan a Kongreya Emerîka"* ku Xatun Mitterrand tevli bûbû, li vir disa bîni-vîsinîniyê, pîrs wê çêtir ronahî bibe. Axiftîniyê nêzîkbûnên jî van derdikevin, dijîbûna xwe û dijîmanîhiya xwe jî bo şoreşa me, çêtir didin naskirin.

"Li Tirkîyê di derbarê demokrasî û mafên mirovan de hinde pêşketîniyên baş hene. Lê di pîrsa Kurdan de, pêşveçûnên dijîbehî hin tune ne. Di dema pêşîn de, guman heye, pêşveçûnên vî nolê xwe bidin şanikirin. Ji ber ku, berî niha berpirsiyarên hikûmetê hebûna Kurdan jî nedipejiwandin, lê niha êdî dikin..." (Parlamentêrê USA Jerî Laber)

"Ji niha û pêve, emê bibin neferên ordiya, ku mafên gelê Kurd wê biparêze..." (Endamê Meclîsa Nûnerên USA John Potter)

"Divê em piştgiriyê bikin, da Komîs-

yonê Gelemperî ya Netewên Yekbûyî, li ser rewşa Kurdan rûniştîneke taybetî dirustbike; divê em piştgiriyê pêşniyareke bi vî nolê bikin... Tev bi hev re, emê xwe bigihînin serfiraziyê. Emê bi destîniyê xwe ve binîn, ku Kurd û çanda Kurdan bigihînin wê dadi û rûmeta mafkirîne... Rewşa Kurdan, zilma mirovan li ser mirovan bi xwe ye..." (Senatorê USA Edward Kennedy)

"... Me bala berpirsiyarên Frense kişandiye û gotiye, heye ev li dijî Tirkîyê birêvebibe. Di dawiyê de tiştê me gotî pêkhat. Mafê axiftîniyê jî bo endamên rêxistîneke separatîst (kêrîkar) hatiye dayin, ku kuştîniyên xwîn-xwar birêve dibe. Ev bi çî awahî nikare bê şîrove kirin. Ji aliyê me hate nîrxandin, ku ev tevgerêkê li dijî yekbûna axa Tirkîyê ye..." (Peykarê Wezîrê Karên Derveyî yê Tirkîyê Murat Sungur)

Weke em jî van gotinan jî dixwînin, hêzên bi salan in xwîna gelê me mîna zîroyan dimêtin; vî rojê xwe *"dost"* didin xweya kirin û xwe weke *"neferên artêşa rizgariyê"* didin navdan. Herweha dewleta Tirk a faşîst jî, dibêje *"erê"* jî bo verisandinê tê pêşkêş kirin, lê tevli vî jî, li hember radîweste jî ber ku welatpêrêkê li wir axiftiye. Welatpêrêz di axiftîna xwe de, li ser paşverûtiya veristîniyên konferansê rawestiyabû û veristîniyên rast ên jî bo berjewendên me yê netewî bi nav kiribû. Lê divê ev rasti jî, baş bê zanîn: Otonomîya imperyalizm û dagirkeriya Tirkî dixwazin pêşvebibin, alternatîfên weke otonomîya çandî, tenê statûya dildariyê ya heyî jî xwe re bingeh digirin û bîli vî çî armanceka wan a dinê jî tune ye. Lewma, tu caran ev nikarin bibin veristîniyên pîrsa Kurdistanê. Ji ber ku çarçîva problema Kurdistanê, nikare mîna *"hinde mafên çandî"* bê şanikirin û li ser vî riyê bê verisandin. Çarçîva pîrsê gelek jî vî dîr e; pîrsa serxwebûna netewî û azadiyê ye. Çêtir be gotin, veristîna pîrsa Kurdistanê, tenê şoreşa Kurdistanê ye. Vî rojê, şeweya vî veristîniyê jî tenê PKK pêşvedibe û ev xwe dike serdestê teviya Kurdistanê. Ji ber ku ev vîyanê gelê me ya rast e û berpirsiyariya û nûneriya gelê me dike, gelê me jî jî bo çarênusa xwe û danîna hatîniyê xwe bi şeweyêkê jîdandî xwe direjî ve kiriye. Lewma di rewşa niha de jî, pîrsa Kurdistanê, tenê li ser xaka Kurdistanê dikare bigihe encamêkê. Pîrs li ser vî rastiyê xwe dide zelal kirin û lew em dibêjin, *"Konferansa Parisê"* mirî jî dayika xwe bûye. Di nava xwe de jî, heya bê gotin, xwediyê dubendî û dijîbûnan e. Her hêzekî imperyalist, da bikaribe di vir de xurt bibe, xulamêkî xwe jî Kurdan dide pêş. Nîmunê, gava Frense xulamê xwe Kendal Nezan dide pêş, imperyalistên din jî xulamên xwe didin pêş. Ev aliyekî dubendiyên di nava hêzên imperyalist de datîne pêşîya çavan, lê aliyê bingehî jî eve, ku xulamên wan ên Kurd jî bîni tîkîlî û pêwendiyên xwe bi gelê me re nin in. Ji ber ku vîyanê gelê me, xwe gihandiye vîyanê PKK û bi vîyanê PKK re bûye yek. Pêşenge gelê me bi şeweyêkê kesin bawer dike, herweha gelê me jî di vî baweriyê de ye, bi şer wê serfirazî bigihe gelê Kurdistanê. Gelê me, bi karvaniya xwe ya rojenîniyê vî bawerî û bîra xwe, datîne holê û digihîne delîlan. Kin bê gotin, çî veristîneke bê PKK û jî aliyê PKK nehatiye pejiwandin, nikare xwe bigihîne encamêkê û wê mirî bîmine. Lewma hêzên imperyalist jî hemû enîyan êrişî Partiya me dikin. Bi vî awahî dixwazin xwe bigihînin encamêkê. Ev rasti dubendiyên di nava imperyalîstan de jî tujî dike. Di rojen pêşîn de, rewşêkê tîjî pozberî wê derkeve pêşîya me. Lê hemû keftûleşt û kefarat bê huda ne. Pîrsa Kurdistanê ne li Parisê, Stockholmê, Londra û Waşingtonê, li ser axa welatê me, bi lez ber bi rizgariya rast ve diçe...

Piştî şikestina serihildana klasîki ya dawiyê li Dêrsimê di salên 1937 û 1938'an de, êdi Kurdistan kete nava domanêke tari û mîja biyanîyan. Êrîşên dijmin ên leşkerî xwe zivirandin êrîşên diçin ser ziman, çand û toreya Kurdan. Nemaze piştî salên 1950'an êdi kapitalîzma Tirkîyê xwe gihande kapitalîzmeke monopol. Li ser vê bingehê koçberekî nuh a kedxwarî û mejokdariyê bi dijwarî destpêkir. Dijmin dixwest otorîteya konevaniya xwe li keleka ya leşkerî ji her alî ve serdest bike. Sistemêka fireh a hin-û-ferkirina zimanê Tirkî û her cure bikaranînen asimilasyoni pêkani. Dijmin, bi van tevan disa têr nedibû, lewma dixwest qirkirineke spi pêk-bîne û gelê Kurdistanê ji welat dût bike. Dijmin dixwest, da gelê me êdi hevî û tiqeyên jiyaneke azad ne li ser axa niştiman, lê li derveyî welat bibine. Di bin posideyên van de û ji ber kûrbûna krîza (aloziya) kapitalîzma Tirkîyê, gelek birên gelê me neçare dibûn, xilasiya xwe ji lêdan, hingavtin û pîkolîyên dijmin li derveyî welat bibinin.

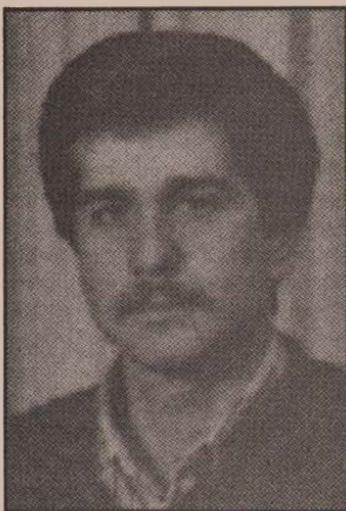
Malbata hevalê Xeyrî, yek ji wan malbatên yekemin bû, hina di salên dawîya 1950'an de neçare bimîne ji welat dût bike. Ji xwe bilî zilm û zora dijmin, giraniyeka dijwar a feodal-kompradoran ji li ser wan hebû. Rewşa jiyane nebaş dibû û ji hev diket. Êdi mafê jiyane, ji ber zehmetkêşî û nexweşîyan li gundê Mercê navçeya Mehserî êrdima Mêrdînê nedima. Malbata hevalê Xeyrî, dev ji

Sembolê pîroziya Akademiya Mahsum KORKMAZ: Mistefa Mihemed Elî HESEN (Xeyrî)

her karê xwe, xwedikirina pez û sewalan, xebatên çandiniyê berda û berê xwe da Rojhilata Navin û li bajarê Beyrutê xwe bi cih kir, ku navendekî (merkezekî) politîkî bû. Ji nuh ve demê hêjarî û belengaziyeke nuh vebû; zilm, zor û reşîya ji ber dûriya welat destpêkir. Niştecihe bajârê Beyrutê li welatê Libnanê, bi rengêki derveyî mirovatiyê li wan dinêrin. Neçare bûn ji bo domandina jiyane, cihê xwe di hemû karên zor de bigirin.

Di nava rewşeke wilo de, di sala 1963'an de, hevalê Xeyrî çavên xwe li jiyane vekiribû. Çavên wî pêşî bi ditina avahî û tomofilên Beyrutê vebûbûn. Lê belê her rojê çirokên jiyane, gotinên nexweşî û bedewiya Kurdistanê, bûyerên koteka dijmin û demenên heskirina welat ji dayika xwe dibihist. Hina di salên zarokatiya xwe de, çiyayên hêrs û nifrinê li diji dijmin di dilê xwe de avakiribû. Di kesaniya xwe de mirovêki weha bû, çavên wî ji kesî nedîşiketin.

Li kêleka şerê ji bo domandina jiyane, hevalê Xeyrî dest bi xwendina dibistanê kir. Lê belê rewşa aborî ya nebaş, tixûbên mezin li pêşîya xwendinê avakiribûn. Neçare ma, piştî sê

salan dawî bi xwendina xwe bine. Tenê di van sê salên xwendinê de hevalê Xeyrî, hini xwendin û nivandina zimanan bûbû. Di wan salan de, weke mirovêki mezin tîkiliyên xwe bi kesan û derdora xwe re çêdikirin. Hevalên wî tev, bi temenê xwe ji wî mezintir bûn. Belê cihê gotinên Xeyrî di nava wan de hebû û gotinên wî derbas dibûn. Her kesekî ji wî hesdikir. Xwediyê sixlet û rewanekî weha

caran bêhtirî heşt saetan kar nedikir. Taybetiyên şerhîniyê, mîrxasi û lehengiyê ji berê ve di kesaniya wî de xwe zelal didan xweya kirin. Tevli van jî, ji aliyê kesên li derdorê gelekî dihatê heskirin. Herdemê bi geşî, moral û devkenî diçû û dihat. Ji hemû şêwe û şaxên hunerî û sporê hesdikir. Bi xwe ji avjvanekî gelek jêhati û endamekî leyistokên goka ling (futbol) ê xurt bû.

Heya sala 1982'an bajarê Beyrutê, hina bajarekî û navendekî pêwîsttirin bû di Rojhilata Navin de ji bo rojnamergerî û politikayê. Hemû hêz, parti û tevgerên politîkî cih û şûnên xwe li Beyrutê hebûn. Navên bi dehan rêxistinên Kurdistanî û Filistinî dihatin bihistin. Hevalê Xeyrî jî, bi rewanê xwe yê welatparêz, di nava welatparêziya germ a malbata xwe de mezin bûbû, dixwest xwe nêzîkiyê organizasyonê rast û dirust bike. Têkili û pêwendiyên xwe bi gelek hêzan re danî û çêkir. Lê rewşeke rast û dirust di gelek organizasyonan de nedît. Hemû rêxistinên jî nêzîkî ve û bi kakilkên wan nasikir. Car caran di sernivîsên rojname û kovaran de rastî navên Kurd û Kurdistanê dibû. Hêrsa dilê wî dikeli û difurî. Keleha Mêr-

derê jî, êdi pelên şoreşgeriya nûjen xwe gihandin teviya gelê me yê li Libnanê jî. Li hemû dor û deran navê Partiyê û berxwedana şehîdên nemir dihatin bihistin û çingîniya xwe bilind dikiran.

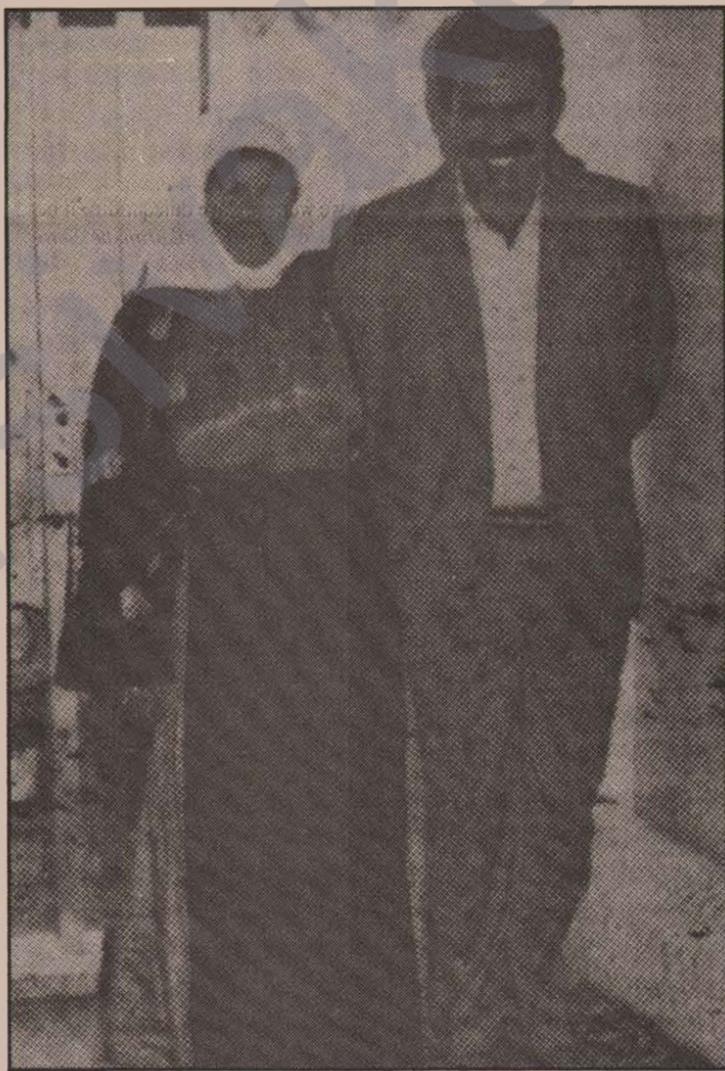
Evinên di dilê hevalê Xeyrî de dikelin. Ramanên pîroz û hêja ji serê wî derbas dibûn. Serpêhatinên mîrani û qehremaniyê, bi nêzîkbûna wî ber bi Partiyê ve, tev digihîştin bersivên xwe yê derokî. Parti, weke şûrê ji kali hati kişandin, bi tujiya xwe li serê kompradorên feodal û kesên hevxe-batkar diket. Berxwedanên Bloka, Xap, Şikestun, Axşûn û Cizira Botan dengê xwe digeranandin. Ji nava diwarên jêrzemîn ên Amedê, pêtên agirê berxwedanê hildibûn. Xwe digihandin derveyî girtigehan û ji teviya cihanê re dibûn simbolên şerê geli. Li ser bingeha van berxwedanan, li Rojhilata Navin jî, stran û helbestên şoreşgerên Kurdistanê belav dibûn. Ne tenê Kurd, herweha hemû gelên herêmê ji posideyên mezin ji vî şerê serxwebûn û azadiyê girtin.

Di encama van bûyer û xebatên serketî de, hevalê Xeyrî ji tevli malbata xwe cihê xwe bi çalaki di nava rêzên welatparêzan de girt. Malbata wî jî, ji bo Partiyê bûbû xal û kozêke, xelek û bingehêke rêxistî û ji dil. Piştî berxwedana li Amedê di sala 1982'an de, pêşî birayê hevalê Xeyrî yê bi navê Semîr (Ehmed) daxwaza bûyina şoreşgerê profesyonel kir. Bi karê xwe û karvaniya (pratika) xwe yê lihevhati, xwe gihand wê rûmeta bilind, da bibe perçeyek ji Akademiya Mahsum KORKMAZ. Li wir, li ser axa Akademiye, di nava karê rojenin de, bi şeweyêke bîyardarî û lehengî şehîd ket. Di rojên niha de jî, bi navê hevalê Ehmed, şehîdê doza Kurdistanê, baregeheke Akademiye singê xwe ji heval û hogirên nuh re vedike.

Piştî şehîdbûna birayê Xeyrî hevalê Ehmed di sala 1985'an de, rîya xebat û tîkoşinê, şeweya girêdana malbatê bi Partiyê re, delamet û vatîniyên xortên ji welat durtketine yan ji li biyanîyê çavên xwe li jiyane vekirine, mîna rojê zelal, ronî, eşkere û bi dijwarî ji bo hevalê Xeyrî ji xweya bûn. Bîrîyara xwe-gihandina kesbûna şoreşgerê profesyonelî êdi ew jî dabû ber çavên xwe. Li bajarê Beyrutê û li gelek bajarên deverê, dest bi xebateke aktif kir. Li wan deran, li ber pozên kesên xwespar û reformîst, her rojê belavok û weşanên Partiyê belav dikir. Bangeşî ji bo tîkîlbûna xortên nuh pêşvedibir. Diwarên bajêr bi wêneyên Serok APO û şehîdên PKK dixemilandin.

Di bin posideyên Hilpişkîna 15'ê Tebaxê sala 1984'an de, xwe bi xwîn û biranînê şehîdan girêdida û li ser vî rîyê xwe bilind dikir. Gelek xebatên hêja û giranbûna li Rojhilata Xakerast danî pêşîya xwe û wan pêkani. Hevalê Xeyrî, di destpêka xebatên xwe de, pêşî mîna welatparêzekî arîkariyên xwe yê mezin pêşkêşî Partiyê û hevalan kir. Bê tixûb destê xwe diavête hemû karan û wan pêktani. Çetînî, nexweşî û lîrzînî nedinasî. Bi bir û baweriyên şoreşin dihat xemilandin. Ji hemû sût û berjewendên kesani û taybetî, ji liberalîzmê, dudîliyê, bêbiryarîyê û tîrsê nîfrîn dikir. Digot, "Divê mirov bi dilekî ji hesin û polayê xebat bike." Lê ew tenê bi arîkariyên xwe ji bo Partiyê razî û qayil nedibû. Van gotinan dikir, "Bêhna Kurdistanê bi bayê bakur xwe digihîne min. Ez dixwazim xwe bigihînim bêhna bihara Botanê, deştê Mêrdînê û beriya Ruhayê. Ji çirokên dayika xwe min derxistîye, Kurdistan, divê bibe bihuşa Rojhilata Navin û weke zeviyan kulîlên rengin be nasin."

Di derbarê her armanekê de, daxwaz û hevîyên xwe ji Partiyê re dani zimên; giringbû di kesbûna xwe de tevger û bizaveke pîroz ji bo vegerina welat li ser bingeha derfet û delivên

bû, ku herkesê xwe nêzîki wî dikir, ji wî moral û dilxweşî digirt.

Hevalê Xeyrî neçare bû, zu dest bi kar û xebatê bike, da bikaribe arîkariya malbata xwe bike. Pêşî li gelek cihan û di karên jî hev cuda de xebiti. Di hotêlan de, di restaurant (xwarîngeh), fîrin (cihê çêkirina nani) û cihên boyaxkirina tomofilan de bi erzani xebiti. Lê tu caran kotek û zilmê nedipejirand. Li hemberê kedxwarî û mejokdariya xwedî-û-serkaran serê xwe tim hildida û tim birên karkeran ji bo mafên kar û zêdekirina mehanetiye tev dida. Raperîne û rabûnê diçinandin dilê wan. Gelek caran neçare dibû, kulmên xwe, zend û bendên xwe bikarbine; li mirovên kedxwar, diz û serserî dixist. Tu

dinê û zinarên hişin ên gundê Mercê, weke dayika wî ji wî re gotibû, dihatin ber çavên wî. Hilm û keserên welat ji kûraniya dilê xwe dikişandin.

Hevalê Xeyrî bi baldariyê mezin guhên xwe dida hemû şoreşên cihanê û zanabûna şoreşgerî ji wan digirt. Çiye mafê çarenusa gelen? Rizgariya netewî çawa dibe? Çiqasî valahî di navbera serxwebûn û otonomiyê de heye? Hedi-hedi van pirsan tevan hindibû. Li ser pirsên welatparêziyê, erk û delametên xortên welatparêz û şoreşger, bûbû hûrkolinvan, lîgervan û lîkolîvanekî xurt. Bi aktîfî û çalaki herdemê li rastiye digeriya. Di wê demê de, piştî hatina cuntaya 12'ê Êlûnê ya faşîst li Tirkîyê û Kurdistanê û Partiya me PKK xwe-gihandi wê

DILÊ DAYÊ

Yadê!

Dayika şehîdan
Diya dayikên nemiran.
Çiqasî firehe dilê te
Gola Wanê, Ava Xebûr
Ferad û Tîr
Li ser singê te
Dilê şepal û şêrîn
Pel ber bi jor ve hildidin.
...

Min nedizanibû çiyayên
Kurdistanê

Bi şikeft û zinarên xwe
Bi dar û berên xwe
Zozanên xemilî
Deşt û newalên kûr û dûr
Di bin perdeya dilê te de
Li ber xwe didin.
Min nedizanibû
hêrsa dilê te
Pozê Cudî radimuse.
...

Ma ez kor im?

An bê guh im ez?
Nebînim, nebihîsim!
Li ser xaka welatê me
Dayikên qehreman,
Dil ji pola dijîn.
Her tu tîyê bîra me
Gava XEYRÎ û EHMED
Tên bîran
Gava REŞÎT û DIJWAR
Dengê tembur û helbestan
Bilind dikin.
Her tu tîyê bîra me
Dema em destanên
FÎRAZ û XEBAT
Dixwînin
Dema em dengê tîfîngên
EŞREF û AKÎF
Dibihîsin
Qehremaniya wan
dibînin.
...

Dilê te Dayê,

Ji dayikên şehîdan re

Bûye gulistan

Her dayikek

Gula xwe tê diçîne.

Gulên rengin bêhn dike.

Yadê!

Hevqasî bi te Botan

Şêrîn bûye

Ji wê re bûk û zavên te

Dibin xelat

Te ceger û kezêba xwe

Ji wê re xemiland,

kire gorî

Belê, ji bîr neke!

Dîrok wê navê te

Bi navên

Dayikên

gernasên nemir re

Ku li Botanê serî hildidin

Bi tîpên agirî

Gir û mezin bikole.

Da neviyên me bizanin

PKK dayikên weke Yadê

Afirandiye.

Yadê!

Tu bûyî sembola dayikan

Dayikên şoreşger û

pêşmergeyan

Roj li ber bejn û bala we

Ya çeleng û şox xwar dibe

Silav dide

Ditewe.

...

Yada Kurdistan,

Cejn tîn

Em li mala te

dibin mîhvan

Tu ji me re

Belavokên leşkerî dixwînin

Me hêrs dikî

Bi dilê xwe yê kelandî

Xwîna canê me dikelînin

Serê govendê dilezînin

Li Amedê xwe dixemilînin

26.7.1989 / Dilbixwîn

Partiyê bine der û pêkbine. Dixwest ji bo kesên reşwa wan min a wi bû, bibe semboleki girêdana bi Partiyê re û veşerîna ser xaka niştiman. Dengê xwe li wan dikir û dibangî, "Bila dijmin bizanibe, qirkirinê spi negihîştine armancên xwe. Bi sedan xortên Kurda ên li biyanîyê bûne û li derveyî welat mezin bûne, niha navê wan di nava rêzên kerwanê şehîdan de tê nimandin û hildan."

Li ser bingeha rastiya karvaniya xwe hevalê Xeyri, roj bi roj bêhtir xwe gihande wê koçberê (merheleyê), da êdî bikaribe bi tevayî profesyonel di nava rêzên Partiyê de kar û xebatê bike. Ji ber wê yekê di sala 1986'an de, Parti biryara xwe da, ew were Akademiyê. Rûpeleke bi evin û heskirina bê dawî, ji bo wî vebû. Hevalê Xeyri heya ji bo kevîr, dar û berên Akademiyê ji, dikari bibêje "heval!" Weha li wî hatibû, nedikari bawer bike, lingên wî li ser axa Akademiyê ne. Belê, rastî ji reşwa wî weha bû... Hevalê Xeyri li ser axa Libnanê qirêji û gemara kapitalizma biyaniyan rind ditibû. Zehmetiya mirovêki bê welat û bê rêberî baş kişandibû. Agirê dûriya ji welat canê wî disoht. Baş dizanibû, ev Akademi kehnîyeke mirovatiyê ye di dilê Rojhilata Navîn de û qet ciheki bi tîkili, wekhevî, girêdan û zanyariyên xwe min a wî nine û peyda nabe. Di wan rojan de, gava Serok tevli rojên jiyana Akademiyê bûbû, ew ji di Akademiyê de bû. Eniş û qunçikên tari yê di diroka Kurdistanê de, pîrsîgîrê û pergalek li ser singê mirovên Kurdî xwe civandibûn, ji aliyê Serok hêdî-hêdî dihatin vekirin û verisandin. Li ser bingeha lêkolîn û şiroveyên reşwî yê zelal û ronahî, komara Kurdistanê ya demokratîkî li ber çavên Xeyri bilind dibû. Di nava jiyana de hevalê Xeyri bi serfrazî tim ber bi jor ve diçû û mezin dibû.

Di Akademiyê Mahsum KORKMAZ de hevalê Xeyri, ji xortên nuh hatî re, dibû semboleki pêşketin û girêdanên hevaltiyê. Ji aliyê teori û karvaniyê ve, bi kûranî xwe gihande xeta Partiyê. Gelek vatîni û delamên mezin û bingehîn li Akademiyê pêkanî. Sedemên, gelê me di dirêjahiya hevqasî salan de barên kul û kovanên giran kişandiyê, baş tîgîhişt û fahmkir. Lewma xwe gelek deyndarê Partiyê û gelê Kurdistanê didit. Tenê di nava şerê pîroz de didit, da bikaribe deynên xwe bide. Di hemû nivîs û raporên xwe de wê reşwî diani zimên. Dixwest, Parti, delîva çuyina wî ser axa Botanê bide û di nava pêşmergeyan de xwe bigihîne qada şer û cengên giran.

Hemû sixlet û taybetiyên komatan û serleşkerêki di xwe de civand. Xwe gihande zanabûn û zanyariya şerê gelî. Gelek dewreyên konevanî û leşkerî li paş xwe hiştin. Baweriya wî ev bû û digot, "Girînge xortên welatparêz bi can û dil, bi profesyonelî bikevin nava xebatê."

Piştî Komcivîna (Kongreya) Partiyê ya Sêwemîn, biryara avakirina Artêşê hat dayin û dîrîşma (slogana), "Hertîşt ji bo rizgarkirina perçeyekî ji xaka niştiman!" hat hildan. Êdî Meşîna Azadiyê ji li ser ve bingehê destpêkiribû. Giyana Hilpişkîna 15'ê Tebaxê ji, bi insiyatîfa hevalê Egid (Mahsum KORKMAZ) ji nuh ve, hîn xurttir û diwartir pêşveket. Daxwaza hevalê Xeyri ji ew bû, di nava komên (grubên) pêşîn de cihê xwe bigire û derbasî êrdîma Botanê bibe. Belê Parti heya nêzikê dawîya sala 1987'an çetîr dit, Xeyri li Rojhilata Navîn bimîne. Gelek komên Akademiyê tevli Meşa Azadiyê bûn. Di domana Meşa Azadiyê de gelek hevalên heja û dilsoz şehîd ketin. Hevalên Erdal (Mustafa YONDEM), Haydar KARASUNGUR û Salih (Abdurrahman MOTOR) bi karvaniya xwe pêşketinên mezin pêkanî û derêxistin ser rê. Di vê xebata

xwe de serên xwe ji danin ser singê dayika xwe niştiman.

Serokatiya Partiyê di mehên dawîya sala 1987'an de, pêşketinên Meşa Azadiyê ji ber çavan derbas kir. Ji nixandinan delamet, perspektîf û danezanên nuh derêxist. Di nava komeke ji heft hevalan de, hevalê Xeyri ji hate hilbijartin, da di dawîya meha Cotmehê de derbasî axa Botanê bibe û veristinên Serok bigihîne Serokatiya Taktîkî ya li welat. Divî bû, ev kom li ser axa welat xebata xwe berdewam bike û pêş ve bibe. Hevalê Xeyri bi şahî û dilanê ve bûyerê dinai zimên. Hêviya wî ev bû, ku deynên xwe yê ji bo gel û welatê Kurdistanê, seranser di nava şerê germ de bide. Di rapora xwe ya dawiyê de, reşwa xwe ji bo Partiyê weha anibû zimên: "Niha, ez ketime ser rîya çuyîna welat. Raste, ez li Libnanê hatime dinê û mezin bûme, herweha li wir ji min Parti naskirîye. Tenê bi Partiyê min welat û gelê xwe naskirîye. Ji kehnîya jiyana bi rûmet û azadiyê, ji Akademiya Mahsum KORKMAZ, min fêrbûn û zanabûneke bilind girtîye. Niha, di vê demê de, gava ez bûme rêwiye çuyîna welat, ez axa Libnanê naramusim. Tenê ezê bi ser axa Akademiyê xwe bitewînim û ramusinim, ji ber ku min xwe li vir naskirîye, li vir ez hîn mirovatiya rast bûme, li vir Partiyê xebat û kar ji bo afirandina kesaniyêke şoreşger pêşkeşî min kirîye. Vê rojê, ku berê min ketîye welat, dîsa ez soz û peyman didim, tevli hemû zoriyên jiyana, ez hemû hebûnên xwe, derfet û delîvên xwe di nava xebata karvaniyê de pêkbînim, bi ciwanmêri û cangorî herime pêş. Ez hezar silavên xwe yê şoreşgerî dişînim ji bo Partiyê û hemû rêhevalên xwe..."

Piştî dûriya bi dehan salan, hevalê Xeyri berê xwe da welat. Da şanikîrin, ku konevaniya dewleta Tirk di asimlasyonê gelê me de bi ser neketiye. Pijiqîn û afiribûna Partiyê, ji nuh ve hemû malbatên Kurdî yê di biyaniyê de, bi hêvi û bextewariya avakirina Kurdistanê girêda û rîya veşerîna welat a pîroz li pêşîya wan vekir.

Hevalê Xeyri tevli koma xwe, roja 2.11.1987'an ji ser Ava Tîr derbasî axa Botanê bû. Heft hevalên dilên wan tîji evin, nedikarin bawer bikin, ku pêl axa Botanê dikin. Rewşa xwerustê (siruştî) gelek nebaş bû, nekarin wê şevê xwe bigihînin Çiyayê Cudî. Neçare man, di navbera Cizîra Botan û Çiyayê Cudî de, li nêzikî gundê Heblerê (Hisar) wê şevê bimînin. Lê belê disa zarokên Îdrîsê Bêdlîsî, Yekitiyên Hemidiyê yê nuh û hêzên kontr-gerillan cihên wan zanin. Delîveke mezin ketibû destê artêşa faşîstan. Li ser axekî rast şerêki mezin û giran derket. Heft hevalan, tevli dîrîşmêyên serxwebûn û azadiyê li ber xwe dan. Piştî anîna bi hezaran serbazan cihê şer û bikaranîna çekên giran, her heft hevalên leheng şehîd bûn û derbasî kerwanê nemiran bûn.

Malbata hevalê Xeyri heya niha behra xwe ya mezin di şoreşê de heye. Du ciwanên xwe şehîd daye. Hemû birayên hevalî, wê rojê bi tevayî di nava karê Partiyê de ne û ciheki bi rûmet girtine. Diya Xeyri ya bi navê Yadê bûye nimûne ji bo dayikên şoreşgeran ên law û keçên xwe dişînin ser dijminên Kurdistanê. Lewma em li ber giyan û rewanê hevalên Semîr û Xeyri, li ber welatparêziya wan a pak û vê malbata şoreşger bi hîmet xwe ditewînin. Di kesbûna vê malbatê de, em banga xwe ji bo hemû malbatên Kurdistanê bilind dikin, da jiyana vê malbatê ji xwe re nimûne bigirin.

Soz û peymana me rêhevalên wî ji ewe, di nava şerê serxwebûn û azadiyê de em bi Partiya xwe re dilsoz û girêdayî bimînin û li ser rîya hevalê Xeyri tîkoşîna xwe hildin baniyên Kurdistanê û her demê em bibêjin, "Bi xwîn, bi can, em bi te re ne ey Serok!"

Ev nivîs hatîye wergerandin:

Evîna mezin ji bo APO di dilekî piçûk de

Em we bi evinên xwe yê şoreşgerî û germîrîn silav dikin. Em dixwazin ji bo rojnameya Berxwedanê û xwendevanên wê yê piçûk re, çî di dilê zarokeki Kurd ê bi navê Kawenda de heyê û çî dibêje, binivîsin. Kawenda zarokeke ji zarokên Kurda, dilê wî bi evîna Serokê me APO û PKK tîji bûye. Kawenda hîn şeş salîye û zarokê malbateki welatparêz e. Ewe bûye du sal in, bi nexweşiya hestuyan ketiye. Roj bi roj hestuyên wî bêhtir dihelin û ew nexweşî hêdî-hêdî wî dibe ber dawîya jiyana. Lê evîna mezin a di dilê wî de, niha jiyana wî rengin dîke û di dilê piçûkî nexweşî bi jiyana ve girêdide. Ev bûn du sal in, Kawenda nexweş ketiye û heya niha çî çare û derman ji bo derd û kula wî nehatiye peydakirin. Di ser vê de jî, jiyana gelê Kurd ê hêjar û perişan, ji bîni derfet û imkan nahêle, da çareyek ji bo tivanca Kawenda bê peydakirin.

Di demekê de ku dilê me bi şahîya şoreşgerî tîji bû, em çûn mala malbateke (famîlya) welatparwer. Li wir me Kawenda dit, li ser cih-livînen xwe, xwe dirêj kiribû. Bi çavên bi evîne dagirtî keliyêkê li me nihêrî û paşê gote me, "Rojbaş hevalno!" Piştî li derbarê reşwa me û hevalan pîrsên xwe kirin, ji me xwest em bibêjin, ka pêşveçûneke nuh heyê an ne. Me ji reşwa wî pîrsî. Li ser vê yekê Kawendayê piçûk destên xwe yê piçûk şanî me kir û bersiva me da, "Ez gelek êşê dikişînim hevalno." Paşê me çavên xwe li mezela (oda) wî gerand, me dit, li hemberê cihê razana wî wêneyeke Serok APO hatiye daleqandin. Paşê em agahdar bûn, Kawenda bixwe wêneyê-daye daleqandî. Ji ber ku wî digot, "Ez nikarim bê Serok APO di jiyana de bimînim..." Me demekê axaftin û mijûliya xwe domand. Gote me, "Hevalno divê hun biranînen hevalan ji min re bibêjin" û ji me xwest, em vê yekê bikin. Me ji hinde bûyerê wî re gotin, weke çawa hinde rêhevalên piçûk gava li zikakan ji xwe re dileyizin bangeşiyê ji bo dozê dikin. Li ser gotinên me keneke deng-bilind kete Kawenda. Paşê got, "Divê hun ser hevalên şehîd biaxîfin." Me ji li ser biranînen hevalên şehîd ji wî re got. Gava me ji wî re digot, ji aliyê em difikirin, ka em dibin layiqên şehîdên xwe yan ne. Lê tiştên Kawenda li ser wan difikirî, hinde tiştên din bûn. Ew Kawendayê devî-ken û gelek diaxîfî, dema me digot, yek gotinê ji devê xwe netanî der, guhdariya me dikir û vedihesî. Hêstir ketibûn çavên wî û awirên xwe li dûriyan digerand. Dibe ku ew di xwest zû mezin bibe û weke tirhekî şînbûyî bi xwîna şehîdan tola xwîna rijayî ji erdê rake. Me reşwa wî fahmkir û me xwest em hindekî dilê wî xweş bikin. Me çend gotinên şerî ji wî re gotin û paşê hevalekî ji me hinde pîrs kirin û Kawenda ji bersiv da.

- Ewe em dibînin, tu gelek ji PKK û pêşengê PKK, APO'yê mezin, hesdiki. Sedema vê çîye? Çawa te xwe gihandiyê ve evîne?

- PKK wê Kurdistaneke serbixwe û azad avabike. Di sala 1978'an de çêbûye û di bin rêberiya Serok APO de bû hêzeke mezin. PKK bi xwîna şehîdan şînbûye û mezin bûye. Barê Serok APO ji hin gelek giran e. Ew serxwebûna Kurdistanê dixwaze. Lewma ez gelek hij ji PKK û APO dikim.

- Li vir em ji hinde komik û rêkxistin dibihîsin, behsa wan te kirin. Tu tiştêki li ser wan dizanî?

- Rastî, ew ne gelek in, kêman in. Ew perên gel didîzin û xwarinên xweş dixwun, ereqê (alkol) vedixwun. Ji ber vê yekê jî ew gelek qelew (şîşman) bûne. Jînen xwe ji bi boyaxan dixemilînin û wan niv-tazî dikin. Lê PKK ne welê ye. PKK jînan ji zana dîke û di hêle tev bibin şoreşger.

- Başe, li ser şehîdan tu dikari ji me re hindekî bibêji?

- Hevalên şehîd xwîna xwe dan rijandin û em hişyar û zana kirin. Hevalê Xeyri digot, "Binivîsin ser kevira tirba min, ew deyndar e." Hevalê Mazlum gelek lêdan xwar, lê disa ji li ber xwe da. Roja cejna Newrozê jî, kirasê xwe şewitand û Newrozê pîroz kir. Hevalê Mazlum digote dijmin, "Emê herdu çavên te derînin û Kurdistanê ava bikin." Divê ew gotin herdemê ji bo me bibin nimûneyên mezin.

- Tu dixwazi ji bo hevalên li çiyaran şer dikin, tiştêki bibêji?

- Bila hişyar bimînin, bila gelê me hişyar û zana bikin, bila gunehê wan li dijmin neyê û bila dijminan bikujin û

Kurdistanê ava bikin.

- Hevalê piçûk, tu dixwazi çend gotinan ji bigihîni hevalên di zindanan de?

- Daxwaza min ji hevalan ewe, bila li ber xwe bidin û berxwedanê bilind bikin, weke Mazlum, Xeyri û hevalên din.

- Gotineke te ji bo gelê Kurdistanê, de û bavê te heyê?

- Ez ji tevan dixwazim, xwe zanatir bikin. Heke hinek nekarîbin çek û silahan rabikin, bila bixwînin û ciranên xwe zana bikin, bila nebin diwar li pêşîya zarokên xwe, bila destên xwe biavêjin çekan û wan bidin milên keç û kurên xwe.

- Tê çî bibêji hevalên xwe yê piçûk?

- Çend tiştan ez dikarim ji bo wan ji bibêjim. Bila hevalên min ên piçûk ji hevalên xwe arîkariyan kombikin, çî bizanîbin ji wan re ji bibêjin û bila mezin bibin xwe bigihînin şerî.

- Di dawîya gotina xwe de, tu dixwazi çî bibêji?

- Gotina min a dawiyê ji bo Serok APO ye. Serokê min; canê min, dilê min û ronahiya çavên min i tu. Serê her sibê (beyanê) gava ez taştîya xwe dixwum, ez navê te li ser rûnê nanê xwe dinivîsim û da disa te ji bir nekim, ez wî nanê xwe yê bi rûn dixwum. Ez ji te tenê dixwazim, tu Kurdistanê xilasbiki (rizgarbiki). Ey Serokê min i rind û çê! Ez peyman didim te; gava ez mezin bibim, ezê bême cem te, ezê binihêrim çavên te û baş bibim, ezê kalaşnikofê biavêjime milê xwe û weke komîsêrekî te ezê şer bikim. Bi xwîn, bi can, em bi te re ne ey Serok!

M....

Tivancên doliwgeriya dagîrkerî dijwar ...

Destpêk di rûpela 17'an de

ARGK bûn û xwe gihandin tîkoşîna şoreşê. Ev livbazi li gundê Heblerê navçeya Cizîre Botan, bi şev pêkhat.

AMED

Roja 9'ê Mijdarê, yekitiyê gerilla ya Artêşa me ya Rizgariyê, avêt ser zivînga Bekîrxan navçeya Licê êrdîma Amedê. Pêşmerge seri dabûn vê livbaziyê, da welatfiroşê bi navê Kamîl Doxan, ku kurên wî û bêbextekî dinê ceza bikin, lew bilî hemû bangan ev kes, dev ji hevxeatkariya ji bo dijmin bernedidan. Pêşmerge dorên

malên van ceşşan girtin û zivîrandin. Paşê ketin hundurê xaniyan. Bêbextên bi navên Kamîl Doxan, Orfî Doxan, Abdullah Doxan û Mahmut Alkan ji xaniyan derêxistin. Wan, 700 metran ji gundê dîrin. Li wir hatin pîrsyar kirin. Ji bo bersiva gunehên xwe yê hevxeatkariyê, di dawiyê de bi mirinê hatin cezakirin.

MERES

Li qopaniya Narli navçeya Pazarçîk êrdîma Meresê, welatfiroş û bêbextekî mezin ê bi navê Avdo Erîcek

bi mirinê hat cezakirin. Ev bebextê har, ji sala 1980'an vir ve, ji aliyê dijmin hatibû kirrin. Bûbû sixur û ajanekî dijmin ê hilbijarti. Ev welatfiroş, bûbû sedema girtina bi dehan welatparêzên Kurd, bûbû sedema ji lêdan û hingavtinê derbas bûna welatparêzan. Navê gelek welatparêzan derbasî listeyan dikir û wan listeyan digihand dagîrkeran. Gelek caran gerillayên ARGK agah ji wî re şiyandin û bang li wî kirin, da karê xwe yê gemar rawestîne. Lê hevxeatkariya xwe ya ji bo dijmin nebiri û bi serhişkî karê gilivaniyê berdewamkir. Ji ber van gunehan, di dawiyê de, bersiva xwe bi mirina xwe girt.

Di rojnameya me **Berxwedan** hejmar 88'an de, me dest bi hevpeyvînen bi Kurdên ji başûrê Kurdistanê re kiribû, ku ji ber êrişên kimyevî yên rejîma Iraqê derbasî bakurê Kurdistanê bûbûn û paşê hatine Frense. Niha bi vê hevpeyvîna li jêr, ku hevalê **Amed** amade kiriye, em vi karê xwe didomînin.

"Dewleta Tirk gelek ji PKK ditirse... Gel piştigiriya PKK dike..."

- Ji kerema xwe re tu dikarî xwe bidî nasîn?

- Navê min Husên Hesen e. Ji xelkê Bamernê me. Di sala 1925'an de bûme. Di sala 1945'an de min dest avêtîye karê hizbatîyê (partiyetî), di dema rêxistinên "Hiwa" û "Rizgari" de. Min poste ji Mûsilê dihanî mentîqa xwe. Cara ewilî, ku min poste anî, Salîh Yûsîfî da min. Min çandekê xwê kirî û kire navê. Min got, "Dinya ye, eger hukmetê girt, çawa dibe bila bibe, ez ji wekî neferekî ji rêzê me." Piştî hingê, gelek caran ez çûm û min di nava ranê xwe de poste girêdida, dixiste bin pêlavên xwe.

- Te çawa têkiliyên xwe digel "Hiwa" û "Rizgari" danîn?

- Wê çaxê, dema gelan û qewmîyetan bû. Gelek insan ketibûn xebatê. Min bi xwe, sê xeliye (komika piçûktir a parti) di bin destê min de bûn. Min bi rê ve dibirin. Wekî din ji Refîq Hilmî, ji xelkê Soran bû, dihatê ba me. Berpirsiyarê me bû.

- Tu çawa berpirsiyarê sê xeliyan bûyî û tu xwendinî nizani?

- Katibên me hebûn.

- Ji wan kesin tîna bira te, ku xebata xwe berdewam kirine û navdar bûne?

- Hemi xayîn derketine.

- Çend salan te di "Hiwa" û "Rizgari" de xebat kirîye?

- Heta ku bûne parti. Ji sala

1945'an ta sala 1961'an. Paşê, şerê pêşmergeyîyê dest pê kirîye. Ewîlî Barzanî hin ranebûbû. Me bi xwe li Bamernê, li hemî mentîqan şer kir. Paşê, em çûne Amêdiyê. Du şevan li Amêdiyê em man. Emir ji bo me hat, gotin bila biçine ser Geliyê Dihokê. Ji wir em çûn mentîqa Birivkan. Paşî wextekê, me şer kir. Hemi digel hev bûn, parti yek bû. Gotin Barzanî rabû. Edî şer li her derî mezin bû. Bû şerê top û tankan, bû qiyamet. Em bi xwe çûne mentîqa Dihokê. Em, heta 11'ê Adarê li wir man. Çar salan mufawedat (gufûgotin) bû. Paşê, disa şer dest pê kir. Hukmetê daxwazên me neda me. Em çûn mentîqa Dihokê...

- Baş e, gava ku di sala 1975'an de nekse (şikestî) çêbûyî, te ji xwe pirs nekîr, çima wisa bû?

- Muamereka diweli bû. Îranê leşkerên xwe kişand û sinorê xwe girtin. Iraqê ji balafirên xwe şand ser me. Yanê dibû qirrkirina Kurdan. Birqiyê hatî digot, "Lazim e, şer saet 12'an raweste." Yekî, digotinê Esed Xoşewî, qayidê mentîqa Behdînan bû, digot, "Têra heşt heyvan çek û silahên me hene, em ranawestî, em dê şer bikin." Me berqiyê wisa ji qiyadê re şand, ku em dişên şerî bikin. Bersiv hat digot, "Lîcna merkezi wê bibe du qisim. Mentîqa Behdînan û mentîqa Soran, û em dê wisa şerî bikin." Leşkerê Iraqê bi ser me de hat. Me haziriyên xwe dikir. Paşê birqiyek hat, digot, "Bavo, wisa çê nabit, şer bête kirin dê ibada me bit, kesî nahelin, ev ibade ye..."

- Çawa berê we dikarî şer bikira, çima piştî birqiyê we nekari şer bikira?

- Vêca, berî hingê topê Îranê digel me bûn. Tişt ji Îranê ji me re dihatin. Îranê rê girt, Barzanî ji girt.

- Çawa Barzanî girt?

- Girt û got, "Lazim e, hun runin an ibade ye."

- Disa mirov dikarî şer bikira?

- Nexêr, mecal ne bû.

- Hema mehekê, du mehan?

- Tirkîyê hudûd girt. Îranê girt.

Emrika digel dijminê me bû. Muamereka duweli bû. Heke şer rane-westiya, dê me hemî ibade bikirina. Barzanî hez nedikir, ku millet ibade bibit. Hez kir, ku şer raweste.

- Tu ji dizanî Mistefa Barzanî çûbû Emrêka. Li wir ji mir. Çima çûbû Emrêka, dema ku pêlango ji Emrêka ye?

- Bi xwedê Emrêka xiyaret digel me kir.

- Çima Barzanî çûye wir?

- Bi xwedê çî rê nebûn, dê bi ku ve biçûya?

- Ez nizanîm, ez ji te dipirsîm?

- Bi xwedê, ev ji me zêde ye. Ez nizanîm.

- Piştî rawestana şer, we çî kir?

- Em teslim bûn. Parek ji me çû Iraqê, parek ji çûye Îranê, ew teslim nebûn. Ez bi xwe du salan û heft heyvan girtî mam. Pêşî, min birin Mûsilê. Ji wir min birin Hewlêrê, paşê Besra, Emara, Bexda û Dihokê. Careka dinê ez girtim, birim Kerkûkê. Çî îşkence, kutan û eş di dinyayê de hebûn, tev me ditin. Du zarokên min pêşmerge bûn. Disa, saleka dinê ez û dêya zarokan girtin. Birin Amêdiyê. Piştî ez berdâm, hukmetê bela xwe ji me venekir, da zarokên me bîna teslim bibin.

"Pêşmerge ne, ez çawa wan binim?" min got. Her min got, "Her in, ez dê çawa binim?" Bela xwe ji min venekirin. Rojekê ez ji jor ve dihatim xwarê. Caşîk li Bamernê bûn. Hatîn û gotin, "Leşker îtanê gundê me." Ew hatin mala min. Ez çûm cem zarokan, min got, "Ji xani derkevin." Pênc zilêt eskerî hatin rexet xani girtin. Dergeh şikandin. Çûn, di xani de, rismê şehîd Xusrew ji diwarî vekirin û bi xwe re birin. Piştî wê, disa pênc zilêt eskerî hatin. Em, tevli zarokan derketin. Leşkeran dergeh şikandin. Mal tev hilweşandin. Cara sêyê disa hatin. Her çî tiştê şikandin, ji xwe şikandibûn. Zil anin ber derî û mala me ji xwe re birin. Vêca, her rojê dihatin. Dinya zivistan bû. Berf ketibû. Em li derve, ber berfê diman, dora çî rojî. Halê me tim ev bû. Gundîyan gotin, "Bavo, eger hun ji gund nerin, dê gund xira bikin." Min rabû mala xwe bire Kani Belavê. Ev navçeya rizgarkirî bû. Di destê pêşmergeyan de bû. Vêca, her rojê balafirên li Kani Belavê didan. Bes me erd kola bû û em diketinê. Mala me piçêki li rexê Kani Belavê bû. Her roj bombe diavêtin ser me. Di nav me de muxaberat hebûn. Xeber didan hukmetê. Vêca, gava leşker dihatin, pêşmergeyan hêriş dikir. Ez bi xwe ji bergirî millî bûm. Piştî wan me digirt. Di emeliya Kani Masê de, pênc-şêş fewcê eskerî hatin. Pêşmergeyan dora 1.000 caş û leşker dili girtin. Vêca, bû dora Dêrelûkê. Pêşmergeyan hêriş birin wir. Pênc-şêş fewcê eskerî li wir bûn. Min gote şehîdî (Gava apê Husên gihiştê vir, hêstir bi çavan ketin. Giriya û gotina xwe berdewam kir), "Li ber xwe raweste. Hişyari xwe be." Gote min, "Şerme bo min, ku ez di nav cihê xwe de bimirim û pîrejî, li hinda serê min bikine girî! Ew ecelê xwedê birî, dê her biçit." Li wir şehîd bû, li Dêrelûkê. Vêca, zirek ji bû. Bi ARBJ şer dikir, bi bazûtê şer di-

kir...

- Şehîd Xusrew çend salî bû, apê Husên?

- Sala 1949'an bûbû. Vêca, du birêt wi yet dinê digel wi bûn. Yekî dinê ji birindar ket. Fişkek li serê wi ketî bû.

- Çend zarokên Xusrew hene, apo?

- Heşt zarok (Apê Husên disa giriya). Piştî hingê gotin, "Bombêt kimawî diavêjin." Eyal derketin çûn. Ez mam li gundê Kani Belavê. Min got belkî ew bizivirin. Gundek bi du kilomêtran ji wir dûr hebû. Jê re digotin Gereguhê. Bombêt kimawî avêtin vî gundî ji. Piştî hingê ez ji Kani Belavê derketim û em çûn Tirkîyê. Em nedîçûn, lê me digot, emê bizivirin şer bikin. Caşîkan digotin, "Her fewceka eskerî 500 bombêt kimawî pê re hene."

- Baş e, ma caşîk ji ne di gundan de bûn? Ew ji ji bombêt kimawî nereviyan?

- Nexêr, hemî çûbûn xwarê. Malên xwe biribûn Dihokê, Mûsilê, Bexdayê... Em, gundiyan Bamernê, şêş-sed hef-sed mal bûn. Ji me sed mal hatin. Yê din hemî çûn xwarê, ba hukmetê. Ne ji kimawî bûya, çî bihata em nedîşikestî. Çî bihata bila bihata. Me neşî xwe li ber kimayê bigirta. Em ne di xema leşkerê Seddâmî de bûn.

- Apo, haya we jê hebû, ku wê bombêt kimawî biavetana?

- Bi xwedê caşîkan digotin. Me ji wan bawer nedikir. Paşê, bombêt kimawî li Gereguhê û Warmêlê dan. Pir mirov mirin. Ez neşem hewl bidim. Min çî dit? Em revîyan. Me her yekî betaniyek ina an ne ina. Heger em di navbera du rojan û du şevan de derbas nebûna, em dê hemî tîketana nav lepê hukmetê. Dora 30-40 hezarî, ji yet ku ji sinor dûr bûn, ketine nav lepê hukmetê. Em nizanî çî bi wan hat.

- Em veqerîne ser îşkence kirinê. Çawa li Kerkûkê te îşkence dikirin?

- Hemi cûreyê îşkence min ditin. Kutan, lédan, kehreban. Ji binê piyê min heta bi serê min. Heta ku mirov bê can dibû, ji nûkan ve ji ser kelexê mirovî diçûn. Piştî can bi mirovî dihat, disa dest pê dikirin.

- Çî ji te dixwestin?

- Bamerniyê me bi xwe muxbir bûn. Wan xeber dabû hukmetê û gotibûn, "Ev kes digel Ehmed Şan e." Ew amirê betilyonê bû li navça me. Paşê çûbû Îranê. Gotibûn, "Ehmed Şan hatiye Bamernê û civin çêkirîye. Pêwendiyê wi digel Esed Xoşewî hene û yê Esed Xoşewî ji digel Mela Mistefa hene." Me îtiraf nekîr. Eger min îtiraf bikira, dê min bikuştana. Kesê hindi min zehmetî û nexweşî ditîbin, bawer bike nin in. Çî rojeka xweş hebûya ez nedînistim (radizam). Heke nivîstama, divê di tariyê de ez rabûma û bireviyama (Apê Husên hin digiriya).

- Em veqerîne ser Tirkan.

- Gava em gihiştin sinorê Tirkan, wan em qebûl nekirin. Piştî hingê, her yek ji aliyekê ve kete gundên Tirkîyê yê weke Aşîte, Çelê, Arûşê û navçeya Qişerîyan hemî. Paşê, em anin Silopî û di dawiyê de Mêrdînê.

- Rewşa we di ordigeha Mêrdînê de çawa bû?

- Bi xwedê, halê me geleki nexweş bû. Vê gavê, 14-15 hezar kes

mane. Ew ji di xetera mirinê de ne. Dora me sime (têl) kiribû. Esker li dora me bûn. Em 16 hezar kes, di 1 km² de bûn û hemî ji di konan de bûn. Vêca, gava ba radibû, her kes bi stûna konê xwe digirt, da li ber bayê ranebe. Bayê, gelek konan radikir. Ji sermayê, hinde rojan 5-6-7 kes dimirin. Av ne bû. Zade baş nebû. Nedihîştin em derkevîne bajari. Yê piçûk neşîyan tehmul bikin. Gelek rojan 6-7 kes ji serma dimirin; ji birçîna, tozê, hemî rengê nexweşîyan dimirin.

- Gelo berpirsiyarên we deng nedikirin?

- Dê çî bikin? Hemi dijmin in.

- We nedikarî hun derketana bajêr?

- Ji 16 hezaran rojê 20 kes derdiketin, da ji bo 16 hezar kesan tiştan binin.

- Ji bo veşartina miriyên we?

- Nexêr, cendîme digel me çendekan derdiketin. Heta vê gavê, ez bêjîme te, heger zivîstaneke nexweş bêt, mirovên di ordigeha Mêrdînê de hemî di xetera mirinê de ne. Navçe rût e, şînayî nîne. Bibe ba û toz, kon gişt radibin.

- Tirkan tu arikarî nedikirin?

- Wan ne dikir. Nedihîştin ji xwarê ji, ji bo me arikarî bihatan.

- We nedizanî, ku ji der ve arikarî tîna?

- Me nedizanî. Zanîne qedexê dikirin. Nexêr, we ne dikirin.

- Baş e, we çawa dikir?

- Hinekan perê xwe hebûn. Dikirrîn. Yê tune bûn, birçî diman. Niha pere neman. Serê her kesekî niv kilo savar didan. Me bi xwe xwarin çê dikir. Jiyaneka geleki ne baş bû.

- Tu li ser faşîstên Tirkan çî dibêjî?

- Dijmin in. Faris, Ereb û Tirk hemî dijmin in. Ferq nîne. Niha li wir ji şer e. Partiya Karkerên Kurdistan gelek dijminê Kurdan li navça Hekarî kuştin. Tirk ji dixwazin gundê sinorî rakin. Hinek gund ji vala kirine. Çiyayê Cûdî di destê PKK de ye. Vêca, Kurdê bakur digotin, "Em ditirsîn, ku Tirk ji bombêt kimawî biavêjin me." Lê disa ji, piştigirî dikin.

- Gelo Kurdê bakur arikariya PKK dikin?

- Belê, lê caşê wan ji hene, weki li Iraqê. Lê millet bi pirani li piştî PKK ye.

- We ew, endamên PKK diditin?

- Belê, me bala xwe didayê. Millet hemî hij şoreşê dikir. Lê Partiya Karkerên Kurdistanê pir sirri ye. Tirk ji wan ditirsîn. Ew infisaliyê (serxwebûnê) dixwazin, ne hukmê zati (otonomî).

- Gelo hun şerê wan çawa dibînin?

- Tirk gelek ditirsîn gelek... Şerê wan ji gelek baş e. Tenzîma wan bi quwwet e. Xelk navê caşê wan didine tenzîmê wan. Ew ji diçin wan dikujin.

- Apê Husên, gava ku te şer dikir, mirin, jiyan û tirs, çilo ji te re dihatin xuyan?

- Bi xwedê, di şer de tirs namîntin. Ew kesê imana wî bi milletê wî xurt bit, lazîm e tirs nemîntin. Çûnkî em di bin zilmê de ne. Lazîm e, em ji ji bin vê zilmê derkevin, mîna xelkê. Ji bo çî ji dinya hemî Kurd di bin vê zilmê de ne? Ji bo çî? Gava ku balafir dihatin ser me, me bi dîşkê diavêt wan. Wan ji bombe, weki baranê, diavêtin. Tîrsa me ji wan nebû.

- We bi rêk û pêk şer dikir?

- Hema pêk ve. Me hemîyan şer dikir. Ez bi xwe berpirsiyarê navçeyekê bûm, li Çiyayê Dihokê. Ez amirê fesil bûm. Piştî hingê, ez bûme amirê sirriyê. Paşê, nekse lêket.

- Pêşmerge niha hene, şer dikin?

- Belku li ser sinorê Îranê şer dikin.

- Gelo ma navçe bi kimawî ye. Ziyana wê nîne?

- Bi xwedê, kême e. Ne weki berê sedek, dusedek pêk ve.

- Li gora hinek pêşmergeyan, caşîk û faşîstê Tirkan, tinazên xwe bi we dikirin û digotin, "Hun feqîr û birçî bûn, loma hun bi vir ketin."

- Bi xwedê, li Bamernê hemî rengê fêkiyan hebûn. Sêv, hejir, hilûk, behiv, tiri, xox, hinar û weki din ji, weke dexli û titûnê, bacanan, mişe (pir) ye...

- Pêla navçe nade te, tu nabirî?

- Çawa, bi şev û bi rojan Kurdistan li bira min e.

- Tu bawer dikî rojekê vegeri?

- Me hevî heye, rojekê em dê veqerîne Kurdistanê. Divê em Kurdistanê ji bo çî dijminan nehêlin. Em niha li Frense ne, sibe, sebebek hebe, ez diçim Kurdistanê.

- Em werin ser rewşa we ya li vir. Tu edî kal bûyî. Te jiyan xwe li Kurdistanê derbas kiriye. Kurdistan li pêş çavên te ye. Bi dar e, bi ber e, mirov serbest digere, welat e, welat şerî e. Bi hezaran km. jê bi dûr keti...

- Bi xwedê, me her hevîya Kurdistanê ye. Heger sibe, wergerek li Seddâmî bibe, ez bi xwe sibe diçim.

- Rewşa we li vir çawa ye?

- Bi xwedê, me hin neditiye. Em heştî nizanî.

- Baş e, ji yek dewletên ku çekan difiroşin rejîma Iraqê Frense ye.

- Pêwendiyên Frense bi dijmin re ji yê hemîyan xweştir in. Em vê dizanî.

- Li ser Yekitiya Sovêti çî dibêjî. Ew ji çekfiroş in?

- Bi xwedê, ji bo Kurdan kesekî çî nake. Ne Roava, ne Rohilat.

- Berî ku cebhe çê bibe, bi nêrina te, çima birakuji hebû?

- Ev ji me bilindtir e, ez nizanîm. Ez vî tiştî nizanîm.

- Qasîmo tenê bi serê xwe, guftûgotin digel muxaberatê Îranê dikir. Paşê ew kuştin. Tu çî dibêjî?

- Ez nizanîm.

- Di van şikestînen em dibînin de, ma gelo em ji di wan de ne gunehkar in?

- Em milleteki zeif in. Heger perên me hebûyan, boriyeka petrolê me hebûya, hemî dê behsa me bikirana, dê arikariya me bikirana. Hukmetê 100 dinar dida caşîkan. Heger me 101 dinar bidana wan, hemî dê bihatan aliyê me. 200.000 caş hebûn! Vêca, doza me hemî ji hindê de xelet e. Em feqîr in. Heger hukmetekê arikariya me bikira, niha ji mêj ve em rizgar bûbûn. Me pere nin in. Caş, dijminê milletê xwe ne. Vê rojê, her kesê ku dijminê milletê xwe bit, heqê wî nîne li ser axa Kurdistanê bijitin, weki Cezayîrê û Frense. Çî millet rizgar nabî, heger şehîdan nede.

- Meriv, pismam û birayên te hene?

- Hemî li xwarê ne, digel Hukmetê ne. Madam digel hukmetê ne, ew xayîn in, tu ji birayê min î. Xayîn ne birayê min in.

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdimeke niştiman ku berê navenda bazarganiyê niha keleha berxwedanê ye

AMED

- I -

NAVÊ AMEDÊ JI KU Û JI ÇI HATIYE?

Navê Amedê ye kevintirîn, di berhemên Aşuriyan de, weke "Amid" an jî "Amed" derbas dibe. Ev berhemên diroki ji sala 1300'ê berî zayînê (Bz.) mane. Ji ber vê yekê, em dikarin bibêjin, ku ev mejû destpêka xwe-biçih-kirina mirovan li Amedê ye jî. Cara yekemîn Amed, di vê mejûyê de xwe ji bo nişticihiyê vekirîye. Navê Amedê, di berhemên Yewnanî û Latîni de jî, weke "Amido" an "Amida" derbas dibe. Nola ku em jî bawirnameyên dirokê tê derxistin, piştî êriş û vegirtinê jî aliyê artêşên Ereban ve, nav bûye "Amida Reş." Lê di sala 1300'ê berî zayînê "Amid" gotiye. Tê gotin, ku gotina "Reş" lewma hatiye ser lêvan, ji ber ku li Amedê di xanemaniyê de kevîrên reş gelek hatine bikaranîn.

Di hinde berhemên de jî nivisiye, ku navê Amedê, di domana êrişên artêşên Ereban de hatiye guhartin. Di wê domanê de eşîreke Ereban a bi navê "Bekr" xwe li êrdimê nişticihi kirîye û bûye serdestê êrdimê. Navê Amedê jî bi navê "Bekr" û eşîrê guhuriye. Bûye "Diyar i Bekr", ango "Warê Bekiran." Di pêşveçûna demê de jî ev nav, di nava gelê êrdimê de bûye "Diyarêbekir." Dagirkerên Tirk jî, navê nuh li gora zimanê xwe bikar anîne û zivirandine "Diyarbakir." Ev, di sala 1937'an de bûye.

Lê di sala 1937'an de Kurd de, nav bi rengê "Amed" dorfireh e û wusa tê nimandin.

DİROKA KURT A ÊRDIMA AMEDÊ

Bajarê Amedê jî ber rista xwe ya di dirêjahiya dirokê de, ku jî bo şaristaniyê (bajarvaniyê) leyistiye û di vê barê de bûye navendekê pêwîst, herweha bûye bajarekî Rojhilata Navinê wusa, ku li cihanê baş hatiye naskirin û navûdengê bajêr bi firehi belav bûye. Ji ber ku rîya hevrişîme jî ji Amedê derbas dibe û Amed di dirokê de bûye navendekê jî bo kerwanên bazarganiyê û kerwanên derdiketinê pêşemîn li Amedê radiwestin, lewma jî navê Amedê bêhtir bilind bûye û navûdengê Amedê xwe gihandiye çar aliyên cihanê. Li kêleka vê rewşa erdnigariya bajarê Amedê, herweha Amed di raperinê serihildanên Kurdan de jî bûye baregeheke navendî. Êrdima Amedê bi berxwedanên xwe yê eposî (destani) jî rind tê nasin, ku ev berxwedan jî bavpiran derbasî bav û paşê jî kuran bûne. Di vê barê de Amed gelek nas e, ji ber ku bêhtirîn berxwedanên Kurdan li vir xwe dane şanikirin. Bili van giştan jî, axa ku Amed li ser hatiye avakirin, di nivê axa teviya Kurdistanê de dimine. Bajarekî Amedê, jî ber rîstên xwe yê diroki ku herdemê leyistiye, mafkirîye da jî aliyê gelê Kurdistanê bi navê "Paytext (Serekbajar)" bû nimandin û navdan. Gelê Kurd herdemê jî bo Amedê gotiye û dibêje "Paytext."

Di rojên niha de Amed, mina "Keleha Berxwedanê" tê navdan û nasin. Gava navê Amedê bilind dibe, ew zindanan ne kêmîtin in jî zindananên Saygonê li Vietnamê, tèn birên

mirovan. Gava kada (behsa) zindanan jî tê kirin, berxwedanên dirokê yê mina rêber û pêşengên weke Mazlum, Kemal û Xeyri tèn birên mirovan. Mirovê Kurd, êdi bê van navan, nema dikare li ser Amedê bi axîfê û biramine.

Diroka êrdima Amedê xwe direjî wan demên dirokê dike, ku heya bê gotin kevin in. Ji ber ku Amed bajarekî mirovatiyê ye gelek pêwîst e, gelek arkeolog bi hinde xebatên xwe yê kolin û şopgerinê, xebitine da diroka Amedê ye berî mejûyên nivîsinê derxistinê ronahiyê. Diroka kronolojiya Amedê bi sala 7.250'ê berî zayînê, destpêdike. Bi diroka xwe ya jî 9.000 salan Amed, bajarekî kevintirîn û ciheki rûniştinê ye kevntirîn e, di nava bajarên wusa de. Pêşemîn carê elên gelê "Huri", Amed jî xwe re cihê rûniştinê hilbijartine û li vir bi cih bûne. Huri, xwe li navçeyekê bi cih kiribûn, ku jî aliyê Avên Tir (Dicle) û Feradê dihe avdan. Huri, perçeyekî axê zivirandibûn cihê rûniştinê, ku êrdima Amedê ya niha jî, bi tevayî tevli xwe dikir. Huri, di sala 1.200'ê berî zayînê xwe li ser vi birê erdî bi cih kirin. Di nivê sala 1.200'ê berî zayînê de, bi navên Huri û Mitani ev bûn du yekitiyên politiki û perçe bûn.

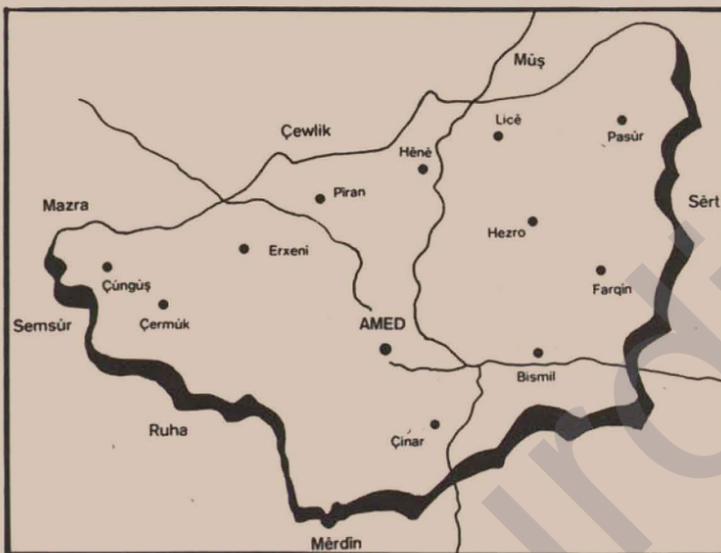
Di dawiya sedsala 14'an Bz. de, li vê êrdimê Aşuri, mina hêzêkî xurt derketin holê. Dawî bi serdestî û doliwgeriya Mitani û Huriyan, li vê êrdimê anin û hemû cihên rûniştinê kirin di bin kontrola xwe de. Aşuri bûn serdestên êrdimê yê tenê. Aşuri, doliwgeriya xwe heya Urartu derketin û xwe li vir bi cih kirin, domandin. Piştî ku Urartu xwe bi cih kirin, doliwgeriya xwe gihandin axên berfireh û pêşveketin.

Paşê, nola hêzêkî sêwemîn gelê Îskit hate êrdimê. Aşuri, Urartu û Îskiti jî aliki li diji hevûdu şer kirin, jî aliyê din jî li kêleka hevûdu hebûna xwe berdewam kirin, herçiqasî hinde cudahi di serdestî û xurtiya wan de hebûn jî. Piştî demê, êdi gelê Kimmerî, destpêkir da girani û serdestiya xwe bide şanikirin. Şerên di navbera wan hêzan de, çend sedsalan doman. Di dawiya van şeran de, ku demeke gelek dirêj domabûn, Aşuri bûn hêza xurttirîn û li ser axa êrdimê imparatoriyeke bi him û mezin damezrandin. Temenê vê imparatoriya xurt heya sala 612'an berî zayînê berdewam kir. Di vê salê de gelê Mediya, di bin serokatiya qiralê bi navê Kiyaxsar de, bajarê Aşuriyan e bi navê Ninova hilweşand.

Piştî Medan, gelek hêz doliwgeriya xwe li ser êrdimê avakirin. Domana piştî Medan, jî Persan destpêkîr. Heya rojên niha gelek doliwgerî xwe dan şanikirin û di dawiyê de ev rewş xwe gihand dagirkeriya Tirkan.

Weke tê ditin êrdima Amedê gelek şaristaniyên curbecur nasiye. Ji ber vê yekê jî bajarê Amedê, weke bajarekî bazarganiyê ye pêwîst û xwediyê potansiyelêki hunerî ye pêşketî, cihê xwe di diroka Kurdistanê de xweş girtiye.

Ger di demên berê de, ger jî niha, bajarê Amedê xwediyê risteke wusa bûye, ku di diroka Kurdistanê de cihê firehtirîn girtiye.

Ji ber van rastiyan tevan, bajarê Amedê, bala gelek zana, diroknas, hûrkolinvan û lêgervanên biyani jî kişandiye ser xwe. Ditin û nêrinên hinek jî van kesan ên li ser Amedê, bi vê nolê ne:

Simeon (Poloni, di navbera salên 1608 û 1619'an de): "...Gava ez nêziki bajêr bûm, surheki bedew kete ber çavên min. Ev bajar, mina di dirêjahiya dirokê de, vê rojê jî, navendekî oli û zanariyê ye..."

J. Buckingham (Di sala 1827'an de): "...Bajarê Amedê, gava pêşî mirov li bajêr dinêre, mirov dibîne ku li ser gireki hatiye avakirin û ev gir serdestê derdorên xwe ye. Hem bi rewşa xwe, hem jî bi ditina xwe ya jî dîr ve, mirov dikare bibêje, ku bajar xwediyê derfetên parastineka xurt e. Belê ev tişt, berî her tiştî, bala mirovî dikişînin. Ji ber mizgeft û quleyên di nava bajêr de jî, mirov tedihiyê ku ev bajar, xwediyê atmosfereki herî dewlemend e. Bajâr bi surhan hatiye zivirandin û rind hatiye tîkûz kirin. Axê, ku bajar di nivê wî de hatiye avakirin, gelek bi xêr û bêr e. Çiyayên jî duriyan li Kurdistanê dinêrin, hisekî serbilindiyê didin mirovan... Ji binê girê ku bajar li ser avabûye, Ava Tir diherike. Ev av jindari û bedewiyê herî pêşketî dide derdorê. Girêdaneke bi hev re, ya dewlemendiya çandini û vehesina navçeyî pêşkêş dike..."

William Heude (Di sala 1817'an de): "...Navê Diyarbekrê ye kevin, bi navê Amid tê nasin... Min li ser vi bajari gelek kêm şop û zanin derxistin holê, ku heya niha nedihatî zanin. Di dirêjahiya şevêkê de û beyana roja dîv re, ez bi rêşanidariya Ermeniyekî li bajêr geriyam. Min dit, ku bajarê Stanbolê jî di nava wan de, jî hemû bajarên misilmanan ev bajar çêtir hatiye avakirin..."

William Francis Ainsworth (Di sala 1885'an de): "...Bajarê Amedê li ser latekî reşî volkanîki avabûye. Li keviya ava Tir dimîne. Ji dîr ve çavan dibelîne û diteyisine. Amed, bajarekî mezin i bazarganiyê ye... Diroka Amedê heya bê gotin dirêj û tevliheve. Şik û guman tuneye, ku Aşuri li navçeyên Erxenî û Piranê, li vê êrdimê jiyane û ev jî rastiyeke. Ji ber vê yekê, avakirina bajari di dirokên gelekî kevin de bûye..."

Diroka Amedê, di sedsala bistan de, rasti berxwedanên herî mezin û

serihildanên pêwîst bûye. Bajarekî Amedê, di serihildana Şêx Seîdî Piranî de risteke mezin leyistiye, ku ev serihildan jî hemû serihildanên Kurdan ên di sedsalê vî dawiyê de, mezintir bû. Rêberê vî serihildanê Şêx Seîdî Piranî û 47 hevalên wî, di "Dadgehên Serxwebûnê (Mehkemyên Îstiklalê)" de hatin pirsyarkirin, ku li bajarê Amedê hatibûn vekirin. Di roja 29'ê Heziranê sala 1925'an de, sêpi hatin danin û rêberên serihildanê hatin darvekirin.

Bajarê Amedê, bi berxwedanên serbilindiyê yê di zindanan de, derbasî rûpelên diroka Kurdistanê yê nûjen jî bûye. Afirandkarê vî diroka nûjen, Partiya Karkerên Kurdistanê, ku niha li Kurdistanê şerê serxwebûna netewî bilind dike. Ev tîkoşîn, bi nola rizgarixwaziya netewî pêş ve

diçe û dihe zimên. Min a di serihildana Şêx Seîdî Piranî sala 1925'an de, carekî din hat xwestin, ku ev dirok li Amedê bê kuştin. Dagirkeriya Tirkan xwest dirokê di sa dubare bike û vegerine. Ji bo rawestandina pêşveçûna diroka rizgarixwaziya netewî, ku piştî salên 1970'an destpêkirîye, dagirkeriya Tirkan serî da êrişên derî serdemî. Bi hezaran şoreşger û welatparêz dagirtin zindanan Amedê. Pîkole û lédanên li ser dilyên şoreşger gihandin xalekî wusa, ku mirov jî bo zindanan Amedê êdi nekaribe bi hesanî bibêje "ev zindan in." Ev navdan, wê bibe gotineke ne bes û tîrî rastiye neke. Girtegeha li Amedê, zivirandin zindaneke nemirovatiyê ya hovtirîn û dirinde. Ji bo bidestana dilyên şer û ev îxanetê li doza xwe bikin, serî dan hemû azineyên pêdivî bûn. Ji zindanan, xwestin pêtên xwesipariyê bigihînin hemû birên civakê û teviya civakê teslim bigirin. En-

cama ku wê jî zindanan derketiba, wê risteke diroki bileyista, risteke ku gihîştibe daxwazên xwe. Berxwedan û xayintî şerêkî dijwar û giran li hemberê hevûdu rakirin. Li diji îxaneta bi hemû derfetên hatibû tîkûz kirin, bi xwina şehidan, berxwedaneke bê nimûne bilind bû. Xwina Mazlum DOĞAN, Kemal PİR, M. Xeyri DURMUŞ, Ferhat KURTAY, Eli ÇİÇEK û bi dehan rêber û militanên dinê, berxwedanê serdestê îxanetê kir. Bêbextî û xwesipariyê perçî. Peyvajoya diroki xwe zivirand ber bi berjewendên rizgariya netewî ve. Ev serfiraziya diroki ya berxwedanê, dibin hoyên gelek çetin de pêkhat, ku di dirokê de kêm caran nimûneyeke weha dikare bê ditin. Ev berxwedan, di diroka rizgariya netewî Kurdistanê de, bû kevîrê qonaxekî herî nuh. Her bi vê nolê, taybetiyên serpêhatinê û diroki yê vî berxwedanê, nebinkeftina û neşkestina diroka rizgariya netewî jî îspat kirin. Danin pêşiya çavan, ku êdi tu kes û tu hêz nikare vî pêşveçûnê rawestîne.

Bi rîya berxwedana serdemî ku vî serfiraziyeke bi destê xwe ve anîye, bajarê Amedê jî bo dilok, lorî, stran û helbestan bû naverokekî herî dewlemend. Bajarekî Amedê vî carê bû keleha berxwedanê, ku di diroka berê de car-caran bûbû bajarekî li wir berxwedanên Kurdan bi xwinê hatibûn şikêndin. Vî carê jî xwin rîjiya, vî carê jî rêberên mezin hatin kuştin, lê vî carê ev tev bûn buhatiya serfiraziyeke. Ji ber van sedeman, gava niha kada Amedê tê kirin, hinde birên diroka me ya rizgariya netewî tèn biran, ku xwediyê pêwîstiyê diroki ne.

Pir eşkereye, ev rewşa Amedê, jî bo dagirkeriya Tirkan jî, pêwîstiyêke mezin di xwe de hildigire. Bi cih kirina waliyê taybetî li Amedê û bi hemû karînan tîkûz kirina wî li diji tîkoşîna me ya rizgariya netewî, da bikaribe tîkoşîna me birûxîne, ne tişteki jî ber xwe ye. Weke di dirokê de bûye, niha jî dagirkeriya Tirkan, di şerê tunekirina Kurdistanê de, bajarê Amedê jî xwe re hilbijartîye. Ev lewma dibe, ji ber ku dijmin jî rewşa Amedê rind nasiye û dibîne. Nola navendekê (merkezekê) ditina Amedê jî aliyê dijmin, bingeheke xwe heye. Bajarekî Amedê di nivê bakurê-roj-avayê Kurdistanê de cih girtiye. Cîranê gelek bajar û êrdimên Kurdistanê ye. Bi gelek bajarên re, bi rîyan girêdayî ye. Ev jî hinde berjewend û avantajên pêşketî dagirkeriyê dîkin. Hilbijartina Amedê weke baregeheke navendî jî aliyê dagirkeriya Tirkan, pêşemîn jî û tengezariya wê datîne pêşiya çavên me. Eşkere dibe, li hemberê serihildanên bi guman li Kurdistanê, di nava tîrseke mezin de ye. Tîrsa dijmin jî raperinê li Kurdistanê, herî mezin e. Ev hilbijartina dagirkeran, piştî xwe dide hisaben demên dirêj ên li pêşin. Ji ber ku, ji Amedê, derfetên hesan hene, da mirov xwe bigihîne teviya Kurdistanê. Ne tenê dagirkeriya Tirkan xwe li Amedê bi cih kirîye û baregehên xwe danîye, herweha baregehên NATO jî hene, ku rêxistina êrişên şîrikî ya emperyalizmê ye. Nexwe, bajarê Amedê, ne tenê li diji Kurdistanê, li diji gelên êrdimê (Rojhilata Navin) jî, kirine baregeheke êrişbaziyê.

Lê bili hemû rastiyan, domana li Kurdistanê niha xwe dide xweya kirin, mizgini jî dide, ku wê bajarê Amedê jî hêzên dijminan bê paqijkirin û wê bikeve destê xwediyên Amedê yê verast. Ji ber ku, "Êdi hemû rê xwe direjî Amedê dîkin..." Li çiyayên livbaziyan tolehildanê yê pêşmergeyên ARGK hene û, "Li ser rîyan dengên zindanan hildibin..." Rêberên me yê mezin Mazlum, Kemal û Xeyri şehid ketin ser axa Kurdistanê, "Di zindanan Amedê de..." jî bo, "Xwina azadiya me, buka xwinrengin Kurdistanê me..."

Tivancên doliwgeriya dagîrkerî dijwar dibin

TÊKOŞÎNA ME YA RIZGARIYA NETEWÎ BILIND DIBE

■ Gerillayên ARGK, dest danin ser 500 mihiyên artêşa dagîrkerên Tirk. Paşê di encama dafekê de bêhtir deh endamên komeke taybetî hatin kuştin.

Doliwgeriya Tirk a dagîrker û faşist ketiye nava hejin û lertzina mezintir a diroka xwe. Li kêleka bi berdevamî pêşveçûna têkoşîna serxwebûnê li Kurdistanê, bûyerên navnetewan ên pêwîst ji domana aloziyê bêhtir dilezinin, ku bingehên rejîma faşîstî Tirk ji zû ve dikirandin. Aloziya rejîma di hemû warên jiyandê de xwe digihîne merheleyên herî pêwîst. Pêşveçûnên li hundur û derveyî welat berê sistema doliwgeriya Tirkî ji rê derdixinin û dizivirandin aliyekî, ku ne diyar e wê hatin ji bo wan çawa be. Berpirsiyarên rejîmê bi kûrani jî wê yekê dibizdînin û di nava wê kefaratê de digewizînin, da bikaribin hatina xwe misagor bikin. Ji ber vê pêşketin û rastiye, doliwgerên dagîrker û ezbeniyên wan ên rê şani wan dikin, di konjuktura cihanê ya li pêşîya me de, li cihê Tirkîyê yê nuh digerin.

Sala 1989'an bû salekî wusa, ku rejîma dagîrker heya bê gotin paritî û jar ket; hemû çiqilên destên xwe avêtibû wan şikestin; li hemberê pêşveçûnên bi hevî li wan dinêrî rastî fiyaskoyeke mezîn bû û bi wî awahî çarciv û dêmeneke nuh derkete holê. Di bin hoyên ve rewşa nuh de, gelek tiştên "tabu" û "li ser wan axaf nedibûn an jî destur nebû dest li wan bikeve" ronahitir bûn, wusa ku rejîma faşîst neçare bimîne di vê salê de li ser wan biaxife û li ser wan bide û bistîne. Gelek tişt bûn naverokên diskusiyonan (guftûgotinan). Pir eşkereye, ku di bingehê tengezariya rejîma faşîst de têkoşîna rizgariya netewa Kurdistan rista pêşemîn dileyize. Têkoşîna me ya rizgariya netewî di bingehê sistema doliwgeriya Tirkî de derz û qelşên mezîn vedike û roj bi roj rastiya xwe serdesttir dike. Bili hemû xebatên rawestandî û avakirina hêtan li pêşîya wê, ev rastî nekarî bê

rûxandin û nekarî bê perçiqandin. Ev rastî weke li hundurê welat, wusa jî di qadên navnetewan de, dewleta Tirkî faşîst xistiye di nava rewşeke herî zor û giran de. Ew Kurdistanê ku sistema doliwgeriya Tirkî li ser piyan digirt û di jiyandê de digirt, ango ew Kurdistanê kevin a bê deng û serî-çemandî, jî rewşa xwe ya berê bi lez dîr dikeve. Ev jî, ji hemû aliyên ve sistema doliwgeriya faşîst dilerizîne. Rê jî bo aloziyê aborî, konevani, civakî, çandî û jî bo hemû warên din vedike û ev alozî jî, her diçe kûrtir dibe. Kurdistanê mirî û bê berxwedan a berê, vê rojê pêşveçûneke jî jiyandê berxwedanê wêdetir jî dike. Pêşveçûna bingehîn, ku rastiya Tirkîyê ya heyî derdixîne pêşîya çavan, ev bi xwe ye. Pirsê bingehîn jî bo doliwgerên Tirkî, ku bi pêwîstiya hebûnê xwe nêzikê wê dike û dixwaze bi tundi riyên veristînjî bo wê peyda bike, rastiya Kurdistanê ya vê rojê ye.

Tabloyên weke, "Tirkîye jî vê bêhtir nikare bi şûn ve bê kişandin" tîr çêkirin û danin. Tê gotin û kada wê tîr kirin, ku inflasyon xwe gihandiye koçberêke dibizdîne. Li ser pirsên weke, "Di rojên pêşîn de, di vî cihana diguhure de, cihê Tirkîyê yê nuh wê bibe kîjan cih" heya bê gotin danustandin çêdibin û tîr domandin. Tirkîye, êdî mîna berê rû jî Civaka Ewropî jî nema dibîne, ku dixwaze vî civakê bike şîrikê û hevkarê pîrsîgîrê xwe. Dewleta Tirk, ku nema dikare rîsta xwe bileyze û pêwîstiya xwe ya stratejîkî gelekî hunda kirîye, dibe hedefê gelek êrişan û hevîrê gelek nexweşî û kêşan jî. Serê sistema împeryalist Emerîka Bakur (USA), bi qozên weke "Pîrsa Ermenîyan" û h.w., dixwaze dewleta Tirkî bêhtir jî bo hinde delametan bilezîne û di kar de bibezîne. Kinê bê gotin, bê şîk û guman, statuya dewleta Tirkî a niha bi lez û bêhtir perçe dibe.

Xaleke din heye, ku bala mirovan dikişîne ser xwe: Ew bivetîya (tehlûkeya) ku hatina dewleta Tirkî dike xeterê (tehdît dike), xwe jî pêşveçûnên navnetewan hêdi hêdi bi dîr dixê û jî wan cuda dibe. Bi van gotinan em dixwazin vî bibêjin; pêşveçûnên xwe

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

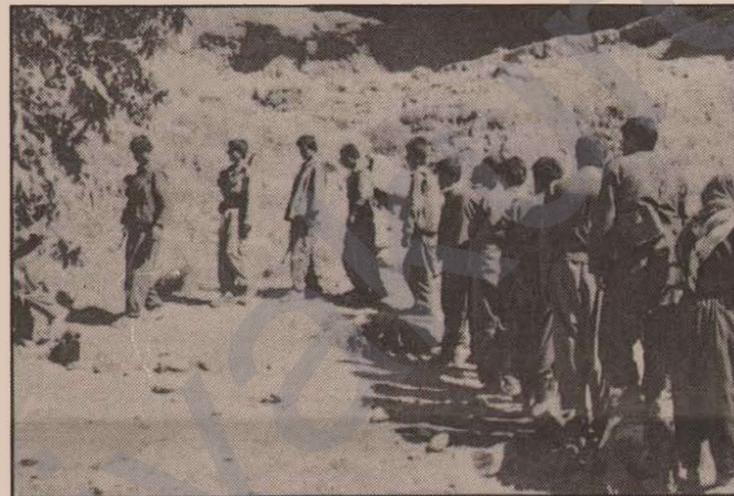
li welatên Rojhilata Ewropa didin şanikirin û qonaxa pêwendiyên Rojhilat û Rojava, pêwîstiya stratejîkî ya dewleta Tirkî di cihana Rojava de kêmîr dikin û eşkere dibe, ku her biçe ev pêwîstî wê kêmîr jî bibe. Ji ber vê rastiye jî, ew pêşveçûnên navnetewan mîna di eniya pêş de tîr şanikirin û dikin pîrsîgîrêkî pêşemîn û bi vî rengî armanç tîr danin, da ew pîrsa bi bingehî zorê dibe ser dewleta Tirk, ger jî bo demêkê jî be, nekeve pêşîya çavan û li ser wê axiftin neyin kirin. Ji ber ku rind tîr zanin, tiştê hatine dewleta Tirkî gav bi gav ber bi tunebûnê ve dibe, tîr tîr rizgariya netewa Kurdistanê bi xwe ye. Pêşveçûna tenha û tenê, ku neynika rast a dewleta Tirkî li hundur û derveyî welat

ki di eniya împeryalist de ketiye nava rewşeke wusa, ku nekarîbe hemû daxwazên rîsta xwe pêkîne, û bûye weke gunehkarêkî parsekî mezîn. Împeryalizm, êdî baş tîgîhiştîye û xwe gihandiye wê encama zanîne, da bibîne, nikare bersivên arîkariyên lêşkerî, konevani û aborî bistîne, ku bi şeweyeke mezîn pêşkêşî dewleta Tirkî dike. Em dev jî berdin ku bikaribin tîr tîr tune bikin, ev arîkariyên tîr nekarî bilindbûna tîr tîr rizgariya netewî jî hêditîr bikin. Kehniya sedemeka xebatên êrişbaz ên karvanî yê welatên împeryalist li dijî Partiya me, ku tîr tîr rizgariya netewî pêşveçûneke, di vîr de xwe dide xweya kirin. Êrişbazên împeryalist serî didin wan bikaranînen bê meji, ku dewleta

geriya rejîma heyî, bi şeweyeke hişkîr, di demokrasîya tîr tîr kuştin de xwe zelal û ronahî dike. Xulamê doliwgeriya faşîst Turgut Ozal, bi rîya politikayê mîna yê Bizansîyan û hîlebazîyê, jî bo serekkomarê hat hilbijartin. Ev kesê jî aliyê piraniya gel nedihat xwestin û bi şeweyeke fermî gel piştîgîriya wî nedikir, da bikarîbe jî hisabên guneh û suçên xwe jî xwe xilas bike, xwe jî bo vî funksiyonê bi sextekarî da hilbijartin. Lê eşkere ye, ev leystok ne tenê jî aliyê Turgut Ozal hatiye leystin û bikaranînen; ev ne leystokeke wusa ye, ku wî tenê bi serê xwe pêkaniye. Senarîstên vî leystokê ew kes in, ku hevsarê Turgut Ozal di destê xwe de digirin. Bi xwe ev jî, perçeyêke aloziyê ye, aloziya ku avahiya politikî ya dewleta Tirkî dixê bin xeter û zoriyan. Zelal e, ev ne leystokeke ku jî şeweya "toto" hatiye leystin û ev ne "leystîna qumareke" bi zanin e. Ev rewşeke wusa ye, ku tenê wê jari, neçaretî û tengezari derxîne holê.

Weke tîr zanin, di sedsala 18'an de, hemû şax, çeng û zendên împaratoriya Osmanî ya navendî, ku xwe dirêjî Ewropa û Afrîkayê dikiran, li hemberê pêşveçûna kapîtalîzma ku li Rojava feodalîzmê belav dikir û di-kuşt, yeko yeko hatin şîkîrandin û jî rayên xwe ve hatin hilkişandin. Mîna vî, vî rojê jî, şaxê sistema doliwgeriya Tirkî yê li Kurdistanê tîr tîr wêandin û badan. Cih bi cih jî, dengê şîkîrandinê şaxî, destpêkîriyê xwe bide bihistandin. Lê belê di vîr de cudahiyeke pêwîst xwe dide şanikirin; bi hinde entrika û komployan di nava rewşa hoyên baş, destda û rêdar de, li ser kavîlên împaratoriya Osmanî ya perçe û belav bûbû, dewleta Tirkî hat avakirin. Lê vî rojê jî, aliyekê, hemû hoyên hene li dijî dewleta Tirkî in; jî aliyê din jî, li hemberê wan, hezekî mîna PKK heye, ku Kurdistanê xwespar û bê-deng gihandiye rêberêkî serdemî. Li kêleka van jî, cihana împeryalist bi çî rengî nikare serî jî bide wêandin. Belê; dewleta Tirkî ku temenê xwe jî meji dagirtiye, wan rojên mirin û binaxbûna xwe di tariyên dirokê de êdî dihejmêre; lê vî carê bi rengî wusa, êdî tucaran nekarîbe disa biveje. PKK, amadekarê vî hatina tari ya dewleta Tirkî e. PKK, wê vî karguzariya xwe bê rawestan û bê birrîn bidomîne û bi jîhatîbûn bigihîne encamê.

Dûmahik di rûpela 17'an de

dide teyisandin, ev tîr tîr e. Lewma jî dewletên împeryalist serî didin xebatên rastîkirin û sazandîyên nuh, di pêwendî û tîr tîr xwe de yê bi dewleta Tirkî re. Rastiya Kurdistanê niha, ku Partiya me PKK afirandiye û pêşveçûneke, derdor û çembera van pêwendîyan avadîke. Êdî dewleta Tirk

Tirkî nekarîbû di wan de biserkeve û jîhatî be. Niha ew vîr dixwazin vî daxwaza gemar biserbixin. Lewma bala xwe nadin qanûn û zagonên xwe bi xwe jî. Weke ev jî ne bes be, hinde zagonên taybetî jî danezane dikin û ev armanca likidasyona (hilweşandina) Partiya me datînin pêşîya xwe. Di vî sedsala bîstan de, ku niha em ber bi dawîya wê ve diçin, ev konevaniya êrişbaz, di koçberêke nedîtî de tîr domandin. Di vîr de, divê her kesek rind bibîne, ku xeta tîr tîr rast, şoreşger û rapîrîvan a PKK, wê encaman bi destê xwe ve bine; herweha, divê her kesek bizanibe, pêşengê serxwebûna Kurdistanê Partiya me PKK, wê statukoya împeryalistê guman perçe perçe bike.

Di van demên dawîyê de, jari û tengezariya konevani ya dewleta Tirkî, dijîbîhê ya "Dewra Fetretê." Ji ber ku, ne-mafdari û ne-dadiya rastiya doliw-

Bîrîyara dîrokê berdan e

DAWEYA PKK LI ALMANYA ROJAVA DIDOME

Daweya Kurdî şoreşger ên politikvan roja 24'ê Cotmehê 1989'an li bajarê Düsseldorfê destpêkir. Weke tîr zanin, Kurden politikvan jî aliyê împeryalizma Almanya Rojava bi hevkarîya dewleta Tirkî dagîrker, di encama komployekê de hatibûn girtin û hin jî girtine. Ev komplo, li dijî tîr tîr serxwebûn û azadiya Kurdistan û pêşengê vî tîr tîr Partiya me PKK, birêveketiye. Daweya ku bi navê, "Daweya PKK li Almanya Rojava" tîr navdan, daweya mezintirî e, di diroka Almanya Rojava de. Kurden politikvan ên di vî daweyê de tîr pîrsîyarkirin, ev in: **Ali Haydar Kaytan, Selahattin Erdem, M. Sait Yildirim, Meral Kidir, Selahattin Çelik, H. Hayri Güler, Yasemin Gedik, İbrahim Kaday, Hüseyin Çelebi, Mustafa Erbil, Erol Kedik, Ali Aktaş û Ali Sapan.** Herweha li kêleka Ali Saçık, Bozan Oztürk û Hasan Engizek, Kurden bi navên Ekrem Güngoze û Kemal Güngoze jî di vî daweyê de tîr pîrsîyarkirin.

Daweya PKK li Almanya Rojava di bin hazîriyên parastîne yê mezîn de destpêkir. Di rojên berî destpêkirina daweyê de, li gelek bajarên Almanya Rojava, polisên Almanya Rojava êrişan birin ser gelek malên welatparêzan û komeleyên wan. Daxwaz

ew bû, awîra gelemperî bixin bin hinde posîdeyan û bi rîya weşanan, bi mirovan bidin peyirandin, bi rastî jî ev daweyê, daweyekê "terorîstî" ye. Bi vî awahî hat xwestin, arîkariyên welatparêzan û awîra gelemperîya pêşveçûyî û demokratîkî jî bo Kurden girti bî rawestandî. Weşanên Tirkî jî, jî bo daxwazên vî kampanyê bi çalakî xebitî û karên aktîfî girtin ser xwe. Berî daweyê destpêkî bî rojekê, rojnâme-yên Tirkî bi sernivîsên weke, "Li Almanya Rojava alarîma PKK!", "Di diroka Almanya de daweya terorê ya mezintir!" û h.w., dilxweşîya xwe anî zîmên.

Hin di roja yekemîn a mehkemeyê de derkete holê, ev daweyê komployekê û jî bîni xwe li ser bîngehekî mafdar û dadî bilind nake. Ji aliyê din jî, Kurden politikvan di bin hoyên nedemokratîkî û nedadî de, derêxistin pêşîya mehkemê. Lê ger berxwedana girtiyan a bi biryar û ger jî xwepêşdanên protestoyê yê welatparêzên Kurdistanê, demokratîkî û pêşveçûyên Ewropayî, senaryoya împeryalizma Almanya Rojava rûxandin, ku dixwestin weke daxwazên berjewendî xwe vî senaryoyê bigihînin encamê. Ev pêşveçûn rewşê guharandin, bûn dijîbûneke mezîn li hemberê împeryalizma Almanya Rojava.

Girtiyên Kurd, di mezîlên jî camê panzeran de ku berikan derbas nakin, derdixînin pêşîya dadgehê. Hoyên dadgehê nedemokratîkî ne û li gora daxwazên dilxweziyê, tîr bikaranînen. Wergervan bi dewleta Tirkî ve girêdayî ne û hevxebarîkî dewleta Tirkî in. Bi zanatî ev wergervan jî kesên vî nolê hatine hilbijartin. Ji ber ku wergervan kesên ve nolê ne, gotînen girtiyan rast wernagerînin an jî bizanabûn çewt dikin û naverokan dizivîrin. Herweha wergervan, bi hinde bizavên provokasyonî, dixwazin posîdeyên xwe li komîsyona dadgehê bikin. Disa bi livên provokasyonî yê curbecur, daxwaz tîr şani kirin, da çûyin û rotaya mehkemeyê ber bi aliyên dinê ve bizivîre, û bi gelek navîgan mehkemeyê bi posîdeyên giran ve bê girêdan. Li hemberê wan bikaranînen ne dadî û ne xwedîyê bîngehekî mafdar in, di serî de politikvanên Kurd, dadwerên (abukatên) wan û şopdar serî didin hinde bizavên protestoyan. Dadgeha bi vî nolê destpêkîriye, jî niha ve ketiye nava jari û tengezariyêkê. Rê nabîne, da bikarîbe karê xwe pêş ve bibe. Heya roja rojnâmeya me "Berxwedan" ketî çapê, hemû rojên dadgehê bi bûyer û rûdanan derbas bûn.

Dûmahik di rûpela 18'an de

Riya veristinê ne otonomî tenê serxwebûn e

"KONFERANSA PARÎSÊ" MIRÎ JI DAYIKA XWE BÛ

Di navbera rojên 14 û 15'ê Cotmehê 1989'an de, di bin navê "Kurd, Mafên Mirovan û Kesbûna Netewî" li bajarê Parîsê welatê Frense, konferansêk çêbû. Konferans, jî aliyê "France Liberte - Saziya Azadiyan li Frense" û "Malbenda Kurdî li Frense" bi hevkarî hatibû amadekirin. Kesên rast û rast kargêriya konferansê dikiran û birêvebir bûn, ev in: Jina Serekkomarê Frense Danielle Mitterrand, Serokê Aksiyonên Mirovî li Frense Bernard Kouchner û Wezirê Karên Derveyî yê kevin li Frense û endamê kevin ê Komîsyona Civaka Ewropî Claude Cheysson. Herweha li kêleka pisporên jî Emerîka Bakur (USA), İngîltere, Almanya Rojava û hinde welatên împeryalist ên mîna

van, çiqasî welatfiroşên Kurd ên bi navûdeng hebîn tev, di konferansê de cihê xwe girtin, cihê ku jî xwe re baş ditibûn!

Ev konferans dixwest, weke mirov jî navê wê jî tîgîhîje, kesbûna Kurdistanê û perçiqandinê mafên mirovan li dijî Kurdan, binîrxîne û lê bikole. Belê, ev daxwaza derewîn hat diyar kirin! Lê rastî, ev ne bili qalîkeke, ku dixwaze armanç û hedefên politikî, binîxîmîne û bikarîbe kêrî vî bêtin. Nexasîm dema kin a piştî konferansê bi xwe, tîr vî rastiye kir, da şanîbîke ev wusa ye. Ji ber ku berjewendî politikî hebûn, her hezekî împeryalist, xebat û tîr tîr tîr di domana konferansê û piştî wê de birêvebir, da

Dûmahik di rûpela 19'an de